

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2019/20:SfU20

Migration och asylpolitik

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, som rör bl.a. svensk migrationspolitik, fri rörlighet för EU-medborgare och samarbetet inom EU på asyl- och migrationsområdet, asylprocessen, mottagande av asylsökande, verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut samt utvisning på grund av brott.

I ärendet finns 41 reservationer (M, SD, C, V, KD, L) och tre särskilda yttranden (M, V, KD).

Behandlade förslag

Cirka 210 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	10
Utskottets överväganden.....	11
Migrations- och flyktingpolitik.....	11
EU:s asyl- och migrationspolitik.....	25
Fri rörlighet för EU-medborgare.....	30
Asylprocessen.....	34
Mottagande av asylsökande.....	48
Verkställighet av avvsnings- och utvisningsbeslut.....	54
Utvisning på grund av brott.....	65
Visering.....	70
Reservationer.....	73
1. Migrations- och flyktingpolitik, punkt 1 (M).....	73
2. Migrations- och flyktingpolitik, punkt 1 (SD).....	74
3. Migrations- och flyktingpolitik, punkt 1 (V).....	76
4. Migrations- och flyktingpolitik, punkt 1 (KD).....	77
5. Giltighetstiden för uppehållstillstånd, punkt 2 (M).....	78
6. Giltighetstiden för uppehållstillstånd, punkt 2 (SD).....	78
7. Giltighetstiden för uppehållstillstånd, punkt 2 (V).....	79
8. Återkallelse av uppehållstillstånd, punkt 3 (M, KD).....	80
9. Återkallelse av uppehållstillstånd, punkt 3 (SD).....	81
10. Straff för människosmuggling, punkt 4 (M, KD).....	82
11. Straff för människosmuggling, punkt 4 (SD).....	83
12. EU:s asyl- och migrationspolitik, punkt 5 (M).....	84
13. EU:s asyl- och migrationspolitik, punkt 5 (C).....	85
14. EU:s asyl- och migrationspolitik, punkt 5 (KD).....	85
15. EU:s asyl- och migrationspolitik, punkt 5 (L).....	86
16. Fri rörlighet för EU-medborgare, punkt 6 (M).....	87
17. Fri rörlighet för EU-medborgare, punkt 6 (SD).....	88
18. Fri rörlighet för EU-medborgare, punkt 6 (KD).....	88
19. Fri rörlighet för EU-medborgare, punkt 6 (L).....	89
20. Utvisning av EU-medborgare, punkt 7 (M, SD).....	90
21. Asylprocessen, punkt 8 (M).....	90
22. Asylprocessen, punkt 8 (SD).....	91
23. Asylprocessen, punkt 8 (KD).....	92
24. Vissa typer av skyddsskäl, punkt 9 (KD).....	93
25. Vissa typer av skyddsskäl, punkt 9 (L).....	94
26. Barn och unga i asylprocessen, punkt 10 (M, KD).....	95
27. Barn och unga i asylprocessen, punkt 10 (SD).....	95
28. Rätten för asylsökande att arbeta, punkt 11 (V).....	96
29. Rätten för asylsökande att arbeta, punkt 11 (KD).....	96
30. Ersättning till offentligt biträde, punkt 12 (M, SD).....	97
31. Mottagande av asylsökande, punkt 13 (M).....	97
32. Mottagande av asylsökande, punkt 13 (SD).....	98
33. Mottagande av asylsökande, punkt 13 (V).....	99
34. Mottagande av asylsökande, punkt 13 (KD).....	101
35. Mottagande av asylsökande, punkt 13 (L).....	102
36. Verkställighet av avvsnings- och utvisningsbeslut, punkt 14 (M).....	103

37. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut, punkt 14 (SD) ...	104
38. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut, punkt 14 (KD)...	106
39. Utvisning på grund av brott, punkt 15 (M)	107
40. Utvisning på grund av brott, punkt 15 (SD)	108
41. Utvisning på grund av brott, punkt 15 (KD).....	109
Särskilda yttranden	111
1. Migrations- och flyktingpolitik, punkt 1 (V)	111
2. Giltighetstiden för uppehållstillstånd, punkt 2 (KD)	111
3. Utvisning på grund av brott, punkt 15 (M)	111
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	113
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	113

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Migrations- och flyktingpolitik

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:524 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:577 av Gustav Fridolin m.fl. (MP) yrkande 2,

2019/20:1756 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C),

2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) yrkandena 1 och 2,

2019/20:2683 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 4, 5 och 26,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1–4, 12, 15, 31 och 32,

2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 1 och 3,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 3, 6–9, 14 och 21,

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2019/20:3147 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD),

2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 34 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 2.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (V)

Reservation 4 (KD)

2. Giltighetstiden för uppehållstillstånd

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:220 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 23 och 24,

2019/20:2833 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 3,

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 3,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 30,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 13 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 3–5.

Reservation 5 (M)

Reservation 6 (SD)

Reservation 7 (V)

3. Återkallelse av uppehållstillstånd

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:2417 av Jan Ericson och Ellen Juntti (båda M),

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 28,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 15 och 16,

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 13 och 14 samt

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 9 och 10.

Reservation 8 (M, KD)

Reservation 9 (SD)

4. Straff för människosmuggling

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 31,

2019/20:554 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 22,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 18,

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 3 och 12 samt

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 21.

Reservation 10 (M, KD)

Reservation 11 (SD)

5. EU:s asyl- och migrationspolitik

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:529 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 3,

2019/20:1241 av Magnus Manhammar (S),

2019/20:2055 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 9,

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 33–36,

2019/20:3244 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 1–3,

2019/20:3302 av Teres Lindberg m.fl. (S) yrkande 5 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 37 och 38.

Reservation 12 (M)

Reservation 13 (C)

Reservation 14 (KD)

Reservation 15 (L)

6. Fri rörlighet för EU-medborgare

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1550 av Pernilla Stålhammar (MP),

2019/20:2734 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1 och 5,

2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 16,

2019/20:3066 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2,

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 19 och 20 samt

2019/20:3204 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD) yrkandena 1 och 2.

Reservation 16 (M)

Reservation 17 (SD)

Reservation 18 (KD)

Reservation 19 (L)

7. Utvisning av EU-medborgare

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:2840 av Boriana Åberg (M) yrkande 4,

2019/20:3061 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 14 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 32.

Reservation 20 (M, SD)

8. Asylprocessen

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:899 av Lars Beckman och Ellen Juntti (båda M),

2019/20:1358 av Alexandra Anstrell (M) yrkandena 1 och 2,

2019/20:2841 av Boriana Åberg (M),

2019/20:2946 av Edward Riedl (M),

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 10,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 7, 8, 11 och 13,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5 samt

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 8 och 14.

Reservation 21 (M)

Reservation 22 (SD)

Reservation 23 (KD)

9. Vissa typer av skyddsskäl

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1268 av Aylin Fazelian (S),

2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkande 1,

2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 11,

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 23 och

2019/20:3303 av Leila Ali-Elmi m.fl. (MP) yrkande 5.

Reservation 24 (KD)

Reservation 25 (L)

10. Barn och unga i asylprocessen

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:725 av Jörgen Grubb (SD),

2019/20:2745 av Juno Blom m.fl. (L) yrkande 9,

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 11 och

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 10.

Reservation 26 (M, KD)

Reservation 27 (SD)

11. Rätten för asylsökande att arbeta

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:220 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 12 och 13

samt

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 8.

Reservation 28 (V)

Reservation 29 (KD)

12. Ersättning till offentligt biträde

Riksdagen avslår motion

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 28.

Reservation 30 (M, SD)

13. Mottagande av asylsökande

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:220 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 1, 3–5 och 26–28,

2019/20:1196 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S),

2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) yrkandena 3 och 4,

2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkandena 2–4,

2019/20:2684 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 12,

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 7 och 9,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 16, 18 och 22–26,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12,

2019/20:3124 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 9 och 21 samt

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 24–26.

Reservation 31 (M)

Reservation 32 (SD)

Reservation 33 (V)

Reservation 34 (KD)

Reservation 35 (L)

14. Verkställighet av avvísings- och utvisningsbeslut

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:535 av Magnus Jacobsson (KD),

2019/20:541 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkandena 16, 18 och 20,

2019/20:555 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkandena 24 och 25,

2019/20:577 av Gustav Fridolin m.fl. (MP) yrkande 3,

2019/20:761 av Markus Wiechel m.fl. (SD),

2019/20:1179 av Viktor Wärnick (M),

2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkande 5,

2019/20:2818 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 27,

2019/20:2882 av Borianana Åberg (M) yrkandena 1–4,

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 12, 17 i denna del och 19,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 5, 17, 19–21 och 29,

2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 2, 6 och 7,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 17 och 22,

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 8, 9, 11, 15, 17 och 18 samt

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 6, 11–13, 16, 19, 20 och 27.

Reservation 36 (M)

Reservation 37 (SD)

Reservation 38 (KD)

15. Utvisning på grund av brott

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 14, 15 och 17,

2019/20:555 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 23,

2019/20:722 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 2 och 3,

2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 18,

2019/20:897 av Lars Beckman m.fl. (M),

2019/20:1074 av Louise Meijer (M),

2019/20:1906 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2,

2019/20:2016 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 18,

2019/20:2370 av Ellen Juntti (M),

2019/20:2840 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1–3,

2019/20:2936 av Edward Riedl (M),

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 17 i denna del,

2019/20:3056 av Richard Jomshof (SD) yrkande 1,

2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkande 5,

2019/20:3061 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 13,

2019/20:3068 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 6–8,

2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 30 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 30, 31 och 34–36.

Reservation 39 (M)

Reservation 40 (SD)

Reservation 41 (KD)

16. Visering

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:11 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 1,

2019/20:436 av Rickard Nordin (C) yrkande 5 och

2019/20:1859 av Adnan Dibrani (S).

Stockholm den 23 april 2020

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Rikard Larsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Rikard Larsson (S), Solveig Zander (C), Christina Høj Larsen (V), Karolina Skog (MP), Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M), Niklas Wykman (M), Arman Teimouri (L), Anna Vikström (S), Annelie Karlsson (S), Ingela Nylund Watz (S), Jörgen Hellman (S), David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Camilla Brodin (KD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet motionsyrkanden från allmänna motions- tiden 2019/20. Motionerna tar bl.a. upp frågor om migrations- och flykting- politik, fri rörlighet för EU-medborgare och det gemensamma europeiska asylsystemet, mottagande av asylsökande, verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut samt utvisning på grund av brott.

Utskottets överväganden

Migrations- och flyktingpolitik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om volymmål för asylmottagande, giltighetstiden för uppehållstillstånd, återkallelse av uppehållstillstånd, straff och kontrollåtgärder samt uppehållstillstånd när det finns synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter.

Jämför reservation 1 (M), 2 (SD), 3 (V), 4 (KD), 5 (M), 6 (SD), 7 (V), 8 (M, KD), 9 (SD), 10 (M, KD) och 11 (SD) samt särskilt yttrande 1 (V) och 2 (KD).

Gällande ordning

Utlänningslagstiftningen m.m.

I svensk lagstiftning finns reglerna om migration huvudsakligen i utlänningslagen (2005:716), förkortad UtL, utlänningsförordningen (2006:97), förkortad UtF, och lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, kallad tillfälliga lagen.

Tillfälliga lagen trädde i kraft den 20 juli 2016 och gäller framför utlänningslagen i den utsträckning bestämmelserna avviker från den senare. Lagen, som har varit föremål för flera ändringar, gäller t.o.m. den 19 juli 2021.

Enligt 5 kap. 6 § UtL får, om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, tillstånd beviljas om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation finns sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet särskilt beaktas. För barn får uppehållstillstånd beviljas om omständigheterna är särskilt ömmande. Under tillfälliga lagens giltighetstid gäller dock att uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § UtL får beviljas endast om det skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande att avvisa eller utvisa utlänningen (11 § tillfälliga lagen).

Vidare gäller enligt tillfälliga lagen bl.a. att s.k. övriga skyddsbehövande inte ges rätt till uppehållstillstånd och att möjligheten till uppehållstillstånd för anhöriga i vissa avseenden har snävats in.

I tillfälliga lagen ges möjligheter att få uppehållstillstånd, eller längre uppehållstillstånd, för den som bedriver gymnasiestudier eller andra studier av vissa slag, har ansökt om asyl och vars ansökan har registrerats hos Migrationsverket den 24 november 2015 eller tidigare samt befinner sig i ett visst åldersintervall (16 a–f §). Av 16 f § tredje stycket tillfälliga lagen framgår att uppehållstillstånd får beviljas även om utlänningens identitet är oklar och

han eller hon inte kan göra sin uppgivna identitet sannolik. Uppehållstillstånd kan ges för fortsatta studier (16 g–h § tillfälliga lagen). Den som har haft uppehållstillstånd eller längre uppehållstillstånd för studier och som har fullföljt utbildningen kan därefter få uppehållstillstånd i syfte att etablera sig på arbetsmarknaden (16 i § tillfälliga lagen). Den som kan försörja sig genom arbete eller näringsverksamhet kan beviljas permanent uppehållstillstånd när det tidsbegränsade tillståndet har löpt ut (17 §).

Det är en internationellt erkänd princip att den asylsökande har bevisbördan för att han eller hon är flykting (jfr t.ex. UNHCR:s handbok par. 196). En asylsökande ska göra sitt skyddsbehov sannolikt (prop. 2009/10:31 s. 127). Av artikel 4.1 i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet (2011/95/EU) framgår att medlemsstaterna får betrakta det som sökandens skyldighet att så snart som möjligt lägga fram alla faktorer som behövs för att styrka ansökan om skydd.

Om en utlänning som vistas i Sverige vill ha betänketid för att återhämta sig och för att kunna ta ställning till om han eller hon vill samarbeta med de brottsutredande myndigheterna, ska på ansökan av förundersökningsledaren ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om 30 dagar meddelas, om det behövs för att en förundersökning eller huvudförhandling i ett brottmål ska kunna genomföras och hänsyn till den allmänna ordningen och säkerheten inte talar mot att tillstånd ges (5 kap. 15 § UtL).

Giltighetstiden för uppehållstillstånd

När uppehållstillstånd beviljas enligt utlänningslagen ges, i enlighet med förarbetsuttalanden och praxis, i allmänhet permanent uppehållstillstånd omedelbart, om utlänningen avser bosätta sig i Sverige och det inte finns särskilda skäl som talar emot permanent uppehållstillstånd (prop. 2004/05:170 s. 197 och 1983/84:144 s. 86 f). Enligt 5 kap. 1 § UtL har flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige normalt rätt till permanent uppehållstillstånd eller uppehållstillstånd i minst tre år. Utgångspunkten är permanent uppehållstillstånd.

Tidsbegränsat uppehållstillstånd ges enligt utlänningslagen t.ex. när grunden för tillståndet är ett nyetablerat förhållande samt vid vårdbehov och annars om vistelsen väntas bli tidsbegränsad.

I tillfälliga lagen är dock tidsbegränsat uppehållstillstånd huvudregel. Giltighetstiden för uppehållstillstånd för flyktingar och alternativt skyddsbehövande är tre år respektive 13 månader (5 § tillfälliga lagen). Om personen fortfarande har skyddsskäl när uppehållstillståndet går ut kan förlängt uppehållstillstånd ges.

Som angetts ovan kan enligt 17 § tillfälliga lagen den som kan försörja sig genom arbete eller näringsverksamhet beviljas permanent uppehållstillstånd när det tidsbegränsade har löpt ut. En arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt tillfälliga lagen ska senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades

underrätta Skatteverket om anställningen. När utlänningens tidsbegränsade uppehållstillstånd har löpt ut ska permanent uppehållstillstånd beviljas, om utlänningen har en anställning som har anmälts till Skatteverket (eller bedriver näringsverksamhet), han eller hon kan försörja sig och uppfyller vissa andra villkor.

Återkallelse av uppehållstillstånd m.m.

Upphållstillstånd får återkallas för en utlänning som medvetet har lämnat oriktiga uppgifter eller medvetet har förtigt omständigheter som har varit av betydelse för att få tillståndet. Om utlänningen har vistats här i landet i mer än fyra år med uppehållstillstånd får återkallelse dock ske endast om det finns synnerliga skäl (7 kap. 1 § UtL).

Återkallelse av uppehållstillstånd får vidare ske om det finns särskilda skäl, men bara om utlänningen ännu inte har rest in i Sverige (7 kap. 2 § UtL). Ett exempel är att förutsättningen för uppehållstillstånd har ändrats väsentligt. Om utlänningen har rest in i landet får enligt 7 kap. 3 § UtL uppehållstillståndet återkallas om

1. utlänningen utan arbetstillstånd bedriver verksamhet som kräver ett sådant tillstånd
2. utlänningen har beviljats arbetstillstånd och anställningen har upphört, om inte utlänningen har fått en ny anställning, eller
3. det på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas att utlänningen kommer att bedriva sabotage, spioneri eller olovlig underrättelseverksamhet i Sverige eller i något annat nordiskt land.

Upphållstillstånd får dock inte återkallas enligt 1 eller 3 ovan om utlänningen har vistats här i landet i mer än tre år med uppehållstillstånd när frågan om återkallelse prövas av den myndighet som först beslutar i saken.

Vid bedömningen av om ett uppehållstillstånd ska återkallas när utlänningen har rest in i landet ska hänsyn tas till den anknytning utlänningen har till det svenska samhället och till om andra skäl talar mot en återkallelse. Vid bedömningen ska särskilt beaktas levnadsomständigheter, om utlänningen har barn i Sverige, övriga familjeförhållanden och vistelsetiden i Sverige (7 kap. 4 § UtL).

Ett permanent uppehållstillstånd ska återkallas om utlänningen inte längre är bosatt i Sverige (7 kap. 7 § UtL).

En utlänning som är flyktning upphör att vara flyktning bl.a. om utlänningen av fri vilja på nytt använder sig av det lands skydd där han eller hon är medborgare, av fri vilja återvänder för att bosätta sig i det landet eller på grund av förändringar i hemlandet inte längre befinner sig i en sådan situation att han eller hon kan anses som flyktning (4 kap. 5 § UtL).

För en utlänning som har ansökt om uppehållstillstånd med återopande av skyddsskäl ska enligt 4 kap. 3 § UtL en flyktningstatusförklaring alltid utfärdas om utlänningen omfattas av flyktningdefinitionen i utlänningslagen.

Motsvarande gäller för alternativt och övriga skyddsbehövande, då utlänningen ska förklaras vara alternativt respektive övrig skyddsbehövande och beviljas s.k. alternativ skyddsstatusförklaring respektive övrig skyddsstatusförklaring (4 kap. 3 a § UtL). En statusförklaring ska återkallas om det kommer fram att utlänningen inte kan anses vara flykting, alternativt skyddsbehövande respektive övrig skyddsbehövande (4 kap. 5 b och 5 c §§ UtL).

För en flykting får en särskild passhandling, ett resedokument, utfärdas för resor utanför Sverige (4 kap. 4 § UtL). Resedokumentet ska återlämnas till Migrationsverket om personen upphör att vara flykting (2 kap. 10 § UtF). Om en utlänning inte har någon handling som gäller som pass och saknar möjlighet att skaffa en sådan handling får Migrationsverket utfärda ett främlingspass (2 kap. 1 a § UtL). Främlingspasset ska återlämnas till Migrationsverket bl.a. om innehavaren har blivit svensk medborgare eller har fått en annan handling som gäller som pass (2 kap. 16 § UtF).

Ett vanligt pass kan enligt 12 § passlagen (1978:302) återkallas bl.a. om passinnehavaren är efterlyst eller avtjänar fängelsestraff.

Straff för människosmuggling m.m.

Den som uppsåtligen hjälper en utlänning att olovligen komma in i eller passera genom Sverige eller en annan medlemsstat i EU döms enligt 20 kap. 8 § UtL för människosmuggling till fängelse i högst två år. Om brottet är grovt döms till fängelse i mellan sex månader och sex år. Vid ringa brott döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som i vinstsyfte planlägger eller organiserar verksamhet som är inriktad på att främja att utlänningar reser till Sverige utan pass eller tillstånd som krävs för inresa döms för organiserande av människosmuggling till fängelse i högst två år (20 kap. 9 § UtL). Om brottet är grovt döms till fängelse i mellan sex månader och sex år. Vid ringa brott döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till fängelse i högst två år eller, när omständigheterna är mildrande, till böter döms den som genom att dölja en utlänning eller genom annan åtgärd uppsåtligen hjälper utlänningen att olovligen uppehålla sig i Sverige eller en annan medlemsstat och gör detta i vinstsyfte (20 kap. 7 § UtL).

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet har en utlänning anställd när utlänningen saknar rätt att vistas i Sverige eller har sådan rätt men saknar arbetstillstånd döms till böter eller, när omständigheterna är försvårande, till fängelse i högst ett år (20 kap. 5 § UtL).

En person som döljer den som förövat brott, hjälper honom eller henne att undkomma, undanröjer bevis om brottet eller på annat dylikt sätt motverkar att det uppdagas eller beivras döms för skyddande av brottsling till böter eller fängelse i högst ett år, enligt 17 kap. 11 § brottsbalken (1962:700), förkortad BrB.

Kvotflyktingar

Sedan 1950 beslutar riksdagen varje år hur mycket medel som ska avsättas för vidarebosättning av s.k. kvotflyktingar. Regeringen ger därefter Migrationsverket i uppdrag att i samarbete med UNHCR ta ut och överföra flyktingarna till Sverige. Antalet personer som vidarebosätts till Sverige har ökat från 1 900 under 2016 till 3 400 under 2017 och 5 000 fr.o.m. 2018.

UNHCR:s årliga analys av det globala behovet av vidarebosättning utgör grunden när Sverige planerar vilka länder kvotflyktingar ska tas ut ifrån. Med analysen som grund samråder Migrationsverket med Regeringskansliet om hur flyktingkvoten ska fördelas mellan olika grupper. Därefter beslutar Migrationsverkets generaldirektör om fördelningen. UNHCR presenterar sedan individer i behov av skydd för Migrationsverket som prövar ärendena.

Motionerna

Migrationspolitik

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begär i kommittémotion 2019/20:3368 yrkande 1 ett tillkännagivande om att Sverige ska ha en stram, human och långsiktigt hållbar migrationspolitik. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att Sverige bör införa ett volymmål för asylmottagandet. Motionärerna anför att Sverige har varit den medlemsstat i EU – eller bland de medlemsstater – som har tagit emot flest asylsökande. Mottagandet är också fortsatt stort. Det är viktigt att de flera hundra tusen som har kommit det senaste decenniet integreras och att nivåerna på mottagandet anpassas till förmågan att klara integrationen. Volymmålet bör inte överstiga nivåerna i Norge, Finland och Danmark, dvs. 5 000–8 000 per år med hänsyn tagen till Sveriges folkmängd.

I motion 2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att strama upp asylmottagandet. Ett moratorium för asylinvandring bör enligt motionären utredas i syfte att lösa integrationsproblemen, liksom att sluta avtal med trygga länder som asylmottagandet överlämnas till mot ersättning. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att det framtida asylmottagandet uteslutande bör ske via FN:s kvotflyktingssystem. Motionären anger att de som får möjlighet att komma till Sverige ofta är unga män, och att kvinnor och barn i stor utsträckning blir kvar i närområdet. Kvotflyktingmottagandet bör öka samtidigt som möjligheten att ta sig hit med illegala medel bör stramas åt.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2019/20:3119 yrkande 1 ett tillkännagivande om grundprinciper för en ansvarsfull migrationspolitik. Motionärerna menar att rätten till vistelse ska säkerställas före inresa samt att vistelsen måste vara motiverad, följa regelverk och inte innebära en orimlig försörjningsbörda för Sverige. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om ett helhetsgrepp kring utlänningslagstiftningen, som enligt motionärerna är svår att överblicka och arbeta med. Lagstiftningen bör göras mer lättförståelig, ändamålsenlig och anpassad till dagens

migrationsituation. I yrkande 6 begär motionärerna ett tillkännagivande om förstärkta krav på konsekvensanalyser. I en rapport från Riksrevisionen 2017 anges att kravet på analyser sällan har uppfyllts, ändamålsenligheten i analyserna har brustit och förslagets påverkan på migrationen har försumrats. Regeringen bör ta initiativ för att konsekvensanalyser ska genomföras inför migrationspolitiska beslut. I yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om tydlig och omfattande statistik för all migration, för att korrekta konsekvensanalyser ska kunna göras. Krisen 2015 visade på stora brister i Migrationsverkets förmåga och vilja att beskriva och redovisa, och bristerna kvarstår. Ansvar att redovisa så mycket statistik och information som möjligt måste tydliggöras. I yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om förbättrade informationsflöden och samordningsansvar. Motionärerna anför att det av en rapport från Riksrevisionen om situationen 2015 framgår att beräkningen av det ökade antalet asylsökande spreds till berörda enheter inom Regeringskansliet men inte fördes vidare internt. Det fanns även brister när det gällde samordning och tolkning av ansvar. Det bör säkerställas att en aktivering av krisberedskap följs av rapportering till högre instans med ansvar för enhetlighet och samverkan. I yrkande 9 begär motionärerna ett tillkännagivande om en tillfällig lag på garanterad miniminivå. En ny permanent lag bör inte hastas fram. I stället bör en ny tillfällig lag antas som fastslår att utvisning ska verkställas så länge det inte uppenbart bryter mot internationella åtaganden. I yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om vandelsprövning, hälsokontroll, villkorskännedom samt avsiktsförklaringar, i syfte att brottslingar inte ska komma till Sverige och att ingen ska föra med sig allvarliga sjukdomar. Det är rimligt att utlänningen bekräftar kännedom om villkor för och syftet med sin vistelse. I yrkande 21 begärs ett tillkännagivande om en flyktingpolitik baserad på effektivitet och närhetsprinciper. Principen om första asylland är grundläggande och asyl bör beviljas i Sverige endast om ett grannland drabbas av en humanitär kris. Motionärerna anser att beredskap bör byggas för detta och att i övrigt fokus bör fästas på att bistå flyktingar där de befinner sig.

I kommittémotion 2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om hjälp i närområdena. Motionärerna anför att varje krona ska ge så stor effekt som möjligt och att prioritet bör ges de svagaste och mest utsatta i närområden där de akuta skyddsbehoven är störst. Fokus bör sättas på ökade resurser till UNHCR och vid behov andra hjälporganisationer. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om principen om första säkra land. Enligt motionärerna bör asylsystemet på sikt utformas för att motverka långväga migration genom flera länder, och utifrån principen bör vidare Sverige främst ta emot asylsökande i en situation då ett krig eller en kris har brutit ut i något av våra grannländer. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om en informationskampanj gällande villkor i Sverige. Den som avser att migrera till Sverige ska på förhand känna till krav, förväntningar och möjligheter. Vidare måste regelverken för uppehållstillstånd vara lättillgängliga på olika språk. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om upprättandet av transitcenter vid gränsen, för snabb genomgång och prövning

av asylärenden. Därefter bör en snabb etablering påbörjas eller utvisningsbeslutet verkställas utan dröjsmål. I yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om skärpta beviskrav i asylärenden. Motionärerna anger att EU-rätten gör det möjligt att föreskriva att en asylsökande ska styrka grunderna för sin ansökan om säkra länder har passerats innan asylansökan görs. Sverige skulle kunna bevilja asyl endast när sökanden kan styrka asylskälen eller har kommit till Sverige direkt utan att ha passerat ett säkert land på vägen. I yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om statligt huvudansvar för mottagandet. Motionärerna anser att asylprocessen ska ta veckor snarare än år och i första hand hinnas med på transitcenter. Tills ett sådant system är på plats ska avtal med Migrationsverket om mottagande av asylsökande endast tecknas frivilligt av kommunerna. I yrkande 31 begärs ett tillkännagivande om ett avskaffande av synnerligen och särskilt ömmande omständigheter. Denna grund för uppehållstillstånd är enligt motionärerna godtycklig och saknar motsvarighet i internationell och europeisk rätt. Den nu tillfälligt gällande ordningen bör i stället permanentas. I yrkande 32 begärs ett tillkännagivande om ett avskaffande av den s.k. gymnasielagen, som enligt motionärerna i praktiken har gjort långa väntetider till grund för uppehållstillstånd och gjort det möjligt för personer som inte kunnat göra identiteten ens sannolik att stanna. Den som har beviljats uppehållstillstånd ska ansöka om ett nytt tillstånd på andra grunder. I annat fall måste personen återvända till hemlandet enligt det ursprungliga beslutet.

I kommittémotion 2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om ett samlat grepp mot illegal migration. Motionärerna anger att utläningar med avslagsbeslut tydligt måste se att valet att stanna illegalt enbart kan sluta med besvikelse samt att samhällsapparaten måste arbeta för att omöjliggöra ett illegalt liv i Sverige. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om kartläggning av skuggsamhället. Tillförlitlig statistik och andra fakta saknas i dag enligt motionärerna, men rapporter och uttalanden från myndigheter tyder på att det rör sig om flera tiotusentals personer. En kartläggning är viktig för att motverka ett ökat utanförskap och kriminalitet.

I motion 2019/20:524 av Richard Jomshof (SD) begärs ett tillkännagivande om att låta det svenska folket få besluta om den svenska invandringspolitiken i en folkomröstning.

I motion 2019/20:2683 av Richard Jomshof (SD) begärs ett tillkännagivande om att genomföra en annonskampanj i likhet med vad Danmark tidigare har gjort i syfte att minska antalet asylsökande och anhöriginvandrare som tar sig till Sverige.

I motion 2019/20:3147 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheten med ett system där man tar hänsyn till flyktingars kvalifikationer i samband med vidarebosättning för att möjliggöra en snabbare anpassning.

Johan Hedin m.fl. (C) begär i kommittémotion 2019/20:3248 yrkande 34 ett tillkännagivande om 30 dagars reflektionsperiod för offer för människohandel. Enligt motionärerna händer det att offer för människohandel sätts i

förvar av gränspoliserna och sedan utvisas. Detta är oacceptabelt och strider mot Europarådets konvention. En översyn bör göras i syfte att möjliggöra för fler än förundersökningsledare att kunna begära reflektionsperiod.

Även i motion 2019/20:1756 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) begärs ett tillkännagivande om reflektionsperiod, och motionären anger att fler funktioner måste ges mandat att identifiera brottsoffer för människohandel och ansöka om reflektionsperiod.

Hans Eklind m.fl. (KD) begär i kommittémotion 2019/20:2988 yrkande 2 ett tillkännagivande om att värna asylrätten genom att föra en ordnad, human och långsiktigt ansvarsfull integrations- och migrationspolitik. Motionärerna anger att asylprövningen ska vara rättssäker. Den som får nej på sin ansökan om uppehållstillstånd ska lämna landet. Söktrycket bör minskas med ca 70 procent, genom bl.a. tidsbegränsade uppehållstillstånd och en säkra-länderlista. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om en humanitär skyddsgrund, med syfte att ge skydd åt de allra mest utsatta. Den nya skyddsgrunden bör likna den tidigare möjligheten att få uppehållstillstånd på grund av synnerligen och särskilt ömmande omständigheter. Detta bör utredas inom ramen för den migrationspolitiska kommittén. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om asylansökningsområden. I ett sådant ska en första registrering och bedömning av ansökan göras. Med asylansökningsområden blir handläggningen och beslutsprocessen snabbare och det blir lättare att hindra människor från att avvika. I yrkande 26 begärs ett tillkännagivande om att inrätta en inspektion för migrationsfrågor, som ska verka för rättssäkerhet och effektivitet, upptäcka systembrister samt säkerställa korrekt tillämpning och fungerande samarbete mellan myndigheter.

I motion 2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att utreda hur Sverige kan få en mer jämställd asylinvandring. Främst kvinnor har behov av skydd under krig och de är de mest utsatta i flyktinglägren. Trots detta är män överrepresenterade bland de asylsökande. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att det svenska kvotssystemet ska prioritera utsatta flyktinggrupper, särskilt kvinnor, barn, funktionshindrade och hbtq-personer. Tusentals kvinnor har missat chansen att hamna i trygghet medan män länge har haft förtur.

Gustav Fridolin m.fl. (MP) begär i motion 2019/20:577 yrkande 2 ett tillkännagivande om skyndsamt förslag på lagstiftning som ger permanent uppehållstillstånd till personer som kom som ensamkommande asylsökande och varit i Sverige i tre år eller mer. Motionärerna anger att handläggningstiderna har varit långa och unga människor har rotat sig samt att det är fråga om människor som Sverige behöver.

Giltighetstiden för uppehållstillstånd och krav för permanent uppehållstillstånd

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begär i kommittémotion 2019/20:3368 yrkande 3 ett tillkännagivande om att det i en permanent migrationslagstiftning

i Sverige ska ingå tidsbegränsade uppehållstillstånd som grund, ett strikt regelverk för familjeåterförening och skarpa försörjningskrav vid anhöriginvandring. Motionärerna anger att system med tidsbegränsade uppehållstillstånd redan finns i bl.a. Finland, Norge, Danmark, Tyskland och Nederländerna. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att det ska ställas krav på grundläggande kunskaper i det svenska språket samt krav på jobb och egen försörjning för permanent uppehållstillstånd. Språket är en nyckel till samhället – till arbete, social rörlighet och förståelse för våra institutioner. I yrkande 5 begär motionärerna ett tillkännagivande om försörjningskravets närmare utformning, bl.a. vad gäller krav på varaktig försörjningsförmåga. Tidsbegränsat uppehållstillstånd ska kunna omvandlas till permanent vid jobb och egen försörjning, men krav ska införas på jobb och egen försörjning i minst ett år innan permanent uppehållstillstånd kan beviljas. Det ska enligt motionärerna inte vara möjligt att nå upp till kravet genom inkomst från en subventionerad anställning.

Även i partimotion 2019/20:2833 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att grundläggande kunskaper i svenska språket ska vara ett krav för permanent uppehållstillstånd. Grundläggande kunskaper i svenska har enligt motionärerna stor betydelse för integrationen.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2019/20:3119 yrkande 13 ett tillkännagivande om tidsbegränsade uppehållstillstånd med tydlig koppling till beviljandegrund. Motionärerna anför att uppehållstillstånd bör vara tidsbegränsade och kopplade till grund, det bör finnas proportionalitet när det gäller längden och ett tydligt och enkelt system för förlängning av uppehållstillstånd. Den som vill stanna permanent bör sträva efter att bli svensk medborgare.

I kommittémotion 2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) begärs i yrkande 30 ett tillkännagivande om att permanenta den del av den tillfälliga lagen som avser tidsbegränsade uppehållstillstånd för skyddsbehövande.

Christina Höj Larsen m.fl. (V) begär i kommittémotion 2019/20:220 yrkande 23 ett tillkännagivande om att införa en möjlighet till permanent uppehållstillstånd för dem som deltar i snabbspår, etableringsinsatser inom bristyrken eller subventionerade anställningar. Så länge tillfälliga lagen gäller bör enligt motionärerna incitamentsstrukturen som gör att asylsökande väljer arbete förändras. Nu är arbete enda vägen till permanent uppehållstillstånd. I yrkande 24 begärs ett tillkännagivande om att bestämmelsen om att en särskild underrättelse från arbetsgivaren till Skatteverket ska vara ett krav för att en person med tidsbegränsat uppehållstillstånd ska kunna få permanent uppehållstillstånd bör strykas. Bestämmelsen innebär att en omständighet som arbetstagaren inte kan råda över och svårigen kontrollera får avgörande betydelse för det permanenta uppehållstillståndet. En administrativ miss kan få stora konsekvenser. Underlåtenhet att anmäla skulle kunna användas av oseriösa arbetsgivare som vill ha arbetskraft med svag rättslig ställning. Migrationsverket bör kunna använda sig av rutinerna vid förlängning av arbetstillstånd, t.ex. begära lönespecifikation eller kontrolluppgift.

Hans Eklind m.fl. (KD) begär i kommittémotion 2019/20:2988 yrkande 3 ett tillkännagivande om att det i utlänningslagen bör införas en huvudregel om tidsbegränsade treåriga uppehållstillstånd för den som har beviljats asyl. Rätt till familjeåterförening ska finnas. Vid egen försörjning bör permanent uppehållstillstånd ges.

Återkallelse av uppehållstillstånd m.m.

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begär i kommittémotion 2019/20:3368 yrkande 9 ett tillkännagivande om att dagens möjlighet till återkallelse av uppehållstillstånd till följd av oriktiga uppgifter ska användas i större utsträckning. En utredning av Migrationsverket bör enligt motionärerna alltid genomföras då man mottar tips som ger anledning att tro att oriktiga uppgifter kan ha förelegat. I yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om återkallelse av uppehållstillstånd. Motionärerna anför att det i dag i praktiken föreligger en rätt att stanna i Sverige om oriktiga uppgifter som har lämnats inte upptäcks inom fyra år. Efter fyra år krävs det synnerliga skäl för att ett uppehållstillstånd ska kunna återkallas. Reglerna bör ses över och denna tid förlängas.

I motion 2019/20:2417 av Jan Ericson och Ellen Juntti (båda M) begärs ett tillkännagivande om återtagande av tidsbegränsat uppehållstillstånd vid semester i hemlandet. När personer som har beviljats tillstånd på grund av asylskäl åker tillbaka till det forna hemlandet på semester eller för att besöka släktingar bör tillståndet återkallas.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2019/20:3119 yrkande 15 ett tillkännagivande om regelbundna och automatiserade kontroller av uppehållsgrunder, såsom utbetald lön, bidrag och ersättningar, samt slagningar mot folkbokföringsregistret, för att kontrollera att omständigheter som gällde vid tidpunkten för beslutet om uppehållstillstånd kvarstår. Annars bör en förnyad prövning göras. Vidare anser motionärerna att ett förenklat utbyte av data på internationell nivå bör utredas, t.ex. om resehandlingar. I yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om återkallelse av uppehållstillstånd. Om grunden för uppehållstillståndet saknas bör det återkallas. Viss flexibilitet bör gälla om det finns särskilda skäl, men om personen har farit med osanning, annars har förvanskad omständigheter eller har dömts för grövre brott mot person bör återkallelse alltid ske.

I kommittémotion 2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 28 begärs ett tillkännagivande om återkallelse av uppehållstillstånd grundat på skydd. Återkallelse bör ske med automatik av statusförklaring när ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för en utlännings med status som flykting eller alternativt skyddsbehövande löper ut och förlängning inte beviljas. Ärenden om återkallelse bör alltid inledas när förhållandena i hemlandet förändras och skydd inte längre krävs.

I kommittémotion 2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) begärs i yrkande 13 ett tillkännagivande om ökat fokus på återkallelse av uppehållstillstånd. Motionärerna anger att det inte är ovanligt att utlännings som har

fått uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov reser hem. Det måste medföra återkallelse av uppehållstillståndet. Lagstiftningen bör ses över och Migrationsverket tillföras resurser för kontroller samt kommunikationen mellan verket och andra myndigheter underlättas. I yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om att införa en möjlighet att återkalla främlingspass och resedokument. Motionärerna anger att det är stötande att återkallelse inte är möjlig i fall som rör hedersvåld och tvångsgiftermål. Migrationsverket har tagit upp bristen i Utredningen om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångs-äktenskap och brott med hedersmotiv. Återkallelse bör möjliggöras enligt villkor som liknar dem för återkallelse av pass.

Straff för människosmuggling m.m.

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begär i kommittémotion 2019/20:3368 yrkande 21 ett tillkännagivande om att straffen för allvarliga fall av människosmuggling ska skärpas i Sverige och EU. Enligt motionärerna bör den som utnyttjar andras utsatthet för egen vinning få ett kännbart straff. Straffen i Sverige bör skärpas väsentligt och Sverige bör driva på för höjda straff i det EU-rättsliga regelverket.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2019/20:3119 yrkande 18 ett tillkännagivande om sanktioner mot andra parter, t.ex. mot arbetsgivare som anlitar arbetskraft illegalt. Att medvetet bidra till att personer som saknar rätt att vistas i landet ändå gör det ska enligt motionärerna vara straffbart. Det bör även utredas på internationell nivå, särskilt gentemot länder som vägrar ansvara för sina egna medborgare.

I kommittémotion 2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD) begärs i yrkande 31 ett tillkännagivande om att kriminalisera undangömmandet av tillståndslösa utlänningar. Detta är i dag endast kriminaliserat om det görs för egen vinning. Att gömma, hjälpa eller på andra sätt underlätta för tillståndslösa att hålla sig undan från den svenska rättskipningen bör kriminaliseras på liknande sätt som skyddande av brottsling i 17 kap. 11 § BrB.

I kommittémotion 2019/20:554 av Adam Marttinen m.fl. (SD) begärs i yrkande 22 ett tillkännagivande om skärpta straff för människosmuggling, och organiserande av sådan. Ringa brott bör ge fängelse i mellan sex månader och två år, brott av normalgraden bör ge fängelse i mellan ett och fyra år och vid grovt brott bör straffet vara fängelse mellan två och åtta år. Det s.k. humanitära undantaget som gäller enligt NJA 2009 s. 424 bör ändras.

I kommittémotion 2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) begärs i yrkande 3 ett tillkännagivande om att kriminalisera undangömmandet av migranter som vistas illegalt. I dag är detta tillåtet om det inte görs för egen vinning. Det bidrar till ett växande skuggsamhälle och strider mot basala rättsprinciper. Handlingen bör kriminaliseras på samma sätt som skyddande av brottsling. I yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om skärpt straff för människosmuggling. Gärningen riskerar migranternas liv, utgör ett led i

organiserad människohandel och sexuellt utnyttjande samt är inkomstkälla för den organiserade brottsligheten.

Utskottets ställningstagande

Migrationen i världen ökar och Sverige är en del av den utvecklingen. För att Sverige ska kunna hantera denna utveckling både på kort och lång sikt är det en förutsättning att migrationspolitiken är långsiktigt hållbar och rättssäker, samtidigt som asylrätten värnas. Asylrätten är en grundläggande rättighet som är fastställd i internationella konventioner.

Antalet asylsökande i Sverige under 2015 var mycket stort, och uppgick till drygt 160 000 personer. Detta ledde till betydande utmaningar för det svenska asylsystemet, men medförde också utmaningar och påfrestningar för Sveriges kommuner och berörda myndigheter.

För att kunna hantera den akuta flyktingsituationen och upprätthålla asylrätten behövdes ett andrum i det svenska flyktingmottagandet. Genom tillfälliga lagen anpassades därför de svenska reglerna temporärt till EU-rättens och internationella konventioners miniminivå, bl.a. genom att tidsbegränsat uppehållstillstånd gjordes till huvudregel i stället för permanent uppehållstillstånd. Dessutom infördes tillfälliga identitets- och gränskontroller. De åtgärder som vidtogs tillsammans med politiska förändringar i andra länder och inom EU gjorde att betydligt färre personer sökte asyl i Sverige under åren som följde. Antalet asylsökande uppgick 2016 till ca 29 000 personer, 2017 till ca 26 000 personer, 2018 till ca 22 000 personer och även 2019 till ca 22 000 personer (antalen avser förstagsansökningar).

Utskottet konstaterar att tillfälliga lagen gäller t.o.m. den 19 juli 2021. I den sakpolitiska överenskommelse som slöts i januari 2019 mellan regeringen och Centerpartiet och Liberalerna anges: ”Gör upp om den framtida migrationspolitiken i en parlamentarisk kommitté. Partierna är överens om att driva en ny humanitär skyddsgrund i den parlamentariska kommittén.” Kommittén, med namnet Kommittén om den framtida svenska migrationspolitiken, är tillsatt och arbetar med sitt uppdrag, som ska redovisas den 15 augusti 2020.

Inom EU har kommissionen under 2016 lämnat förslag på revideringar av de rättsakter som ingår i det gemensamma europeiska asylsystemet. Arbetet med revideringarna pågår.

De åtgärder som vidtogs med anledning av den ansträngda situation som uppstod 2015 var enligt utskottet nödvändiga, och även om situationen nu är annorlunda kan utskottet konstatera att det alltjämt finns utmaningar att hantera för samhället, t.ex. vad gäller nyanländas etablering. Utskottet kan också konstatera att den s.k. Mottagandeutredningen har lämnat en rad förslag, bl.a. om s.k. ankomstcenter. Utskottet noterar vidare att regeringen har lämnat lagrådsremissen Vissa identitetsfrågor inom utlänningsrätten. Regeringen föreslår där bl.a. att resedokument och främlingspass ska kunna återkallas i vissa fall.

Utskottet anser att den parlamentariska kommitténs pågående arbete, de i den sakpolitiska överenskommelsen aviserade ändringarna samt pågående förändringar i migrationsregelverket på nationell nivå och på EU-nivå talar emot att nu göra något tillkännagivande till regeringen om den framtida migrationslagstiftningens utformning. Det kan gälla bl.a. skyddsbestämmelserna, synnerliga och särskilt ömmande omständigheter, längden på uppehållstillstånd, återkallelse av uppehållstillstånd och asylprövningen. Utskottet avstyrker därför motionerna 2019/20:2833 (M) yrkande 3, 2019/20:3368 (M) yrkandena 1–5, 9 och 10, 2019/20:2417 (M), 2019/20:3059 (M) yrkandena 1 och 3, 2019/20:3119 (SD) yrkandena 1, 3, 9, 13–16 och 21, 2019/20:3051 (SD) yrkandena 1–4, 12, 15, 28 och 30–32, 2019/20:3121 (SD) yrkandena 13 och 14, 2019/20:220 (V) yrkandena 23 och 24, 2019/20:2988 (KD) yrkandena 2–5 samt 2019/20:1957 (L) yrkande 1.

Varje beslut om uppehållstillstånd ska föregås av en individuell prövning i det enskilda fallet. Det saknas därför enligt utskottet utrymme för att på ett amnestiliknande vis bevilja uppehållstillstånd för en grupp asylsökande. Därmed kan utskottet inte tillstyrka motion 2019/20:577 (MP) yrkande 2.

Utskottet är av uppfattningen att det är ett stort problem att människor från andra länder lever utan tillstånd i Sverige, inte minst eftersom detta kan leda till utanförskap och misär. Utskottet är dock inte berett att ställa sig bakom yrkanden om ett samlat grepp mot eller en kartläggning av dem som lever utan tillstånd i Sverige. Inte heller är utskottet berett att tillstyrka yrkanden om en annonskampanj för att minska antalet asylsökande och anhöriginvandrare som tar sig till Sverige eller om en folkomröstning om den svenska invandringspolitiken. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2019/20:3121 (SD) yrkandena 1 och 2, 2019/20:524 (SD) samt 2019/20:2683 (SD).

Utskottet kan konstatera att Sverige nu tar emot 5 000 kvotflyktingar årligen. I uttagningen av kvotflyktingar till Sverige är UNHCR, Migrationsverket och Regeringskansliet involverade. Av Migrationsverkets årsredovisning för 2019 framgår att vid uttagningen av personer som föreslås för vidarebosättning i Sverige ska utsatta minoriteter, kvinnor och barn samt anhöriga till personer som redan befinner sig i Sverige särskilt uppmärksammas. Vidare framgår att 2 539 kvinnor och flickor beviljades uppehållstillstånd i Sverige inom ramen för kvotflyktingssystemet under 2019 och 2 714 män och pojkar. Av dessa personer var 2 788 barn. Vidare framgår att uppskattningsvis ca 1 600 av de uttagna tillhör en minoritet men att inom den s.k. akutkvoten, dvs. ärenden som är akuta eller prioriterade av UNHCR, är andelen minoriteter 42 procent. Utskottet menar att kvotflyktingssystemet fungerar väl och ser ingen anledning att tillstyrka motionerna 2019/20:3147 (SD) eller 2019/20:1957 (L) yrkande 2.

Ett motionsyrkande tar upp frågan om att inrätta en inspektion för migrationsfrågor. Denna fråga har behandlats av utskottet senast i betänkande 2018/19:SfU16. Utskottet ansåg att det inte fanns anledning att föreslå ett tillkännagivande till regeringen om detta. Utskottet hänvisade till Statskontorets rapport Tillsyn och klagomålshantering inom migrationsområdet (2014:32), i

vilken slutsatsen var att det inte finns behov av att förändra tillsynen över Migrationsverkets ärendehandläggning och att skyddet för den enskildes rättssäkerhet är förhållandevis omfattande. Utskottet vidhåller detta ställningstagande och avstyrker därmed motion 2019/20:2988 (KD) yrkande 26.

En annan fråga som behandlades i betänkandet 2018/19:SfU16 rör konsekvensanalyser. Utskottet konstaterade att Riksrevisionen i sin rapport Konsekvensanalyser inför migrationspolitiska beslut (RiR 2017:25) angav att det finns brister på området. Riksrevisionen rekommenderade att det säkerställs att analyser tas fram i enlighet med kraven i gällande styrdokument och att kvaliteten utvecklas. Regeringen anförde att arbetet med konsekvensanalyser förbättrats under senare år men delade bedömningen att kvaliteten i analyserna bör höjas ytterligare och hänvisade till att arbete pågår. Utskottet hade även i ett tidigare betänkande angett att det ser positivt på regeringens arbete men att kvaliteten i analyserna borde höjas ytterligare. Utskottet utgick från att regeringens arbete med att utveckla konsekvensanalyserna fortsätter (bet. 2017/18:SfU28). Utskottet finner mot denna bakgrund inte anledning att tillstyrka motion 2019/20:3119 (SD) yrkandena 6 och 7 om förstärkta krav på konsekvensanalyser och om statistik över migration för att korrekta konsekvensanalyser ska kunna göras.

Riksrevisionen har i rapporten Lärdomar av flyktingsituationen hösten 2015 – beredskap och hantering (RiR 2017:4) granskat om Migrationsverket, övriga ansvariga myndigheter och regeringen hade beredskap för en situation med många asylsökande och hur situationen hanterades. Riksrevisionens granskning visade på brister i samverkan mellan myndigheterna. I betänkande 2017/18:SfU8 såg socialförsäkringsutskottet positivt på att regeringen uttalat en avsikt att beakta Riksrevisionens bedömningar och arbeta vidare med rekommendationerna när det gäller hanteringen av frågor om ansvar och analys. Utskottet finner inte anledning att göra ett tillkännagivande om informationsflöden och samordningsansvar och avstyrker därför motion 2019/20:3119 (SD) yrkande 8.

När det gäller frågan om skärpta straff för människosmuggling och att kriminalisera undangömmandet av personer som lever i Sverige utan uppehållstillstånd kan utskottet konstatera att dessa gärningar är straffbelagda enligt utlänningslagen. Såväl människosmuggling som organiserande av sådan kan ge fängelse i högst två år och om brottet är grovt fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vidare kan den som genom att dölja en utlännings uppsåtliga hjälper utlännings att olovligen uppehålla sig i Sverige och detta görs i vinstsyfte dömas till fängelse i högst två år. Det är även straffbelagt att ha en utlännings utan tillstånd anställd.

Högsta domstolen har i NJA 2009 s. 424 uttalat att det inte är uteslutet att det kan förekomma fall där omständigheterna är sådana att den som har hjälpt en asylsökande att komma in i Sverige via en inre gräns för att söka asyl inte ska anses ha begått en brottslig handling. Av rättsfallet framgår emellertid att det i regel inte kan anses föreligga ett så starkt behov av att bistå en utlännings på detta vis att det skulle utgöra grund för ett humanitärt undantag från straff

för människosmuggling. I rättsfallet ansågs undantaget inte tillämpligt. Ett annat avgörande från Högsta domstolen, i NJA 2018 s. 229 I-II, talar för att utrymmet för tillämpning av det undantaget dessutom är starkt begränsat. I målet var inte annat bevisat än att de tilltalades agerande hade föranletts av närmast humanitära skäl som engångsföreteelser och utan ersättning. Här bedömde Högsta domstolen ändå gärningarna som människosmuggling av normalgraden.

Utskottet anser att de nuvarande straffbestämmelserna om människosmuggling, undagömmande av personer utan tillstånd och anlitande av personer utan tillstånd som arbetskraft är väl utformade. Utskottet ser därför inte skäl att föreslå att riksdagen ska göra ett tillkännagivande om att skärpa straffbestämmelserna eller att utvidga det straffbara området. Utskottet avstyrker därför motionerna 2019/20:3368 (M) yrkande 21, 2019/20:3119 (SD) yrkande 18, 2019/20:541 (SD) yrkande 31, 2019/20:554 (SD) yrkande 22 samt 2019/20:3121 (SD) yrkandena 3 och 12.

På ansökan av förundersökningsledaren ska ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om 30 dagar meddelas om en utlännings vill ha betänketid för att återhämta sig och för att kunna ställning till om han eller hon vill samarbeta med de brottsutredande myndigheterna, förutsatt att det behövs för att en förundersökning eller huvudförhandling i brottmål ska kunna genomföras (5 kap. 15 § andra stycket UtflL). Utskottet kan konstatera att denna ordning infördes som ett led i genomförandet av EU:s direktiv 2004/81/EG om offer för människohandel, vars syfte är att fastställa villkoren för att bevilja uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare som samarbetar i kampen mot människohandel. Utskottet ser inte skäl att nu föreslå att riksdagen ska göra ett tillkännagivande om lagstadgad reflektionstid. Motionerna 2019/20:3248 (C) yrkande 34 och 2019/20:1756 (C) avstyrks därmed.

EU:s asyl- och migrationspolitik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. migrationspolitiken inom EU, Dublinförordningen och ett EU-gemensamt system för vidarebosättning.

Jämför reservation 12 (M), 13 (C), 14 (KD) och 15 (L).

Gällande ordning

Det gemensamma regelverket på asylområdet har sin grund i Schengensamarbetet. Efter flykting- och migrationskrisen 2015 blev det tydligt att EU:s nuvarande regelverk på asylområdet måste reformeras för att kunna säkerställa en human och effektiv asylpolitik som klarar situationer med hög inströmning av asylsökande. Krisen tydliggjorde också andra EU-medlemsstaters bristande tillämpning av det gemensamma asylsystemet. Av

den anledningen presenterade kommissionen ett paket med förslag till ändringar av sju rättsakter för att uppnå ett rättvisare system som ger säkra och ordnade vägar till EU för tredjelandsmedborgare i behov av internationellt skydd. De sju rättsakterna har förhandlats i rådet och Europaparlamentet sedan hösten 2016 och har kommit olika långt i förhandlingarna.

Dublinförordningen reglerar vilket land som är ansvarigt för att pröva en asylansökan och snabbt, utifrån första asylansökanprincipen, ge den sökande tillgång till asyloprocessen. Handläggningen av Dublinärenden ska effektiviseras och sekundära förflyttningar inom EU minskas. Ändringsförslaget innehåller en mekanism för omfördelning, baserad på en fördelningsnyckel, av asylsökande från medlemsstater som utsätts för ett oproportionerligt högt tryck. Medlemsstaterna är dock splittrade bl.a. vad gäller om en sådan omfördelningsmekanism ska vara tvingande eller frivillig, (KOM(2016) 270). I ljuset av detta har frågan om konditionalitet aktualiserats, dvs. att det ska kosta för medlemsstater att inte ta ansvar.

Asylprocedurförordningen ska ersätta nuvarande direktiv och etablera ett enhetligt förfarande för internationellt skydd inom EU som är effektivt, rättvist och balanserat. Förslaget innehåller bestämmelser om förfarandet för att ta emot, handlägga och besluta i ärenden om asyl, KOM(2016) 467.

Skyddsgrundsförordningen, som ska ersätta nuvarande direktiv, syftar till ökad harmonisering när det gäller bedömningar av asylansökningar och innehållet i ett beviljat skydd. Ändringsförslaget påverkar inte medlemsstaters möjlighet att bevilja skydd till andra grupper än flyktingar och subsidiärt skyddsbehövande, KOM(2016) 466.

Mottagandedirektivet syftar till ökad harmonisering av mottagandeförhållandena inom EU för att uppnå en jämnare fördelning av asylsökande och minska incitamenten för sekundära förflyttningar, KOM(2016) 465.

Förslaget om inrättandet av ett EU-gemensamt ramverk för vidarebosättning ska medföra en mer sammanhållen handläggningsprocess för vidarebosättning och syftar till att fler medlemsstater ska delta i arbetet och bidra till att öka antalet vidarebosättningsplatser i EU, KOM(2016) 468.

Eurodacförordningen innehåller bestämmelser om bl.a. fingeravtrycksupptagning, och förordningen revideras så att tillämpningsområdet utvidgas i syfte att identifiera tredjelandsmedborgare som vistats olagligt och som har rest in irreguljärt vid unionens yttre gränser, KOM(2016) 272.

EU:s asylbyrå ska med en ny förordning få förstärkt mandat och mer resurser för att stödja medlemsstater i genomförandet av det gemensamma asylregelverket. Myndigheten ska också få möjlighet att övervaka medlemsstaternas genomförande på asylområdet, KOM(2016) 271.

I mars 2016 gjorde EU och Turkiet ett gemensamt uttalande i syfte att hantera migrationssituationen och förstöra människosmugglarnas affärsmodell. Uttalandet innebär bl.a. att alla nya irreguljära migranter från Turkiet till de grekiska öarna ska återsändas till Turkiet. Detta ska ske i full överensstämmelse med EU-rätten och internationell rätt och med respekt för principen

om non-refoulement. För varje syrier som återsänds till Turkiet från de grekiska öarna ska en annan syrier från Turkiet vidarebosättas i EU.

I EU pågår även, inom ramen för migrationsagendan, diskussioner om olika tillfälliga regionala lösningar i samarbete med länder utanför EU, FN:s flyktigorgan (UNHCR) och FN:s migrationsorganisation (IOM).

Motionerna

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begär i kommittémotion 2019/20:3368 yrkande 37 ett tillkännagivande om att regeringen ska ställa krav på att alla EU:s medlemsstater deltar i och utökar sitt deltagande i FN:s kvotflyktssystem. Kvotflyktssystemet är det mest rättvisa och säkra system som finns för ett lands mottagande av människor med skyddsbehov. I yrkande 38 begärs ett tillkännagivande om att Sverige ska vara drivande för att dagens EU-gemensamma asylsystem på sikt ersätts med ett nytt EU-gemensamt asylsystem. EU:s asylprövning bör göras utanför eller vid EU:s gräns och det yttre gränsskyddet i EU bör stärkas. Målet ska, enligt motionärerna, vara att förhindra att människor dör på Medelhavet, stoppa människosmuggling och få kontroll över vilka som befinner sig i Europa. Vidare behöver samarbetet vad gäller återvändande med länder utanför Europa stärkas och bistånd, visumavtal och handel sättas i relation till hur väl återvändandet fungerar.

I kommittémotion 2019/20:3244 av Johanna Jönsson m.fl. (C) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att se över hur man kan styra om så att skyddsbehövande människor i första hand kommer till Europa på säkra och lagliga vägar. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att Sverige ska driva att EU tar ett gemensamt och solidariskt ansvar för flyktigmottagande. Det är viktigt att de pågående förhandlingarna på EU-nivå av den europeiska asylstiftningen resulterar i ett fungerande omfördelningssystem med ett större delat ansvar inom unionen för att undvika att situationen 2015 upprepar sig. Motionärerna begär vidare i yrkande 3 ett tillkännagivande om att Sverige ska verka för att asylpolitiken på EU-nivå är så robust att avtal med tredjeland för att hindra migration inte ska behövas och att om sådana avtal ändå sluts ska man verka för att värna demokratiska principer, grundläggande mänskliga rättigheter, principen om non-refoulement, asylrätten och ett värdigt mottagande. Därmed minimeras de negativa effekterna av sådana avtal.

Hans Eklind m.fl. (KD) begär i kommittémotion 2019/20:2988 tillkännagivanden om fler lagliga vägar in i EU (yrkande 33), om att alla EU:s medlemsländer ska ta emot fler kvotflyktingar inom ramen för UNHCR:s vidarebosättningsprogram (yrkande 35) och om nödvisum (yrkande 36). Motionärerna anför att alla medlemsstater ska ta emot kvotflyktingar och att det totala antalet som tas emot i EU ska öka. Vidare anförts att EU-länderna gemensamt, i samarbete med UNHCR borde öppna en möjlighet att söka nödvisum före inresa till EU. I yrkande 34 begärs ett tillkännagivande om en reformering av Dublinförordningen. Enligt motionärerna är det rimligt att personer som vill söka asyl i EU gör det vid gemensamma EU-beskickningar

före inresa eller vid unionens yttre gräns och att de asylsökande fördelas mellan EU:s medlemsstater baserat på en fördelningsnyckel. På så sätt kan enskilda inte välja land men vara säkra på att få sina asylskäl prövade. Vid fördelningen bör hänsyn tas till befolkningsstorlek, ekonomisk styrka och tidigare ansvarstagande på asylområdet.

I kommittémotion 2019/20:2055 av Johan Pehrson m.fl. (L) begärs i yrkande 9 ett tillkännagivande om en gemensam migrationspolitik. Motionärerna anför att förslaget om reviderad Dublinförordning måste antas för att samtliga EU-länder ska ta ett delat ansvar och att de länder som vägrar ta sin del av ansvaret ska få minskat stöd från EU. Vidare anförts att den nya asylmyndigheten behöver få en starkare roll, att de som saknar skyddsskäl måste återvända till sina hemländer, att det behövs fler lagliga vägar genom ett EU-system för vidarebosättning samt att EU:s delegationer bör förstärkas.

Désirée Pethrus (KD) begär i motion 2019/20:529 yrkande 3 ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för ett gemensamt asylmottagande och registrering inom unionen med delat ansvar och omfördelning. Enligt motionären behövs ett sanktionssystem för att upprätthålla de gemensamma reglerna och det krävs ett gemensamt ansvar för gränser och registrering för att upprätthålla asylrätten.

I motion 2019/29:1241 av Magnus Manhammar (S) begärs ett tillkännagivande om fler lagliga vägar för att söka asyl. Sverige och EU måste göra mer för att öppna lagliga och säkra vägar så att asylsökande inte behöver riskera livet för att ta sig över Medelhavet.

Teres Lindberg m.fl. (S) begär i motion 2019/20:3302 yrkande 5 ett tillkännagivande om att Sverige ska se till att hbtq-plus-flyktingar tillförsäkras en rättvis och rättssäker behandling inom ramen för EU:s gemensamma asylsystem.

Utskottets ställningstagande

Av regeringens skrivelse om verksamheten i Europeiska unionen (skr. 2019/20:115) framgår att förhandlingarna om reformen av det gemensamma europeiska asylsystemet under 2019 ägt rum i begränsad omfattning. Vidare framgår bl.a. att den sedan tidigare låsta positionen kring hur de som söker asyl i EU ska fördelas rättvist mellan medlemsstaterna kvarstår. Europeiska rådet har i sina slutsatser vid ett flertal tillfällen enats om principerna om ansvar och solidaritet och att det finns behov av att få på plats ett gemensamt asylsystem som kan stå emot framtida kriser. Europeiska rådet har manat till konsensus om asylreformen och att arbetet ska slutföras så snabbt som möjligt.

Utskottet kan konstatera att migrationsfrågan fortfarande är aktuell i EU. De förhandlingar som pågått de senaste åren om en reformering av det gemensamma europeiska asylsystemet (CEAS) pågår alltså men det har blivit tydligare att den lösning som präglat förhandlingarna, inte minst vad gäller frågan om solidaritet och ansvar för asylsökande, är djup. Oroligheterna vid den grek-turkiska gränsen visar på behovet av en lösning på denna svåra

fråga. Under 2019 tillträdde en ny EU-kommission där Ylva Johansson utsågs till kommissionär med ansvar för inrikes frågor, däribland asyl- och migrationsfrågor. I kommissionens arbetsprogram för 2020, COM(2020) 37, aviserades en ny migrations- och asylpakt. Enligt kommissionen kommer paktens att omfatta bl.a. reformen av CEAS, återtagande och återvändande, främjandet av integrationen samt säkra verkliga lagliga vägar till EU genom vidarebosättning. Utskottet välkomnar att förhandlingarna om CEAS får en möjlighet till en nystart med dels den nya kommissionen, dels den kommande asyl- och migrationspakten.

I flera motioner begärs tillkännagivanden om en gemensam asyl- och migrationspolitik i EU. Utskottet anser i likhet med motionärerna att EU ska ha ett effektivt och rättssäkert gemensamt asylsystem som leder till en jämnare fördelning av asylsökande inom EU och minskar sekundära förflyttningar. Utskottet kan vidare konstatera att regeringen arbetar aktivt med dessa frågor inom ramen för förhandlingarna mellan medlemsstaterna och Europaparlamentet om reformeringen av det gemensamma europeiska asylsystemet och i andra delar av EU-samarbetet.

Att öka den globala ansvarsfördelningen och andra länders mottagande av kvotflyktingar har sedan länge varit en prioriterad fråga för Sverige inom det internationella arbetet. Vidarebosättning är ett säkert och välprövat system för personer i behov av skydd att komma till EU på laglig väg. Vid uttagning av personer som föreslås för vidarebosättning i Sverige riktas särskild uppmärksamhet mot utsatta minoriteter, kvinnor och barn samt anhöriga till personer som redan befinner sig i Sverige. Vidarebosättning är ett viktigt komplement till den individuella asylrätten och ger de mest sårbara människorna en säker väg till EU. Utskottet kan konstatera att regeringen driver på för att antalet vidarebosättningsplatser måste öka i EU och globalt. Utskottet noterar i detta sammanhang att EU-kommissionen i december 2019 meddelade att den kommer att ge ekonomiskt stöd till medlemsländerna, som tillsammans utlovat mer än 30 000 platser för vidarebosättning under 2020. Detta är enligt EU-kommissionen det mest omfattande löftet om vidarebosättning någonsin. EU har även bidragit i framtagandet av UNHCR:s treårsstrategi för ökad vidarebosättning. Strategin ska stödja en utökning av vidarebosättning som är effektiv, strategisk och som kan tillgodose de ökade globala behoven. Utskottet kan vidare konstatera att förhandlingarna fortsatt pågår om EU-kommissionens förslag om inrättande av ett EU-gemensamt ramverk för vidarebosättning. Förslaget syftar delvis till att fler medlemsstater ska delta i arbetet och öka antalet vidarebosättningsplatser i EU.

Utskottet anser att de pågående förhandlingarna om reformering av det gemensamma europeiska asylsystemet, ett EU-gemensamt ramverk för vidarebosättning samt EU-kommissionens kommande asyl- och migrationspakt talar emot att nu göra ett tillkännagivande till regeringen om den gemensamma asyl- och migrationspolitiken i EU. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2019/20:3368 (M) yrkandena 37 och 38, 2019/20:3244 (C) yrkandena 1–3, 2019/20:2988 (KD) yrkandena 33–36, 2019/20:529 (KD),

yrkande 3, 2019/20:2055 (L) yrkande 9, 2019/20:1241 (S) och 2019/20:3302 (S) yrkande 5.

Fri rörlighet för EU-medborgare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. reglerna för EU-medborgares tillgång till de sociala trygghetssystemen, om att återinföra registreringen av EU-medborgare och om utvisning av EU-medborgare.

Jämför reservation 16 (M), 17 (SD), 18 (KD), 19 (L) och 20 (M, SD).

Gällande ordning

Det s.k. rörlighetsdirektivet (2004/38/EG) reglerar unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i en annan medlemsstat. Direktivet är införlivat i svensk rätt (prop. 2005/06:77, bet. 2005/06:SfU9, rskr. 2005/06:191). En EES-medborgare behöver vid inresan till Sverige visa pass eller en annan identitetshandling för att styrka sitt medborgarskap. En EES-medborgares rätt att uppehålla sig i Sverige regleras i utlänningslagen.

Med uppehållsrätt avses enligt 3 a kap. 1 § UtL en rätt för EES-medborgare och deras familjemedlemmar att vistas i Sverige mer än tre månader utan uppehållstillstånd.

Enligt 3 a kap. 3 § UtL har en EES-medborgare uppehållsrätt om han eller hon

1. är arbetstagare eller egen företagare i Sverige
2. har kommit till Sverige för att söka arbete och har en verklig möjlighet att få en anställning
3. är inskriven som studerande vid en erkänd utbildningsanstalt i Sverige och enligt en försäkran om detta har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning samt har en heltäckande sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna som gäller i Sverige, eller
4. har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och har en heltäckande sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna som gäller i Sverige.

En EES-medborgare som har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år har permanent uppehållsrätt (3 a kap. 6 § UtL).

En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare och som har uppehållsrätt ska ansöka om uppehållskort hos Migrationsverket senast tre månader efter det att han eller hon kom till Sverige. Detta gäller dock inte för en utlänning som har ett giltigt uppehållstillstånd eller som inom tre

månader från ankomsten till Sverige har ansökt om ett sådant tillstånd (3 a kap. 10 § UtL).

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare får avvisas eller utvisas av hänsyn till allmän ordning och säkerhet. Avvisning eller utvisning får dock ske endast om utlänningens eget beteende utgör ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Tidigare domar i brottmål får inte i sig utgöra skäl för ett sådant beslut. Det får inte vara ekonomiska syften som ligger till grund för beslutet (8 kap. 11 och 12 §§ UtL). Enligt 8 kap. 13 § UtL ska hänsyn tas till utlänningens ålder, hälsotillstånd, familjesituation, ekonomiska situation samt sociala och kulturella integrering i Sverige. Hänsyn ska också tas till hur länge utlänningen har vistats i Sverige och till banden till ursprungslandet.

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare som har permanent uppehållsrätt får avvisas eller utvisas endast om det finns synnerliga skäl, och för den som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren får utvisning endast ske om beslutet är oundgängligen nödvändigt av hänsyn till allmän säkerhet (8 kap. 14 § UtL).

När det gäller utvisning på grund av brott gäller enligt 8 a kap. 5 § UtL att EES-medborgare och deras familjemedlemmar får utvisas ur Sverige om förutsättningarna i 8 a kap. 1 § UtL är uppfyllda och det sker med hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

Enligt 8 a kap. 1 § UtL får en utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare utvisas ur Sverige om han eller hon döms för ett brott som kan leda till fängelse. En sådan utlänning får utvisas också om en domstol undanröjer en villkorlig dom eller skyddstillsyn som utlänningen har dömts till och dömer till en annan påföljd. Utvisning får dock ske endast om utlänningen döms till svårare påföljd än böter och om gärningen är av sådant slag och övriga omständigheter är sådana att det kan antas att han eller hon kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet här i landet, eller brottet med hänsyn till den skada, fara eller kränkning som det har inneburit för enskilda eller allmänna intressen är så allvarligt att han eller hon inte bör få stanna kvar.

Motionerna

Johan Forssell m.fl. (M) begär i kommittémotion 2019/20:3066 yrkande 2 ett tillkännagivande om att se över hur den fria rörligheten tillämpas i Sverige. Det behövs en översyn av hur bestämmelserna tillämpas i Sverige. Syftet har aldrig varit att människor under lång tid uppehåller sig i andra EU-länder utan egen försörjning.

I kommittémotion 2019/20:3061 av Johan Forssell (M) yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om att se över frågan om hur förutsättningarna för utvisning på grund av brott kan utökas för EU-medborgare. I översynen bör ingå att göra en kartläggning och analys av praxis i övriga EU-länder.

Även i kommittémotion 2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 32 begärs ett tillkännagivande om att se över och utöka förutsättningar för utvisning på grund av brott för EU-medborgare.

I motion 2019/20:2840 av Boriana Åberg (M) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att medborgare i EES-länder ska kunna dömas till utvisning i betydligt större utsträckning än i dag. När en person begår brott handlar det om ett eget aktivt val och då har han eller hon förbrukat sin rätt att stanna kvar i Sverige. Om kraven sänks skulle det också kunna ha en preventiv effekt eftersom person riskerar utvisning.

I kommittémotion 2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) begärs tillkännagivanden om registreringskrav av EU-medborgare (yrkande 19) och om att straffa EU-medlemsstaters missbruk av den fria rörligheten (yrkande 20). Motionärerna framhåller att ett återinförande av kravet på registrering kommer att ge en bättre översikt av invandringen från andra EU-länder och ge Polismyndigheten bättre kontrollmöjligheter. Vidare anges att EU bör sätta press på de medlemsstater som inte tar ansvar för sina medborgare och vid behov även kunna vidta åtgärder, exempelvis häva den fria rörligheten mot dessa medlemsstater.

Även i motion 2019/20:3204 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att återinföra registreringen av EU-medborgare. I samma motion begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att följa upp dagens rapportering. Enligt motionärerna bör kontrollen på EU-medborgare intensifieras för att ge Migrationsverket bättre möjligheter att utvisa de personer som saknar uppehållsrätt.

Andreas Carlson m.fl. (KD) begär i kommittémotion 2019/20:2734 tillkännagivanden om fri rörlighet och fattiga EU-medborgare (yrkande 1) och om registrering av EU-medborgare som varit här längre än tre månader (yrkande 5). Motionärerna menar att nationella riktlinjer om utsatta EU-medborgare i Sverige bör fastställas, sanktioner införs mot EU-länder som kränker sina medborgares eller minoriteters rättigheter och ett sändebud utses med initiativrätt och ansvar för frågan om romers situation i Rumänien och Bulgarien. Vidare anför motionärerna att dagens system, som innebär att personer som är i landet längre än tre månader inte behöver registrera sig, leder till bl.a. en risk för att personerna etablerar sig i permanent fattigdom i Sverige.

Barbro Westerholm m.fl. (L) begär i kommittémotion 2019/20:2758 yrkande 16 ett tillkännagivande om EU:s familjebegrepp. Samkönade par bör inbegripas i familjebegreppet och den fria rörligheten inom EU därmed gälla alla medföljande makar. Det är viktigt att Sverige i EU arbetar för att EU-domstolens dom från juni 2018 om att termen maka eller make inkluderar samkönade par ska få fullt genomslag.

I motion 2019/20:1550 av Pernilla Stålhammar (MP) begärs ett tillkännagivande om att i EU driva på så att skyddsnätet för akut sjukvård för EU-medborgare blir mer välfungerande inom EU och så att administrationen förenklas. Det nuvarande regelverket är problematiskt och det behövs enligt motionären ett bättre sätt att administrera det.

Utskottets ställningstagande

Den fria rörligheten inom EU är fastställd i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och innebär att människor kan flytta mellan medlemsländerna och arbeta på lika villkor var de vill inom unionen. Rätten till fri rörlighet för EU-medborgare är av väsentlig betydelse för den europeiska integrationen. Vad gäller uppehållsrätt krävs enligt EU:s rörlighetsdirektiv bl.a. att EU-medborgaren antingen är arbetstagare eller egenföretagare eller har kommit till Sverige för att söka arbete och har en verklig möjlighet att få en anställning. För studerande och EU-medborgare i övrigt krävs för uppehållsrätt både tillräckliga tillgångar och heltäckande sjukförsäkring.

Utskottet noterar att regeringen i skrivelse 2019/20:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2019, anger att utredningsdirektiv håller på att tas fram för en utredning som ska göra en översyn av lagstiftningen om utvisning på grund av brott. Utskottet noterar att utredningen även kommer att ta upp frågan om utvisning av dömda EU-medborgare (svar på fråga 2018/19:750 den 19 juni 2019).

Utskottet anser att regeringens pågående arbete bör avvaktas. Utskottet anser därför att det saknas skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande med anledning av 2019/20:3061 (M) yrkande 14, 2019/20:2840 (M) yrkande 4 och 2019/20:3368 (M) yrkande 32.

Utskottet har tidigare (senast i bet. 2018/19:SfU16) konstaterat att EU-domstolen vid flera tillfällen har prövat innebörden av rörlighetsdirektivet och därvid angett vad som ska krävas för att principen om rätten till fri rörlighet ska få inskränkas. Enligt domstolens rättspraxis ska principen ges en vid tolkning. Kravet på att en EU-medborgare ska registrera sig hos Migrationsverket för att få uppehållsrätt togs bort 2014 eftersom det inte var förenligt med rörlighetsdirektivet att kräva att en EU-medborgare skulle både registrera sig enligt utlänningslagen och folkbokföra sig enligt folkbokföringslagen. Med hänsyn till det ovan anförda ser utskottet inte något skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande till regeringen om registreringskrav eller möjligheten att häva den fria rörligheten gentemot vissa medlemsstater. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2019/20:3121 (SD) yrkandena 19 och 20, 2019/20:3204 (SD) yrkandena 1 och 2 och 2019/20:2734 (KD) yrkande 5.

När det gäller frågan om fri rörlighet inom EU för samkönade par kan utskottet konstatera att det genom EU-domstolens dom C-673/16 av den 5 juni 2018 slagits fast att EU-medlemsstaterna inte får hindra en unionsmedborgares rätt att fritt uppehålla sig inom medlemsstaterna genom att neka dennes make eller maka av samma kön, som är medborgare i ett icke EU-land, en härledd uppehållsrätt på den aktuella medlemsstatens territorium. Utskottet anser att det inte finns skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande med anledning av motion 2019/20:2758 yrkande 16, varför den avstyrks.

I motion 2019/20:1550 av Pernilla Stålhammar (MP) begärs ett tillkännagivande om att i EU driva på så att skydds nätet för akut sjukvård för EU-medborgare blir mer välfungerande och så att administrationen förenklas. Utskottet kan konstatera det pågår förhandlingar mellan EU:s medlemsstater

och Europaparlamentet ett förslag till revidering av EU:s förordningar om samordning av de sociala trygghetssystemen. En viktig fråga för Sverige i förhandlingarna har varit att utveckla och modernisera bestämmelserna i takt med samhällsutvecklingen samt att bestämmelserna ska vara effektiva och inte utgöra hinder för den fria rörligheten för personer. Utskottet anser att resultatet av revideringen bör avvaktas och avstyrker därför motionen.

Regeringen gav år 2016 Länsstyrelsen i Stockholm i uppdrag att utveckla samverkan och samordna det arbete som bedrivs när det gäller utsatta medborgare inom EES-området som vistas tillfälligt i Sverige utan uppehållsrätt. Uppdraget förlängdes i oktober 2017 att även gälla under 2018 och 2019. Uppdraget utvidgades då till att länsstyrelsen också ska främja och underlätta för samverkan på lokal nivå mellan Sverige och Rumänien respektive Bulgarien i syfte att bidra till alternativa, mer långsiktiga lösningar på hemorten för utsatta EU-medborgare. I februari 2020 lämnade Länsstyrelsen i Stockholm en slutrapport om uppdraget. När det handlar om att tillhandahålla bostäder ger rapporten en rad rekommendationer gällande bl.a. bedömning av uppehållsrätten, nationell och internationell samverkan samt destinationslandets ansvar. Utskottet utgår från att regeringen noga följer frågan och tar till vara rapportens slutsatser. Med hänsyn till de åtgärder som redan vidtagits och som kommer att vidtas vad gäller utsatta EU-medborgare anser utskottet att det inte finns skäl för riksdagen att nu göra ett tillkännagivande med anledning av motionerna 2019/20:3066 (M) yrkande 2 och 2019/20:2734 (KD) yrkande 1. Motionsyrkandena avstyrks därmed.

Asylprocessen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår yrkanden om bl.a. brottslighets påverkan på handläggning av och beslut i asylärenden, skyddsgrunder, asylsökandes skyldigheter, barn och unga i asylprocessen samt rätten för asylsökande att arbeta.

Jämför reservation 21 (M), 22 (SD), 23 (KD), 24 (KD), 25 (L), 26 (M, KD), 27 (SD), 28 (V), 29 (KD) och 30 (M, SD).

Gällande ordning

Enligt 4 kap. 1 § UtL avses med flykting en utlänning som befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för förföljelse bl.a. på grund av religiös uppfattning, kön eller sexuell läggning och inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av detta lands skydd.

Flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige har rätt till uppehållstillstånd, enligt 5 kap. 1 § UtL. Upphållstillstånd får dock vägras en flykting om han eller hon

1. genom ett synnerligen grovt brott har visat att det skulle vara förenat med allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta honom eller henne stanna i Sverige, eller
2. har bedrivit verksamhet som inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta verksamheten här.

En utlänning är utesluten från att anses som alternativt och övrig skyddsbehövande bl.a. om det finns synnerlig anledning att anta att han eller hon har gjort sig skyldig till ett grovt brott eller utgör en fara för rikets säkerhet (4 kap. 2 c § UtIL).

Enligt praxis en asylsökande skyldig att medverka till att klarlägga sin identitet alternativt att göra den sannolik. Om en utlänning ansöker om uppehållstillstånd när han eller hon kommer till Sverige eller därefter får Migrationsverket eller Polismyndigheten ta hand om utlänningens pass eller andra identitetshandlingar (9 kap. 4 § UtIL). En utlänning som söker uppehållstillstånd är skyldig att låta bl.a. Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta fingeravtryck bl.a. när identiteten inte kan styrkas och när utlänningen söker asyl (9 kap. 8 § UtIL).

Migrationsverket ska i samband med en asylansökan informera om förfarandet, rättigheter och skyldigheter samt tänkbara konsekvenser av att sökanden inte uppfyller skyldigheterna eller inte samarbetar med verket eller andra myndigheter (8 kap. 10 f § UtIF).

I ärenden om uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning ska Migrationsverket ge sökanden och anknytningspersonen tillfälle att få en DNA-analys utförd när det gäller det biologiska släktskap som åberopas, om övrig utredning inte är tillräcklig (13 kap. 15 § UtIL).

Inför muntlig handläggning hos Migrationsverket ska utlänningen tillfrågas om han eller hon föredrar en manlig eller kvinnlig utredare respektive tolk. Önskemålet ska tillgodoseas om det är möjligt (8 kap. 9 § UtIF).

Schengens informationssystem (SIS) är ett register som Schengenstaterna använder för att utbyta information med varandra inom ramen för bl.a. immigrationskontroll och brottsbekämpning. Av lagen (2000:344) om Schengens informationssystem framgår att registret ska vara ett hjälpmedel för att göra framställningar om att en person ska nekas tillträde till eller uppehållstillstånd i Schengenstaterna (3 §) och att bl.a. fingeravtryck får registreras (4 §). En orsak till registrering är att en person har avvisats eller utvisats med återreseförbud.

Med hjälp av Dublinförordningen (nr 604/2013) avgörs vilken av EU:s medlemsstater som är ansvarig för att pröva en ansökan om skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös har lämnat in i en medlemsstat. Av Eurodacförordningen (nr 603/2013) framgår att det för tillämpningen av Dublinförordningen är nödvändigt att fastställa identiteten hos personer som ansöker om skydd och att fingeravtryck utgör en viktig beståndsdel när man

fastställer identiteten. Enligt artikel 9 Eurodacförordningen ska varje medlemsstat ta fingeravtryck av varje person som ansöker om skydd och som är 14 år eller äldre och överföra uppgifterna till systemet.

Säkerhetsärenden är enligt utlänningslagen ärenden där Säpo av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordrar att en utlännings ska avvisas eller utvisas, att en ansökan om uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska avslås eller att tillstånd ska återkallas (1 kap. 7 § UtIL). Migrationsverket ska enligt 5 § 2 förordningen (2019:502) med instruktion för Migrationsverket bistå Säpo i dess verksamhet för att förebygga och avslöja brott mot rikets säkerhet och i frågor som rör terrorism.

I det omarbetade asylprocedurdirektivet (2013/32/EU) anges i artikel 28 att om det finns skälig grund för att anta att en sökande implicit har återkallat eller avstått från sin ansökan, ska medlemsstaten se till att den beslutande myndigheten fattar beslut om att avbryta prövningen eller avslå ansökan. Medlemsstaten får förutsätta att sökanden implicit har återkallat eller avstått från sin ansökan om sökanden har avstått från att besvara en begäran om att lämna information, avstått från att infinna sig till en personlig intervju, avvikit eller utan tillstånd har lämnat den plats där han eller hon bodde eller hölls i förvar utan att kontakta den behöriga myndigheten eller har avstått från att fullgöra en anmälningsskyldighet. Av artikel 5 framgår att en medlemsstat får införa eller behålla förmånligare normer för förfaranden än direktivets.

I ärenden och mål om bl.a. avvisning och utvisning ska ett offentligt biträde förordnas för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde saknas (18 kap. 1 § UtIL). Av 5 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde framgår att reglerna i rättshjälpslagen (1996:1619) ska tillämpas när det gäller ersättning till offentligt biträde. I ett ärende hos Migrationsverket har ett offentligt biträde rätt till skälig ersättning för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget har krävt.

Åldersbedömning av asylsökande

Enligt 1 kap. 2 § UtIL avses med barn i lagen en person som är under 18 år.

Om den som söker asyl uppger att han eller hon är ett ensamkommande barn ska Migrationsverket, om det finns skäl att ifrågasätta att sökanden är under 18 år, göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om åldern (13 kap. 17 § UtIL). Innan ett tillfälligt beslut att sökanden bedöms vara 18 år eller äldre fattas ska sökanden ges tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning. Migrationsverket ska informera om den medicinska åldersbedömningen, bl.a. i fråga om att konsekvensen av ett nekat samtycke till en sådan bedömning utan godtagbar anledning kan bli att sökanden bedöms vara 18 år eller äldre (8 kap. 10 h § UtIF).

Migrationsöverdomstolen har i avgörandet MIG 2014:1 uttalat att en medicinsk åldersbedömning endast är ett av flera bevismedel som den enskilde kan använda sig av för att uppfylla bevisbördan när det gäller ålder.

Undantag från kravet på arbetstillstånd

En utlänning som ska arbeta i Sverige på grund av anställning ska ha arbetstillstånd (2 kap. 7 § UtlL). Den som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige som flykting eller alternativt eller övrig skyddsbehövande är dock undantagen från skyldigheten att ha arbetstillstånd (5 kap. 4 § UtlF). Undantaget gäller inte

1. den som saknar identitetshandlingar, om inte utlänningen medverkar till att klarlägga sin identitet
2. om det är sannolikt att utlänningen kommer att överföras enligt Dublinförordningen
3. om det är sannolikt att utlänningen kommer att avvisas med omedelbar verkställighet.

Motionerna

Allmänt om asylprocessen

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begär i kommittémotion 2019/20:3368 yrkande 8 ett tillkännagivande om att asylsökande ska ha skyldigheter som tydligt anges i lag och att det ska leda till konsekvenser om skyldigheterna inte fullgörs. Motionärerna anger att den som söker asyl ska göra det utan dröjsmål, lämna identitetshandlingar och medverka till att identiteten utreds, komma vid kallelser samt medverka till DNA-prov och medicinsk åldersbedömning. Om sökanden nekar till att medverka ska dennes ersättning kunna sättas ned och ytterst ska ansökan kunna avslås. I yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om att pass och andra identitetshandlingar ska kunna tas i beslag i asylprocessen i större utsträckning än i dag, för att säkerställa att den som har nekats uppehållstillstånd lämnar landet.

I motion 2019/20:899 av Lars Beckman och Ellen Juntti (båda M) begärs ett tillkännagivande om avslag och utvisning om brott begås under tiden man är asylsökande. Motionärerna menar att regeringen snarast bör tillsätta en utredning som tar fram en lagstiftning som innebär att för den som begår brott i Sverige under tiden som asylsökande ska ansökan som huvudregel avslås och personen utvisas.

I motion 2019/20:1358 av Alexandra Anstrell (M) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att möjliggöra en snabbare handläggning, och eventuell utvisning, av asylsökande som gör sig skyldiga till brott. Ärenden där en asylsökande har gjort sig skyldig till brott bör prioriteras av Migrationsverket för snabbare handläggning som kan leda till snabbare utvisning. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att möjliggöra en snabbare handläggning och eventuell utvisning av ensamkommande som har fått åldern uppskriven och begår brott under tiden för asylutredning.

I motion 2019/20:2841 av Boriana Åberg (M) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheten att avslå asylansökan för personer som begår brott. Om en asylsökande döms för ett brott med fängelse i straffskalan bör enligt

motionären ansökan avslås i större utsträckning än i dag eftersom det indikerar att personen inte är lämplig att vistas i landet.

I motion 2019/20:2946 av Edward Riedl (M) begärs ett tillkännagivande om att utreda en skärpt lagstiftning för brott som begås under pågående asylprocess. Motionären anser att det är av största vikt att den som söker asyl tidigt lär sig om det svenska rättssystemet och följer detta. Lagstiftningen måste skärpas i fråga om möjligheten att få asyl om brott begås under pågående asylprocess.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2019/20:3119 yrkande 4 ett tillkännagivande om likvärdighet, rättssäkerhet och effektivitet i Migrationsverkets verksamhet. Lagstiftningens utformning och otillräckliga resurser har enligt motionärerna lett till arbetsmiljöproblem och hög omsättning av handläggare, vilket i sin tur har lett till långa handläggningstider och att enheter har olika praxis. Regeringen bör ta initiativ till en tydligare struktur och likvärdiga beslutsprocesser och för att köbildning i ett ärendeslag inte drabbar hela verksamheten samt till uppföljning och kontroller av beslut. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om effektivare prövningsverksamhet. När det gäller t.ex. tillståndsärenden låg Migrationsverkets produktivitet 2018 på hälften av 2013 års nivå. Detta beror till stor del på regeringens bristfälliga konsekvensanalyser, som har inneburit att tusentals personer har anställts och sagts upp om vartannat. En genomlysning av Migrationsverket måste göras och åtgärder vidtas.

I kommittémotion 2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) begärs i yrkande 7 ett tillkännagivande om ökad prioritering av säkerhetsarbete kring asylsökande. Motionärerna anger att Migrationsverket bör prioritera att utreda om asylsökande innebär säkerhetsshot och vid behov genomföra utbildningar och kompetenshöjningar för sin personal. I yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om större användning och upptagning av biometriska data, för att identifiera sökande som rört sig illegalt i Europa. Enligt motionärerna bör inte bara fingeravtryck samlas in vid asylansökan. För familjer bör DNA-test för fastställande av släktskap vara obligatoriskt. I yrkande 11 begär motionärerna ett tillkännagivande om jämställdhetsarbete i mottagningen. Migrationsverket måste fråga den asylsökande om han eller hon föredrar en manlig eller en kvinnlig utredare och tolk och tillgodose valet. Det gör det möjligt för sökande från en patriarkal kultur att få bekräftelse genom att det svenska samhället anpassar sig. Valmöjligheten kan i vissa fall vara motiverad men skickar fel signaler om svensk jämställdhet. I yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om ökade krav på asylsökande att medverka och samarbeta i asylprocessen. EU-rätten tillåter även att en medlemsstat avbryter handläggning av asylärenden t.ex. om sökanden har försvunnit, avvikit eller vägrar att samarbeta. Detta bör utredas och ny lagstiftning införas med större möjligheter att agera mot asylsökande som vägrar att samarbeta.

Hans Eklind m.fl. (KD) begär i kommittémotion 2019/20:2988 yrkande 10 ett tillkännagivande om vikten av korrekta beslutsunderlag och om att stärka drivkrafterna för asylsökande att medverka till att identiteten fastställs. För ett

komplett beslutsunderlag ska information om anhöriga lämnas vid asylansökan. Sökanden ska informeras om att undanhållande av eller felaktig information påverkar trovärdigheten och möjligheten till uppehållstillstånd.

Vissa typer av skyddsskäl

Hans Eklind m.fl. (KD) begär i kommittémotion 2019/20:2988 yrkande 23 ett tillkännagivande om bättre rättssäkerhet för personer som riskerar förföljelse på grund av tro, kön eller sexuell läggning. Sedan 2005 ska sådan förföljelse ge flyktingstatus. Motionärerna anger att när det gäller konverter till kristendom har kritik riktats mot hur Migrationsverket har gjort bedömningarna, och kunskapsfrågornas betydelse har därefter tonats ned. Mycket tyder dock fortfarande på att lagstiftningens intention inte har uppnåtts, varför Migrationsverkets hantering bör granskas.

Barbro Westerholm m.fl. (L) begär i kommittémotion 2019/20:2758 yrkande 11 ett tillkännagivande om utvärdering av rättstillämpningen avseende asylsökande hbtq-personer. Dessa personer ska enligt motionärerna inte nekats asyl för att de tvingas stanna i garderoben, särskilt när anledningen till att de inte har kommit ut i hemlandet är landets förtryckande normer.

I motion 2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att utreda ifall hbtq-organisationer bör tilldelas större ekonomiskt stöd för att kunna stötta asylsökande hbtq-personer. RFSL stöder hbtq-flyktingar, men enligt motionären är behovet större än vad RFSL klarar av.

Aylin Fazelian (S) begär i motion 2019/20:1268 ett tillkännagivande om vikten av att kvinnors egna asylskäl utreds och prövas på ett tillfredsställande sätt. En kvinnas uppehållstillstånd är ofta kopplat till familjegruppen eller makens asylskäl. Det krävs större kunskap och bättre rutiner på Migrationsverket.

Leila Ali-Elmi m.fl. (MP) begär i motion 2019/20:3303 yrkande 5 ett tillkännagivande om att förbättra rättssäkerheten för asylsökande hbtq-personer. Motionärerna anger att kompetensen inom Migrationsverket har brister och att arbetet därför måste följas på nära håll och nya åtgärder övervägas.

Barn och unga i asylprocessen

Paula Bieler m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2019/20:3051 yrkande 10 ett tillkännagivande om obligatoriska medicinska åldersbedömningar – i samtliga ärenden där giltiga identitetshandlingar saknas och den asylsökande inte uppenbart är barn eller vuxen. Detta för rättssäkerhetens skull och för att det inte ska finnas risk för att vuxna placeras på boenden för barn eller tvärtom.

I motion 2019/20:725 av Jörgen Grubb (SD) begärs ett tillkännagivande om att genomföra retroaktiva åldersbedömningar av de ensamkommande som har anlänt de senaste fem åren med utvisning som följd vid uppenbart fusk.

Hans Eklind m.fl. (KD) begär i kommittémotion 2019/20:2988 yrkande 11 ett tillkännagivande om rättssäkra åldersbedömningar i asylprocessen. Det är

angeläget att de metoder som används utvärderas kontinuerligt och är rättssäkra.

Juno Blom m.fl. (L) begär i kommittémotion 2019/20:2745 yrkande 9 ett tillkännagivande om barn som söker asyl. Motionärerna anger att det är viktigt att frågor om hedersrelaterat våld och förtryck uppmärksammas från asylprocessens början och vid hälsoundersökning av asylsökande barn. Asylsökande barn ska direkt få information om sina rättigheter.

Rätten för asylsökande att arbeta

Christina Høj Larsen m.fl. (V) begär i kommittémotion 2019/20:220 yrkande 12 ett tillkännagivande om att regeringen i Migrationsverkets regleringsbrev bör ge myndigheten i uppdrag att informera om möjligheterna till undantag från krav på arbetstillstånd i samband med att ansökan om uppehållstillstånd lämnas in. Endast ca 30 procent av de asylsökande undantas från kravet på arbetstillstånd. Migrationsverket bör vara skyldigt att informera redan när ansökan om uppehållstillstånd lämnas in. I yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att utvidga rätten till arbete så att den omfattar samtliga asylsökande. Det skulle stärka asylsökandenas möjligheter på arbetsmarknaden och underlätta deras fortsatta liv i Sverige.

Hans Eklind m.fl. (KD) begär i kommittémotion 2019/20:2988 yrkande 8 ett tillkännagivande om att underlätta för asylsökande att arbeta från första dagen. Det är viktigt att stärka möjligheterna till meningsfull sysselsättning för asylsökandena och att så många som möjligt kan arbeta. För asylsökande som vill börja arbeta finns flera praktiska hinder som måste undanröjas.

Ersättning till offentligt biträde

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begär i kommittémotion 2019/20:3368 yrkande 28 ett tillkännagivande om att det bör införas ett tak om maximalt åtta timmar för offentligt biträde i asylärenden i första instans. I dag finns det inte något tak, och i genomsnitt beviljas det offentliga biträdet ersättning för 10–13 timmars arbete. Nederländerna har en modell som ligger nära Sveriges men med ett tak på åtta timmars ersättning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att Återvändandeutredningen hade i uppdrag bl.a. att lämna förslag som ska minska antalet personer vars identitet inte kan fastställas. I utredningsbetänkandet Klarlagd identitet – om utlänningars rätt att vistas i Sverige, inre utlänningskontroller och missbruk av identitetshandlingar (SOU 2017:93) föreslog utredningen att Polismyndigheten och Kustbevakningen i samband med en inre utlänningskontroll bör få kroppsvisitera en utlänning och undersöka hans eller hennes bagage, handresgods, handväskor och andra tillhörigheter för att eftersöka pass och andra identitetshandlingar.

Detta ska få göras i den utsträckning som det är nödvändigt för att ta reda på utlänningens identitet och rätt till vistelse i Sverige, när denne inte uppfyller sin skyldighet att på begäran visa upp pass eller andra handlingar som visar hans eller hennes identitet och rätt att uppehålla sig här. Vidare föreslogs att Polismyndigheten och Kustbevakningen, om det i samband med en inre utlänningskontroll inte kan klarläggas att utlänningen har rätt att vistas i Sverige eller om det råder oklarhet om dennes identitet, får ta hand om utlänningens pass eller andra identitetshandlingar i väntan på att denne får tillstånd att vistas här eller lämnar landet. Återvändandeutredningen föreslog även att det i utlänningslagen införs en möjlighet för Polismyndigheten att fotografera en utlänning och ta fingeravtryck om rätten att vistas i landet inte kan klarläggas vid en inre utlänningskontroll. Utskottet konstaterar att regeringen har gått vidare med detta förslag, som återfinns i lagrådsremissen Vissa identitetsfrågor inom utlänningsrätten som lämnades till Lagrådet den 6 februari 2020.

Inom EU finns ett förslag till en ny asylprocedurförordning, KOM(2016) 467. Bland annat föreslås en skyldighet för sökanden att samarbeta med myndigheterna genom hela asylprocessen, och om detta inte görs ska i slutändan en ansökan kunna avslås. Även EU:s Eurodacförordning, dvs. förordning (EU) 603/2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av Dublinförordningen, är föremål för omarbetning, och enligt kommissionens förslag ska lagrad information kunna användas för att bistå medlemsstaterna i fråga om att skaffa resehandlingar för tredjelandsmedborgare som ska återsändas. Det föreslås att en ny biometrisk uppgift – en ansiktsbild – ska samlas in och lagras och att även fler uppgifter ska kunna lagras, såsom födelsedatum, nationalitet och identitetshandlingar, samt att uppgifter om personer som vistas utan tillstånd i EU och inte har ansökt om asyl sparas i fem år för att sekundära förflyttningar ska kunna följas.

Således kan utskottet konstatera att arbete pågår som rör asylsökandes identitet och skyldigheter. Utskottet anser att resultatet av det pågående arbetet bör avvaktas och avstyrker därför motionerna 2019/20:3368 (M) yrkandena 8 och 14, 2019/20:3051 (SD) yrkandena 8 och 13 samt 2019/20:2988 (KD) yrkande 10.

Ett flertal motioner tar upp frågan om konsekvenser av att asylsökande gör sig skyldiga till brottslighet. I utlänningslagen finns regler som innebär att en flykting får vägras uppehållstillstånd om han eller hon genom ett synnerligen grovt brott har visat att det skulle vara förenat med allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta honom eller henne stanna i Sverige eller om han eller hon har bedrivit verksamhet som har inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta verksamheten här. Vidare finns i utlänningslagen regler som utesluter en utlänning från att anses som alternativt och övrig skyddsbehövande bl.a. om det finns synnerlig anledning att anta att han eller hon har gjort sig skyldig till ett grovt brott eller utgör en fara för rikets säkerhet.

Rätten att söka och få skydd i Sverige är och ska enligt utskottet vara stark. Utskottet konstaterar även att denna rätt har sin grund i ett internationellt regelverk, som merparten av skyddsbestämmelserna i svensk utlänningslagstiftning bygger på. Sverige är bundet av detta regelverk och kan inte införa regler som innebär t.ex. att en asylsökande som begår brott som huvudregel ska få sin asylansökan avslagen. Regelverket, som omfattar bl.a. EU:s skyddsgrundsdirektiv och Genèvekonventionen, innehåller dock regler för när en utlänningsansökan på grund av brott är utesluten från att anses som flyktning eller som alternativt skyddsbehövande.

Det är enligt utskottet inte acceptabelt att asylsökande begår brott under handläggningstiden. Utskottet konstaterar att det av Migrationsverkets webbplats framgår att om verket upptäcker att en person har begått ett brott i Sverige, så anmäler myndigheten det till polisen. En samverkan sker då efter behov i det enskilda fallet. Av Migrationsverkets årsredovisning för 2019 (s. 89) framgår att verket medverkar i den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Satsningen har som mål att bekämpa den organiserade brottsligheten. Inom satsningen samverkar myndigheterna i ärenden på både regional och nationell nivå. Migrationsverket har också deltagit i ett antal operativa insatser kopplade till satsningen.

Utskottet ser mot ovanstående bakgrund inte anledning att ställa sig bakom motionsyrkanden om bl.a. utvisning av asylsökande som begår brott under handläggningstiden. Utskottet avstyrker därför motionerna 2019/20:899 (M), 2019/20:1358 (M) yrkandena 1 och 2, 2019/20:2841 (M) samt 2019/20:2946 (M).

Några motioner tar upp olika aspekter av verksamheten hos Migrationsverket, såsom att beslutsprocessen är enhetlig och effektiv, att Migrationsverket bör prioritera att utreda om den asylsökande innebär ett säkerhetshot samt att sökande har möjlighet att välja kvinnlig eller manlig utredare och tolk.

Migrationsverket ska enligt 3 § 1 förordningen (2019:502) med instruktion för Migrationsverket ha ett förutsebart och enhetligt beslutsfattande med hög rättslig kvalitet. Av Migrationsverkets årsredovisning för 2019 framgår att genomförda uppföljningar av den rättsliga kvaliteten i asylärenden i huvudsak har visat ett mycket gott resultat. I stort sett samtliga granskade asylärenden har bedömts vara korrekt avgjorda och utredda enligt sin beskaffenhet. Vidare framgår det av årsredovisningen att Justitieombudsmannen (JO) under 2019 fattade beslut i 700 ärenden som rörde Migrationsverket. I femton av dessa riktades kritik mot verket. Justitiekanslern (JK) fattade under 2019 beslut i ett fyrtiotal tillsyns- och skadeståndsärenden. I två av dessa har JK beviljat ersättning och i ytterligare ett har JK uttalat kritik mot verket. Migrationsverket följer alltid upp beslut från JO och JK. När verket får kritik görs en återkoppling till berörd enhet eller region, och lämpliga åtgärder vidtas för att komma till rätta med bristen.

Av Migrationsverkets statistik i årsredovisningen framgår att antalet avgjorda asylärenden 2018 uppgick till 46 957, medan det under 2019 uppgick

till 44 520. Vidare framgår av redovisningen att verkets prognos från november 2018 låg till grund för planering av asylverksamheten för 2019. Planeringen byggde på en fortsatt avarbetning av äldre ärenden, utöver de ärenden som löpande ska prioriteras som t.ex. barn utan vårdnadshavare och Dublinärenden. Syftet var att på sikt nå handläggningstider inom ramen för förordningsstyrda tider. En av förutsättningarna för detta var att antalet öppna förstagsärenden vid utgången av 2019 skulle uppgå till omkring 15 000, varav mindre än 60 procent skulle vara äldre än sex månader. Vid utgången av 2019 kunde det konstateras att Migrationsverket hade överträffat planeringen i alla väsentliga delar.

Enligt utskottet finns det även fortsättningsvis utrymme för förbättringar av rättssäkerheten och effektiviteten generellt i Migrationsverkets hantering av asylärenden. Detta ansvar ligger dock på regeringen, som genom regleringsbrev och myndighetsdialog säkerställer en rättssäker handläggning. Utskottet följer denna fråga. Därmed anser utskottet att det inte finns skäl för ett tillkännagivande och avstyrker därför motionerna 2019/20:3119 (SD) yrkandena 4 och 5.

Av årsredovisningen framgår också att Migrationsverket och Säkerhetspolisen sedan flera år har ett mycket nära samarbete i arbetet mot terrorism och säkerhetshot kopplat till migrationsprocesserna. Ett gemensamt utvecklingsarbete bedrevs under 2019 i syfte att utveckla förmågan att upptäcka och identifiera säkerhetshot, och myndigheterna fortsatte att utveckla förmågan till informationsutbyte och förmågan att upptäcka eventuella hot inom samtliga migrationsprocesser. Med hänsyn till vad Migrationsverket redovisar kan utskottet inte finna skäl för ett tillkännagivande i frågan och avstyrker således motion 2019/20:3051 (SD) yrkande 7.

Enligt utlänningsförordningen ska en utlänning inför den muntliga handläggningen hos Migrationsverket tillfrågas om han eller hon föredrar en manlig eller kvinnlig utredare respektive tolk. Utlänningens önskemål ska tillgodoses om det är möjligt. Bestämmelsen bygger på artikel 15.3 b) och c) i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet (2013/32/EU), som anger att medlemsstaterna ska ordna så att intervjun med den asylsökande genomförs av en person av samma kön som sökanden och tillhandahålla en tolk av samma kön om sökanden begär det, om det inte rör sig om en undantagssituation. Utskottet ser fördelar med möjligheten för asylsökande att få välja kön på utredare och tolkar, t.ex. kan denna möjlighet främja en fullödig utredning. Vidare kan utskottet konstatera att reglerna i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet är bindande för Sverige. Utskottet avstyrker med det sagda motion 2019/20:3051 (SD) yrkande 11.

Vissa typer av skyddsskäl

Några motioner tar upp prövningen av vissa typer av skyddsskäl, såsom religiös uppfattning, kön och sexuell läggning, och anslutande frågor.

Den som söker asyl i Sverige får sitt skyddsbehov prövat enligt utlänningslagen. Enligt 4 kap. 1 § UtL avses med flyktning en utlänning som befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp och inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, begagna sig av detta lands skydd. Enligt 5 kap. 1 § UtL har en flyktning rätt till uppehållstillstånd. Migrationsverket och migrationsdomstolarna ska med grund i de skäl som anförs och det underlag som presenterats avgöra om det finns ett skyddsbehov eller någon annan grund för uppehållstillstånd. En individuell bedömning görs i det enskilda fallet. I egenskap av praxisbildande instans ger Migrationsöverdomstolen vägledning för tillämpningen.

Utöver avgöranden från Migrationsöverdomstolen, förarbeten och andra sedvanliga rättskällor har Migrationsverket utvecklat ett eget stöd för bedömningarna i ärendena. Migrationsverkets expertorgan Lifos tillhandahåller landinformation och omvärldsanalyser, och verket publicerar rättsliga ställningstaganden. I december 2018 publicerades ett sådant om metoden för prövningen när religion, inklusive konversion och ateism m.m., åberopas som asylskäl (SR 46/2018). Även för utredning och prövning av risken för personer som åberopar skyddsskäl på grund av sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck följer Migrationsverket ett rättsligt ställningstagande (SR 38/2015), liksom för utredning och bedömning av förföljelse på grund av kön avseende kvinnor (SR 26/2017). För att kontrollera den rättsliga kvaliteten i fattade beslut genomför Migrationsverket kvalitetsuppföljningar.

För att säkerställa rättslig kvalitet i asylärenden där religiös uppfattning åberopas genomför Migrationsverket en fördjupningsutbildning som slutförs under 2020. Utbildningen består av en föreläsningsdel, en seminariedel med medlemmar i två olika kristna församlingar samt gruppövningar. I en analys av ändringar i domstol under 2019 granskades ärenden där den asylsökande var afghansk medborgare, vilket är en kategori ärenden där det förekommer att religiösa skäl åberopas. Bifallsfrekvensen i domstol låg under ett tertial på 11 procent. Migrationsverket gjorde under 2019 en kartläggning av vilka behov som finns i verksamheten när det gäller handläggning där religiös uppfattning åberopas. För att få svar på frågan vilken kvalitet Migrationsverkets beslut håller tittar rapporten på de domar som ingår i underlaget. Det framgår att Migrationsverkets beslut i konversionsärenden i någon liten del ändras oftare än i andra typer av ärenden (10 procent jämfört med 8 procent). Den något högre ändringsfrekvensen kan bero på att ärenden där konversion anförs ofta är ärenden där den sökande har ändrat trostillhörighet under tiden i Sverige. Vistelsetiden i Sverige medför då att bevisning i form av religiös aktivitet löpande kan tillföras ärendena. Det kan därför vara en väsentlig skillnad i bevisläget mellan grundprövningen och prövningen i domstolen, då en sökande t.ex. har varit aktiv i en församling i Sverige under väntetiden. För att säkerställa kvalitet och likformig tillämpning i asylärenden där religiös

uppfattning åberopas kommer emellertid Migrationsverket under 2020 närmare att undersöka orsaken till de regionala skillnader som upptäcktes.

Migrationsverket fick i juni 2018 i uppdrag av regeringen att vara strategisk myndighet för hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter (Ku2018/01457/DISK). Av årsredovisningen för 2019 framgår bl.a. att verket har fördubblat kapaciteten att utbilda personal inom asylprövningsverksamheten i den EU-gemensamma utbildningen EASO Gender, Gender Identity and Sexual Orientation. Migrationsverket har också omarbetat sitt handlägningsstöd. I och med detta ansvarar ordinarie beslutsfattare från årsskiftet 2019/20 för kvaliteten i hbtq-ärenden. Tidigare låg ansvaret på s.k. hbtq-specialister. Förändringen syftar till att på ett mer långsiktigt hållbart sätt ge ett förutsebart och enhetligt beslutsfattande med hög rättslig kvalitet. Vidare har samverkan med övriga strategiska myndigheter skett, liksom en organiserad dialog med civilsamhället i form av möten med RFSL och RFSL Ungdom med olika teman och fokus på att öka kvaliteten i myndighetens arbete. Inom ramen för dialogen har myndigheten medverkat vid seminarier.

Migrationsverkets rättsliga ställningstagande SR 26/2017 ska ge stöd för utredning och bedömning av den framåtsyftande risken för kvinnor som åberopar förföljelse på grund av kön. Av årsredovisningen för 2019 framgår att Migrationsverket fortsätter att arbeta med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i styrning, uppföljning och metodutveckling. Det handlar om att jämställdhetsperspektivet blir alltmer integrerat i myndighetens arbete. Över lag handlar det om att perspektivet på ett tydligare sätt genomsyrar myndighetens verksamhet genom att det allt oftare finns med i framtagandet av underlag, analyser och uppföljningar. Nya metoder för att följa upp och mäta rättslig kvalitet är under utveckling, och med dessa avser man att också mäta resultat utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Utskottet vill framhålla att de asylskäl som det nu är fråga om ofta är svåra att bedöma. Inte minst gäller det när förföljelse på grund av religiös uppfattning åberopas och sökanden uppger att han eller hon har konverterat under vistelsen i Sverige. Utskottet inser att det alltid kommer att finnas ett utrymme för förbättringar hos Migrationsverket, inte minst vad gäller bedömningarna av asylärenden om konvertiter och hbtq-personer. Samtidigt ser utskottet med tillfredsställelse på de åtgärder som Migrationsverket vidtar inom området. Migrationsverket har publicerat rättsliga ställningstaganden som stöd för utredningarna och prövningarna samt genomfört uppföljningar, hållit utbildningar m.m. Verket ingår också i myndighetsnätverk och har kontakter med andra aktörer.

Utskottet finner med det sagda att det saknas skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande med anledning av de aktuella motionerna. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2019/20:2988 (KD) yrkande 23, 2019/20:2758 (L) yrkande 11, 2019/20:1978 (L) yrkande 1, 2019/20:1268 (S) samt 2019/20:3303 (MP) yrkande 5.

Barn och unga i asylprocessen

Med barn avses i utlänningslagen en person som är under 18 år. Om den som ansöker om uppehållstillstånd som skyddsbehövande uppger att han eller hon är ensamkommande barn ska Migrationsverket om det finns skäl att ifrågasätta om sökanden är under 18 år så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om åldern. Om det är uppenbart att sökanden är 18 år eller äldre krävs dock inte detta. Slutligt ställningstagande till åldern ska göras i samband med det slutliga beslutet i ärendet om uppehållstillstånd, och ett beslut om ålder gäller omedelbart. Innan Migrationsverket fattar ett tillfälligt beslut som innebär att sökanden bedöms vara 18 år eller äldre ska verket ge sökanden tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning. En åldersbedömning kan inte exakt ange en persons ålder utan är endast ett hjälpmedel för att bedöma sannolikheten för att en asylsökande är äldre eller yngre än 18 år.

Utskottet kan inte finna att en ordning med obligatoriska medicinska åldersutredningar skulle vara bättre än den ordning som nu gäller. Inte heller ser utskottet något behov av kontinuerliga utvärderingar av de metoder som används eller av att ställa sig bakom ett yrkande om retroaktiva åldersbedömningar. Utskottet avstyrker därför motionerna 2019/20:3051 (SD) yrkande 10, 2019/20:725 (SD) och 2019/20:2988 (KD) yrkande 11.

Av Migrationsverkets årsredovisning för 2019 framgår att verket sedan 2017 omfattas av Barnombudsmannens uppdrag att stödja särskilt berörda statliga myndigheter i arbetet med att säkerställa tillämpningen av barns rättigheter i myndigheternas verksamhet. Inom Migrationsverket har detta arbete genomförts i det s.k. barnrättsuppdraget, som bestod av deluppdrag rörande bl.a. information till barn i asylprocessen. Vidare framgår av årsredovisningen att Migrationsverket har tagit fram ett metodstöd och utvecklat ett digitalt verktyg för att säkerställa att barnets bästa prövas i alla åtgärder och beslut som rör barn. Knappt 500 medarbetare och närmare 40 chefer inom initial- och asylprövningsprocessen har dessutom fått utbildning i barnrätt och metoder för prövning av barnets bästa. Under hösten 2019 tog Migrationsverket i dialog med civilsamhället initiativ till ett nytt forum med barn- och barnrättsperspektivet i centrum. Utskottet avstyrker mot denna bakgrund motion 2019/20:2745 (L) yrkande 9 om barn som söker asyl.

Rätten för asylsökande att arbeta

Den som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige som flykting eller alternativt eller övrig skyddsbehövande är enligt utlänningsförordningen undantagen från skyldigheten att ha arbetstillstånd. Detta gäller dock inte den utlännings som saknar identitetshandlingar, om inte personen medverkar till att klarlägga sin identitet. I proposition 2007/08:147 anges att frånvaron av identitetshandlingar är ett problem som har blivit vanligare och kan riskera att förlänga handläggningstiderna. Regeringen föreslog därför att en sökande utan identitetshandlingar inte bör undantas från kravet på arbetstillstånd, om han

eller hon inte medverkar till att klarlägga identiteten, samt att arbetsgivare bör vara skyldiga att rapportera när de anställer någon med undantag. Utskottet delade regeringens bedömning att en begränsning borde tas in i utlänningsförordningen (bet. 2008/09:SfU3).

Av Migrationsverkets webbplats framgår att den som uppfyller villkoren för att undantas från kravet på arbetstillstånd får ett s.k. LMA-kort (som alla asylsökande får) där det står att personen undantas från arbetstillståndskravet. Den som är osäker på om han eller hon är undantagen från kravet kan kontakta sin mottagningsenhet på Migrationsverket.

Utskottet anser att det är av största vikt att asylsökande styrker sin identitet eller i vart fall gör den sannolik. Det är nödvändigt för att en snabb och korrekt bedömning av asylansökan ska kunna göras och för att beslut om utvisning av sökande som får avslag ska kunna verkställas. Utskottet anser samtidigt att möjligheten för asylsökande att arbeta under ansökningstiden är viktig – det leder till en snabbare etablering av dem som får stanna och till att sökandena ges en möjlighet att försörja sig. Vid en avvägning mellan dessa intressen kan utskottet dock inte finna tillräckligt starka skäl för att slopa identitetskravet eller att annars ändra gällande ordning om asylsökandes möjligheter att arbeta. Utskottet avstyrker därför motionerna 2019/20:220 (V) yrkande 13 och 2019/20:2988 (KD) yrkande 8. Vidare kan utskottet inte se annat än att asylsökande ges möjlighet att informera sig om möjligheten till undantag från kravet på arbetstillstånd och avstyrker därför även motion 2019/20:220 (V) yrkande 12.

Ersättning till offentliga biträden

Asylärendens komplexitet varierar i stor utsträckning. Vissa ärenden kan vara förhållandevis enkla att utreda och avgöra medan andra är desto svårare. Även det arbete och den tid ett offentligt biträde behöver lägga ned för att fullgöra sitt uppdrag i ett asylärende varierar. Det offentliga biträdet har enligt gällande regler rätt till ersättning som är skälig – för arbete, tidspillan och utlägg som uppdraget har krävt. Utskottet utgår från att Migrationsverket, när ersättningen till det offentliga biträdet beslutas, prövar både att de vidtagna åtgärderna har varit nödvändiga och att ersättningen är skälig. Mot denna bakgrund anser utskottet inte att riksdagen bör göra ett tillkännagivande till regeringen om att begränsa rätten till ersättning för offentliga biträden i asylärenden och avstyrker därför motion 2019/20:3368 (M) yrkande 28.

Mottagande av asylsökande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. sysselsättning för asylsökande och utsatta grupper på asylboenden.

Jämför reservation 31 (M), 32 (SD), 33 (V), 34 (KD) och 35 (L).

Gällande ordning

Migrationsverket har enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., förkortad LMA, huvudansvaret för mottagande av asylsökande m.fl. och driver förläggningar. Verket får dock ge i uppdrag åt någon annan att driva en förläggning (2 § LMA). Asylsökande ska erbjudas plats på en förläggning. (3 § LMA).

Migrationsverket svarar för att bistånd lämnas till asylsökande enligt LMA i form av bl.a. bostadsersättning, dagersättning och särskilt bidrag (13 § LMA). Den som har inkomst av förvärvsarbete eller som har annan inkomst eller egna tillgångar och som har logi på en förläggning ska betala ett skäligt belopp som ersättning till Migrationsverket (15 § LMA).

Rätten till bistånd för vuxna som inte bor tillsammans med ett barn under 18 år upphör när tidsfristen för frivillig avresa enligt avvisnings- eller utvisningsbeslutet löper ut eller, om det inte finns någon tidsfrist, när beslutet inte längre kan överklagas (11 § LMA). Vidare upphör rätten till bistånd när uppehållstillstånd beviljas, utom i de fall utlänningen vistas på förläggning och inte har anvisats eller kunnat utnyttja en anvisad plats i en kommun. Den som inte vistas på förläggning har rätt till bistånd under en månad från den dag de har beviljats uppehållstillstånd (8 § LMA).

Asylsökande som på egen hand ordnar bostad har i särskilda fall rätt till bostadsersättning (16 § LMA). I förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. anges i 4 § att bostadsersättning får beviljas den som har fått eller erbjudits en anställning om minst tre månader och för att kunna börja anställningen måste flytta till en ort där Migrationsverket saknar möjlighet att erbjuda anläggningsboende.

Enligt förordningen om länsstyrelsernas uppdrag avseende insatser för asylsökande och vissa nyanlända invandrare (2016:1363) har länsstyrelserna ansvar för insatser för asylsökande och personer med uppehållstillstånd i Migrationsverkets anläggningsboenden. Insatserna innebär bl.a. att stärka personernas kunskaper i svenska språket och om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden.

Lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning innebär att alla kommuner är skyldiga att efter anvisning ta emot personer som fått uppehållstillstånd för bosättning. Syftet är att nyanlända snabbare ska kunna påbörja sin etablering på arbetsmarknaden och i

samhällslivet. Lagen omfattar i första hand nyanlända som vistas på Migrationsverkets anläggningsboenden och kvotflyktingar.

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begärs i yrkandena 24 och 25 tillkännagivanden om att stödboenden och schablonersättningar vid mottagande av ensamkommande barn och ungdomar ska användas i ökad utsträckning samt att Statskontoret ska ges i uppdrag att snabbutreda om takpriset för Migrationsverkets boenden bör sänkas och om avtalstiderna för boendena bör förändras. Enligt motionärerna behövs en ökad kostnadskontroll i Migrationsverkets verksamhet. Vidare begärs i yrkande 26 ett tillkännagivande om att Migrationsverket ska driva boenden i egen regi i större utsträckning och att regelverket för upphandlingar av asylboenden ska ses över. För att få en jämnare fördelning bör upphandlingar från privata aktörer i kommuner som redan tar ett stort ansvar för asylsökande undantas.

Paula Bieler m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2019/20:3051 yrkande 16 ett tillkännagivande om frivilligt kommunalt mottagande av ensamkommande. Enligt motionärerna skulle det underlätta för kommuner som väljer att teckna avtal med Migrationsverket om mottagande, bl.a. genom att kunna behålla personal och kompetens inom området. Samtidigt kan kommuner som av olika anledningar inte klarar ett sådant mottagande inte tvingas ta emot ensamkommande.

Även i partimotion 2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begärs i yrkande 12 ett tillkännagivande om ett frivilligt kommunalt mottagande av ensamkommande. Vidare begärs i yrkande 18 ett tillkännagivande om slutna asylboenden. Motionärerna anför att slutna asylboenden bör införas i Migrationsverkets regi. Boendeformen ska främst vara avsedd för asylsökande som inte bedöms utgöra ett säkerhetshot mot Sverige men som inte kan styrka sin identitet. Vidare begärs tillkännagivanden om ökat självbekostande av mottagande (yrkande 22) och om bekostandet via lånesystem (yrkande 23). Motionärerna anför att den nuvarande lagstiftningen har visat sig otillräcklig och behöver utvecklas. En person som söker asyl i Sverige ska i samband med asylansökan redogöra för ekonomiska tillgångar såsom kontanter, värdepapper, värdeföremål eller olika tillgångar utomlands. Tillgångarna ska också regelbundet kontrolleras och kunna resultera i såväl indragen dagersättning som krav på erlagd avgift till Migrationsverket. Vidare anför att det utöver denna kontroll även bör tas fram ett system för återbetalning i efterhand i det fall en asylsökande inte kan betala direkt. Systemet bör organiseras så att det dels bidrar till att minska samhällets kostnader för asylmottagandet men också skapar incitament för att komma i arbete. I yrkande 24 begärs ett tillkännagivande om ersättningsskyldighet för skador på boenden. Motionärerna anför att det bör utredas huruvida asylsökande och nyanlända kan hållas ersättningsskyldiga för skador som uppkommit på boenden. I yrkande 25 begärs ett tillkännagivande om stödboendeform som

norm för äldre ensamkommande asylsökande. Enligt motionärerna bör stödboende utgöra normen för asylsökande ensamkommande ungdomar i åldrarna 16–17 år. Många av dessa ungdomar är vana vid både autonomi och egenansvar och att de tvingas in i en barnroll är en belastning på det allmänna och kontraproduktivt. Vidare möjliggörs att HVB-boenden med vård dygnet runt reserveras för yngre personer samt för de som av olika anledningar individuellt bedöms behöva det. I yrkande 26 begärs ett tillkännagivande om ökad säkerhet för särskilt utsatta religiösa, etniska och sexuella minoriteter på asylboenden. Enligt motionärerna är bl.a. ensamstående kvinnor, kristna och hbt-personer en minoritet bland asylsökande och riskerar ofta att hamna under hot och våld på boenden. Särskild hänsyn bör tas till detta och säkerheten för dessa grupper måste stärkas. Den som inte respekterar andra boende bör flyttas till särskilt boende och agerandet ska ingå i bedömningen i personens asylprocess.

I motion 2019/20:2684 av Richard Jomshof (SD) begärs ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att införa ett system som innebär att asylsökande som kommer till Sverige kan få sina värdesaker beslagtagna med syftet att delfinansiera sökandens uppehälle under asylprocessen.

Hans Eklind (KD) m.fl. begär i kommittémotion 2019/20:2988 yrkande 7 ett tillkännagivande om att asylsökande ska arbeta 16 timmar i veckan på asylboendet med uppgifter som i dag ligger på boendets personal, t.ex. lokalvård, matservering och vaktmästartjänster. Den som inte uppfyller kravet kan få sin dagersättning nedsatt, föreslår motionärerna. Vidare begärs i yrkande 9 ett tillkännagivande om att införa ett fribelopp för asylsökande som får ett reguljärt arbete. Motionärerna anför att en asylsökande som får ett reguljärt arbete bör ges ett fribelopp om 3 000 kronor som han eller hon kan tjäna per månad utan att dagersättningen minskas.

Även i kommittémotion 2019/20:3124 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 21 begärs ett tillkännagivande om detta. I samma motion begärs i yrkande 9 ett tillkännagivande om att uppdra åt Migrationsverket att rikta särskild uppmärksamhet mot utsatta grupper på asylboenden, såsom kvinnor, hbtq-personer och konvertiter.

I kommittémotion 2019/20:220 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag på hur den grundläggande kapaciteten i asylmottagandet kan ökas och beredskapen för ytterligare tillfälliga påfrestningar stärkas. Motionärerna anför att detta bör lyftas fram när Mottagandeutredningen (SOU 2018:22) ska beredas. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag på hur kompetensen i jämställdhets- och hbtq-frågor ska säkerställas på asylboenden. Det begärs även tillkännagivanden om att ändringarna i lagen om mottagande av asylsökande (LMA) från 2016 ska rivas upp (yrkande 4) och i det fall regeringen inte vill riva upp lagändringen direkt begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör utvärdera LMA och dess konsekvenser (yrkande 5). Motionärerna anför att lagändringen om att den som får avslag på sin asylansökan, undantaget barn och barnfamiljer, mister

rätten till bistånd och boende har fått förödande effekter och genomfördes utan föregående utredning. Regeringens ambition att öka återvändandet har knappast uppfyllts. Vidare anför motionärerna att lagändringen har medfört en ökning av personer som lever utanför samhällets skyddsnät med ökad utsatthet samt även stora konsekvenser för samhället i stort. I yrkandena 26 och 27 begärs tillkännagivanden om att regeringen bör dels återkomma med förslag som innebär att det sätts stopp för vinstjakten i flyktingmottagandet, dels ge Migrationsverket i uppdrag att se över sina rutiner för upphandlingar av boenden så att myndighetens kravspecifikationer följs. Motionärerna anför att verkets rutiner och arbetssätt måste skärpas. I yrkande 28 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bär se över utformningen av schablonersättningen till kommunerna för ensamkommande i åldrarna 18–20 år.

Barbro Westerholm m.fl. (L) begär i kommittémotion 2019/20:2758 yrkande 19 ett tillkännagivande om tryggheten på asylboenden för hbtq-personer. Motionärerna anför att om en persons säkerhet inte kan garanteras på grund av att andra inte accepterar personens sexuella läggning eller könsuttryck är det den som hotar som ska flyttas.

I motion 2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) begärs tillkännagivanden om att särskilda asylboenden för utsatta kvinnor bör upphandlas (yrkande 3) och om att kvinnors säkerhet måste prioriteras på asylboenden (yrkande 4).

Arman Teimouri (L) begär i motion 2019/20:1978 yrkandena 2–4 tillkännagivanden om att hbtq-certifiera asylboenden, om att se till att hbtq-asylsökande får tillgång till lämplig vård för posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) och om att utreda om hbtq-personer bör placeras i särskilda asylboenden.

I motion 2019/20:1196 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S) begärs ett tillkännagivande om att skapa möjligheter till ökad samverkan mellan landets kommuner/regioner och staten/Migrationsverket i syfte att uppnå bättre asylmottagande. Motionärerna anför att Migrationsverket bör åläggas tydliga krav och ges möjlighet att samverka med landets kommuner och regioner i alla relevanta frågor som rör anvisningar av flyktingar till kommunerna och gemensamma insatser under boendetiden på asylboende.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att mottagandet av asylsökande under de senaste åren präglats av ett minskat behov av boendeplatser. Enligt verkets årsredovisning för 2019 avvecklade Migrationsverket under 2019 ca 4 600 platser och antalet inskrivna i mottagningssystemet fortsatte att minska under året. Av budgetpropositionen för 2020 framgår att regeringen beräknar att kostnaden för mottagandet av asylsökande och skyddsbehövande kommer att minska år 2020 med ca 300 miljoner kronor jämfört med 2019.

Flyktingmottagandet i Sverige ska vara hållbart och solidariskt. Antalet asylsökande som kommer till Sverige kan variera stort över tid och utskottet vill peka på att Migrationsverket gör ett viktigt arbete med att se till att

personer som söker asyl i Sverige får ett boende och bra mottagande. I Mottagandeutredningens betänkande Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (SOU 2018:22) redovisas ett flertal förslag med syftet att skapa ett mer sammanhållet system för mottagande av asylsökande och nyanlända. Bland annat föreslås åtgärder för att motverka att asylsökande passiviseras genom att resurser och insatser koncentreras till ett tidigt skede i asylprocessen. Vidare finns förslag om lokal förankring i tidiga insatser genom att kommunerna ges huvudansvar för t.ex. samhällsinformation, språkundervisning och kunskap om den svenska arbetsmarknaden. Det föreslås dessutom att nuvarande ersättningssystem till kommunsektorn ersätts med ett nytt system som i högre utsträckning bygger på schablonersättningar som betalas ut utan ansökan. Utskottet kan konstatera att regeringen gått vidare med utredningens förslag om begränsningar av asylsökandes möjligheter att bo i eget boende i vissa områden. Riksdagen antog regeringens förslag till lagändringar, som trädde i kraft i januari 2020 (bet. 2019/20:SfU11, rskr. 2019/20:73). Utskottet anser att beredningen av utredningens förslag bör avvaktas. Utskottet noterar att Migrationsverket den 16 april 2020 fick i uppdrag av regeringen att utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbereda inför ett genomförande av obligatorisk samhällsintroduktion. I uppdraget ska Migrationsverket bl.a. redogöra för hur planering, samordning och genomförande av samhällsintroduktion ska ske så att den når alla asylsökande, se över lokaler och bemanning för utbildningarna samt utveckla ett mer fördjupat sakinnehåll och ett effektivt utbildnings- och informationsmaterial. Utgångspunkten ska vara att kvinnor och män ska ha lika förutsättningar att kunna delta. En redovisning av uppdraget ska ske senast den 3 augusti 2020. Utskottet ser därför i nuläget inte skäl för riksdagen att göra tillkännagivanden med anledning av motionerna 2019/20:3368 (M) yrkandena 24–26, 2019/20:3119 (SD) yrkande 12, 2019/20:3051 (SD) yrkandena 16, 18 och 24–25, 2019/20:2988 (KD) yrkandena 7 och 9, 2019/20:3124 (KD) yrkande 21, 2019/20:220 (V) yrkandena 1, 4, 5 och 26–28 och 2019/20:1196 (S).

I flera av motionerna tas frågan om tryggheten i Migrationsverkets asylboenden upp. Det gäller bl.a. information om vilka lagar som gäller i Sverige, kunskapshöjning hos personalen när det gäller jämställdhets- och hbtq-frågor samt att den som diskriminerar en medboende ska tvingas flytta från boendet. Det handlar också om tryggheten för vissa utsatta grupper, t.ex. kvinnor, hbtq-personer och religiösa minoriteter.

Utskottet kan konstatera att det i Migrationsverkets uppdrag ingår att främja hbtq-personers lika rättigheter. Vidare har myndigheten under 2019 genomfört och påbörjat ett flertal insatser och åtgärder som syftar till att bredda och fördjupa kunskaperna hos medarbetarna inom den operativa verksamheten. Ett verktyg för identifiering av sårbara grupper och en utbildning för mottagandet av dessa har tagits fram av EU:s stödkontor för asylfrågor (Easo). Migrationsverket har bistått Easo i framtagandet av verktyget och utbildningen förväntas kunna användas i verksamheten från hösten/vintern 2020. Vidare har

en utbildning av RFSL köpts in för att stärka kompetensen hos personalen inom bl.a. mottagandeverksamheten. För att öka kvaliteten i myndighetens arbete har samverkan med övriga strategiska myndigheter skett, och en organiserad dialog har förts i form av möten med bl.a. RFSL och RFSL Ungdom.

När det gäller Migrationsverkets arbete med jämställdhetsintegrering har myndigheten under 2019 genomfört ett flertal åtgärder, bl.a. har personal i boendeverksamheten utbildats tillsammans med Röda Korset för att öka medvetenheten om och förmågan att upptäcka kvinnor som utsatts för könsrelaterat våld.

Utskottet noterar vad gäller personer som upplever otrygghet i Migrationsverkets asylboenden att migrationsverket driver s.k. trygghetsboenden. Dessa är inte avsedda för någon specifik grupp av personer, utan det är bedömningen av en enskild persons behov som avgör om individen kvalificerar sig för ett sådant boende. Migrationsverket har påbörjat ett arbete för att utveckla standarden både för trygghetsboenden och ordinarie boenden. Syftet är att kunna erbjuda trygga boenden till alla sökande oavsett kön, könsuttryck, sexuell läggning och ålder. Vidare har förvarsverksamhetens utbildningsverksamhet hbtq-certifierats. Tryggheten för dem som bor i ett asylboende är enligt utskottets mening mycket viktig. Alla asylsökande bör ta del av boenderegler och annan väsentlig information och de boende bör respektera varandra och visa hänsyn oavsett religion, kultur eller sexuell läggning.

Med hänsyn till det ovan anförda saknas det enligt utskottets mening skäl för riksdagen att göra tillkännagivanden med anledning av motionerna 2019/20:3051 (SD) yrkande 26, 2019/20:3124 (KD) yrkande 9, 2019/20:220 (V) yrkande 3, 2019/20:2758 (L) yrkande 12, 2019/20:1957 (L) yrkandena 3 och 4 samt 2019/20:1978 (L) yrkandena 2–4. Motionerna avstyrks därmed.

Utskottet kan konstatera att en asylsökande enligt nu gällande bestämmelser har rätt till bistånd för sin dagliga livsföring endast om han eller hon saknar egna medel. Den som har inkomst av förvärvsarbete eller som har annan inkomst eller egna tillgångar och som har logi på en förläggning ska betala ett skäligt belopp som ersättning till Migrationsverket. Utskottet anser mot denna bakgrund att det saknas skäl för riksdagen att göra tillkännagivanden om att asylsökande själva ska bekosta mottagandet genom bl.a. ökad kontroll av den asylsökandes tillgångar. Motionerna 2019/20:3051 (SD) yrkandena 22 och 23 samt 2019/20:2684 (SD) avstyrks därför.

Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. verkställighet, förvar, kontrollåtgärder och återvändandeavtal.

Jämför reservation 36 (M), 37 (SD) och 38 (KD).

Gällande ordning

Avvisning och utvisning

Beslut om avvisning i första instans får inte fattas senare än tre månader efter det att den första ansökan om uppehållstillstånd gjorts efter ankomsten till Sverige (8 kap. 5 § UtIL). För beslut som fattas senare är beteckningen utvisning.

Enligt 8 kap. 2 § UtIL får en utlänning som inte är EES-medborgare avvisas bl.a. om han eller hon saknar pass eller visering när det krävs, är undantagen från kravet på visering men inte har för avsikt att lämna Sverige efter att den viseringsfria tiden har löpt ut eller vid inresan undviker att lämna begärda uppgifter, medvetet lämnar oriktiga uppgifter som är av betydelse för rätten att resa in i Sverige eller medvetet förtiger någon omständighet som är av betydelse för rättigheten.

En utlänning som inte är EES-medborgare får också avvisas bl.a. om det kan antas att han eller hon kommer att sakna tillräckliga medel för vistelsen i Sverige, under vistelsen i Sverige inte kommer att försörja sig på ett ärligt sätt eller kommer att bedriva verksamhet som kräver arbetstillstånd, utan att ha ett sådant tillstånd, eller på grund av tidigare frihetsstraff eller någon annan särskild omständighet kan antas komma att begå brott i Sverige kan antas komma att bedriva sabotage, spioneri eller olovlig underrättelseverksamhet (8 kap. 3 § UtIL).

En utlänning som inte är EES-medborgare får utvisas om han eller hon uppehåller sig här men saknar pass eller de tillstånd som krävs för att få uppehålla sig i landet (8 kap. 6 § UtIL).

Återvändande

Enligt 8 kap. 21 § UtIL ska ett beslut om avvisning eller utvisning innehålla en tidsfrist inom vilken utlänningen frivilligt ska lämna landet. Tidsfristen är två veckor om utlänningen avvisas och fyra veckor om utlänningen utvisas. Om det finns särskilda skäl får en längre tidsfrist bestämmas. I vissa fall ska en tidsfrist för frivillig avresa inte bestämmas, bl.a. om det finns risk för att utlänningen avviker. I ett beslut om avvisning eller utvisning som innehåller en tidsfrist för frivillig avresa ska utlänningen upplysas om att ett återreseförbud kan meddelas om han eller hon inte lämnat landet i enlighet med beslutet senast när tidsfristen löper ut. Tidsfristen för frivillig avresa

börjar löpa när beslutet om avvisning eller utvisning vunnit laga kraft eller när utlänningen förklarar sig nöjd med beslutet (8 kap. 22 § UtL).

Om det inte finns förutsättningar att meddela en tidsfrist för frivillig avresa ska Polismyndighetens beslut om avvisning och Migrationsverkets beslut om avvisning eller utvisning förenas med ett återreseförbud, om inte särskilda skäl som kan hänföras till utlänningens personliga förhållanden talar mot att ett sådant förbud meddelas. Tiden för återreseförbud ska bestämmas till högst fem år. Om utlänningen utgör ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet får det dock bestämmas en längre tidsperiod (8 kap. 23 och 24 §§ UtL).

Omedelbar verkställighet och prövning av verkställighetshinder

När en fråga om avvisning eller utvisning prövas ska hänsyn tas till om utlänningen på grund av bestämmelserna i 12 kap. UtL inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs (8 kap. 7 § UtL).

Ett beslut om avvisning eller utvisning ska verkställas genom att utlänningen sänds till det land eller, om flera länder angetts, till något av de länder som anges i Migrationsverkets, en migrationsdomstols eller Migrationsöverdomstolens beslut. Det är oftast det land där utlänningen är medborgare. En utlänning som ska avvisas eller utvisas får alltid sändas till ett land om utlänningen visar att mottagande kan ske i det landet (12 kap. 4 § UtL).

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande får ett beslut om avvisning eller utvisning inte verkställas innan ansökan har prövats och avslagits genom ett beslut som vunnit laga kraft. Undantag får dock göras vid omedelbar verkställighet eller utvisning på grund av brott (12 kap. 8 a § första stycket UtL).

Migrationsverket får förordna att verkets beslut om avvisning får verkställas även om det inte har vunnit laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet) om en asylansökan kan anses uppenbart ogrundad, dvs. om de uppgifter som utlänningen åberopar saknar betydelse för prövningen av ansökan eller om uppgifterna saknar tillförlitlighet (8 kap. 19 § UtL).

Enligt 12 kap. 9 § UtL får ett beslut om att avvisa eller utvisa en utlänning inte verkställas förrän utlänningen har avtjänat ett fängelsestraff som han eller hon har dömts till eller verkställigheten av fängelsestraffet har flyttats över till ett annat land. Har allmänt åtal väckts mot utlänningen får ett beslut om avvisning eller utvisning inte verkställas förrän åtalet har prövats slutligt eller åtalet har lagts ned.

Migrationsverket får lämna över ett ärende för verkställighet till Polismyndigheten om den som ska avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan polisens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet (12 kap. 14 § UtL). Från och med den 1 november 2017 är Polismyndigheten verkställande myndighet vid ny verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning, och de ska kunna

återlämna ett ärende om verkställighet till Migrationsverket om verket samtycker till det (10 kap. 13 §, 12 kap. 14 § UtIL).

Av 12 kap. 18 § UtIL framgår att Migrationsverket självmant (ex officio) ska bedöma om det finns ett verkställighetshinder. Om det i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som vunnit laga kraft kommer fram nya omständigheter som innebär att

1. det finns ett hinder mot verkställighet enligt 12 kap. 1, 2 eller 3 § (bl.a. risk för att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, eller risk att utsättas för förföljelse),
2. det finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlänningen eller
3. det finns medicinska hinder eller någon annan särskild anledning att beslutet inte bör verkställas

får Migrationsverket bevilja permanent uppehållstillstånd och, om hindret endast är tillfälligt, bevilja tidsbegränsat uppehållstillstånd.

En utlänning får dock sändas till ett sådant land som anges under 1 om det inte är möjligt att verkställa av- eller utvisningen till något annat land och utlänningen genom ett synnerligen grovt brott har visat att det skulle vara förenat med allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta utlänningen stanna i Sverige. Detta gäller dock inte om den förföljelse som hotar i det andra landet innebär fara för utlänningens liv eller annars är av särskilt svår art. Likaså får en utlänning sändas till ett sådant land om utlänningen har bedrivit verksamhet som inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att utlänningen skulle fortsätta verksamheten här i landet och det inte är möjligt att sända utlänningen till något annat land (12 kap. 2 § UtIL).

Av 12 kap. 19 § UtIL framgår att om ett beslut om uppehållstillstånd inte kan meddelas enligt 12 kap. 18 § ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning om utlänningen åberopar sådana nya omständigheter som kan antas utgöra ett bestående sådant hinder mot verkställigheten som avses i 12 kap. 1, 2 eller 3 § och inte kunnat åberopas av utlänningen tidigare, eller utlänningen visar giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare. Är dessa förutsättningar inte uppfyllda ska Migrationsverket besluta att inte bevilja ny prövning.

Kontroll och tvångsåtgärder

Enligt 1 § lagen om särskild utlänningskontroll (1991:572) får en utlänning utvisas ur landet om det är särskilt påkallat av hänsyn till rikets säkerhet, eller med hänsyn till vad som är känt om utlänningens tidigare verksamhet och övriga omständigheter kan befaras att han eller hon kommer att begå eller medverka till terroristbrott enligt lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott.

En utlänning som har fyllt 18 år får enligt 10 kap. 1 § första stycket UtL tas i förvar om

1. identiteten är oklar vid ankomsten till Sverige eller när han eller hon därefter ansöker om uppehållstillstånd och han eller hon inte kan göra sannolikt att den identitet han eller hon uppger är riktig
2. utlänningens rätt att få resa in i eller vistas i Sverige inte kan bedömas ändå.

En utlänning som har fyllt 18 år får också enligt andra stycket tas i förvar om

1. det är nödvändigt för att en utredning om utlänningens rätt att stanna i Sverige ska kunna genomföras,
2. det är sannolikt att utlänningen kommer att avvisas eller utvisas enligt bl.a. 8 kap. 2, 3 och 6 §§ eller
3. det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning.

Av det tredje stycket framgår att beslut om förvar enligt andra stycket 1 och 2 får fattas endast om det annars finns en risk att utlänningen bedriver brottslig verksamhet i Sverige, avviker, håller sig undan eller på något annat sätt hindrar verkställigheten.

En utlänning som har fyllt 18 år får enligt 10 kap. 6 § UtL i stället för att tas i förvar ställas under uppsikt. Även ett barn får under vissa förutsättningar ställas under uppsikt (10 kap. 7 § UtL). Uppsikt innebär att utlänningen är skyldig att på vissa tider anmäla sig hos Polismyndigheten eller hos Migrationsverket. I ett beslut om uppsikt ska det anges på vilken ort anmälningsskyldigheten ska fullgöras. Utlänningen får också åläggas att lämna ifrån sig sitt pass eller annan legitimationshandling (10 kap. 8 § UtL). Ett barn får under vissa förutsättningar tas i förvar (10 kap. 2 § UtL).

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får vid verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning omhänderta en utlänning om det är nödvändigt för att förbereda eller genomföra verkställigheten. Utlänningen får omhändertas under högst 24 timmar eller om det finns särskilda skäl under ytterligare 24 timmar (9 kap. 12 § UtL).

När en utlänning har omhändertagits eller har tagits i förvar för att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning får Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, om det är lämpligt, vidta sådana åtgärder som behövs för att utlänningen ska få nödvändiga handlingar för verkställigheten eller för att utlänningens identitet eller medborgarskap ska kunna klarläggas (9 kap. 13 § UtL).

Kontroll under vistelsen i Sverige

En utlänning som vistas i Sverige är skyldig att på begäran av en polisman överlämna pass eller andra handlingar som visar att han eller hon har rätt att uppehålla sig i Sverige. Utlänningen är också skyldig att efter kallelse av

Migrationsverket eller Polismyndigheten komma till verket eller myndigheten och lämna uppgifter om sin vistelse här i landet (9 kap. 9 § UtL). Om utlänningen inte gör det, får han eller hon hämtas genom Polismyndighetens försorg. Om det på grund av en utlännings personliga förhållanden eller av någon annan anledning kan antas att utlänningen inte skulle följa kallelsen, får han eller hon hämtas utan föregående kallelse. Kontroll får vidtas endast om det finns grundad anledning att anta att utlänningen saknar rätt att uppehålla sig här i landet eller om det annars finns särskild anledning till kontroll. Vidare gäller sedan den 1 mars 2018 att en utlänning vid in- och utresekontroller är skyldig att låta sig fotograferas och lämna fingeravtryck för att identitet och resehandlingar ska kunna kontrolleras (9 kap. 8 § UtL).

Preskriptionstid

Enligt 12 kap. 22 § UtL upphör ett beslut om avvisning eller utvisning som inte har meddelats av allmän domstol att gälla fyra år efter att beslutet vann laga kraft. Om beslutet har förenats med ett förbud mot att återvända till Sverige med längre giltighetstid upphör beslutet om avvisning eller utvisning att gälla först när tiden för återreseförbudet går ut.

Motionerna

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begär i kommittémotion 2019/20:3368 yrkande 6 ett tillkännagivande om att Sverige bör ha en lagstiftning som gör det möjligt att i en krissituation avvisa asylsökande till ett annat säkert land. En krislagstiftning bör kunna sättas in genom ett regeringsbeslut om antalet asylsökande som söker sig till Sverige samtidigt på kort tid kan anses påverka samhällsviktiga funktioner. Det bör bl.a. beaktas hur stort det tidigare mottagandet av asylsökande har varit och hur det EU-gemensamma systemet fungerar. Direktavvisning till ett annat säkert land respekterar asylrätten och kan även motiveras ur ett EU-rättsligt perspektiv. Motsvarande krislagstiftning finns i Norge och Danmark. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att Migrationsverket, Polismyndigheten och Kriminalvården ska ges i uppdrag att påtagligt öka antalet verkställda utvisningsbeslut. Det bör tydliggöras att ett återvändande kommer att verkställas genom myndigheterna om personen inte återvänder självmant. I yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om att Migrationsverket skyndsamt ska införa en förteckning över s.k. säkra länder. Motionärerna anför att asylsökande från ett säkert land normalt kan antas få avslag på ansökan. En individuell prövning ska ske i varje fall, men en förteckning kan förenkla och snabba på hanteringen. I yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om att asylsökande från s.k. säkra länder ska bo på asylboenden under asyltiden. Därmed skulle kontakter med Migrationsverket underlättas liksom det återvändande som sannolikt skulle bli aktuellt i dessa fall. I yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om förlängda tidsfrister för beslut om förvar och att säkerheten på förvaren ska stärkas. Regelverket för förvar bör utökas så att beslut om förvar kan bli aktuellt i fler fall. Vidare bör

Migrationsverket få fler och bättre verktyg för att kunna garantera säkerheten på förvararen. I yrkande 19 begärs ett tillkännagivande om fler återtagandeaftal med länder utanför EU. Det är av stor vikt att avtalen är utformade på ett bra sätt, att de följs upp och att de kommer till praktisk användning för att underlätta verkställighetsarbetet. I yrkande 20 begärs ett tillkännagivande om att preskriptionstiden för avslagsbeslut i asylärenden bör förlängas från fyra år till tio år. I dag kan den som nekats uppehållstillstånd få en ny ansökan prövad efter fyra år. Detta kan bidra till att människor håller sig undan myndigheterna. I yrkande 27 begärs ett tillkännagivande om att möjligheten att förkorta processen för prövning av verkställighetshinder bör ses över. Ordning för invändning om verkställighetshinder skulle kunna bli effektivare om nya skyddsskäl i vissa fall kan få framföras direkt i domstol i stället för till Migrationsverket.

Viktor Wärmick (M) begär i motion 2019/20:1179 ett tillkännagivande om att intensifiera återvändandearbetet för de utlänningar som har fått ett lagakraftvunnet avslagsbeslut på sin asylansökan genom förbättrade diplomatiska relationer med de aktuella hemländerna, bl.a. genom skärpta krav för biståndsutbetalningar.

I motion 2019/20:2882 av Borian Åberg (M) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att rymningar från Migrationsverkets förvar bör göras straffbara. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att tillåta installation av larmbågar som besökare ska passera. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att tillåta genomsökning av personliga tillhörigheter utan att skäligen misstanke föreligger. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att tillåta visitation av förvarstagna före transporter. Motionären anser att säkerheten vid Migrationsverkets förvar bör höjas. Personen ska finnas tillgänglig så att utvisning kan kunna verkställas. Risken för rymningar bör därför minimeras. Även personalens och förvarstagnas säkerhet bör garanteras på ett bättre sätt.

I motion 2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om en snabb handläggning och avvisning av asylsökande från säkra länder. Att under flera månader stå för uppehälle, bostad och välfärdstjänster för människor som kommer att få avslag på sin ansökan är enligt motionären inte rimligt, och det ger även falska förhoppningar. Direktavvisning bör kunna tillämpas. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att frågan om utvisning bör prövas i samband med att ett eventuellt fängelsestraff har avtjänats. Att det är krig i ett land i dag innebär inte att kriget fortfarande pågår eller att hotbilden mot en dömd kvarstår efter ett avtjänat fängelsestraff. I yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om utvisning till ett tredjeland som Sverige mot ersättning sluter avtal med för att hantera situationer då det föreligger verkställighetshinder för utvisning. Detta kan liknas vid hur Australien hanterar stora delar av sitt flyktingmottagande. En sådan lösning bör prioriteras eftersom ordningen i dag inte är acceptabel.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2019/20:3119 yrkande 17 ett tillkännagivande om att förbättra arbetet med verkställandet av avvisningar och utvisningar. Det behöver tas ett helhetsgrepp och t.ex. öka

befogenheterna för Polismyndigheten och Migrationsverket och antalet förvarplatser samt förbättra systemet för uppsikt av utlänningar utan uppehållstillstånd och faktiska utresor. I yrkande 22 begärs ett tillkännagivande om ett förbättrat arbete med återvändande. Migrationsverket bör få ett tydligt uppdrag att arbeta mer specifikt med återvändande, såväl genom utbyggda system för återetableringsstöd som genom utvecklade former av riktat bistånd, t.ex. för att säkra en god återuppbyggnad av krigshärjade samhällen.

I kommittémotion 2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om säkra ursprungsländer. De som kommer från säkra hemländer ska så fort som möjligt få avslag på sin ansökan, eller rentav få den avvisad som ogrundad. Regeringens pågående arbete med frågan måste prioriteras. I yrkande 17 begärs ett tillkännagivande om uppsikt över asylsökande genom olika former av anmälningsplikt. Regler bör införas så att asylsökande utan undantag ska hållas under uppsikt. Formen för uppsikt bör variera beroende på t.ex. praktiska förhållanden, samhällsekonomiska avvägningar samt behovet av en säker och effektiv asylprocess. Asylsökande som enligt nuvarande eller kommande EBO-lagstiftning väljer ett eget boende bör erbjudas ett frivilligt alternativ som elektronisk fotboja/armband eller motsvarande automatiserat system. I yrkande 19 begärs ett tillkännagivande om större möjligheter till förvarstagning. En asylsökande som bryter mot anmälningsplikt eller villkor för elektroniskt system bör hållas i förvar. Om en utlänning bedöms kunna utgöra en säkerhetsrisk bör denne placeras i ett slutet förvar. Även en förhöjd risk för avvikande vid avvisningsbeslut bör vara grund för ett förvarstagande. I yrkande 20 begärs ett tillkännagivande om fler förvarplatser. Migrationsverket bör få i uppdrag att skapa ett tillräckligt antal platser på förvar och slutna boenden och tillföra resurser för detta. I yrkande 21 begärs ett tillkännagivande om att avskaffa den obligatoriska domstolsprövningen av förvar. Reglerna bör ändras så att en omprövning av förvarsbeslut bara behöver göras vid ändrade omständigheter, och inte med hänsyn till den tid en utlänning har hållits i förvar. I yrkande 29 begärs ett tillkännagivande om åtgärder för att underlätta återvandring. Långt fler personer än i dag skulle vilja återvända till sitt hemland, men behöver hjälp med detta.

Paula Bieler m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2019/20:3121 yrkande 8 ett tillkännagivande om att avskaffa preskriptionstiden för utvisningsbeslut. Det är vanligt att asylsökande går under jorden under preskriptionstiden, för att sedan, efter fyra år, dyka upp igen och söka asyl igen. I vissa fall kan samma person göra om detta ett flertal gånger. Detta är helt orimligt och måste stoppas. I yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att begränsa möjligheten att ansöka om prövning av verkställighetshinder. Uppenbart ogrundade ansökningar bör kunna avvisas direkt. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om utökat transportörsansvar. I yrkandena 15 och 17 begärs tillkännagivanden om ökade möjligheter att ta utlänningar som ska utvisas i förvar och om att förbättra säkerheten på landets förvar. I dag ges utlänningar alltför stora

möjligheter att gömma sig efter att de fått ett beslut om utvisning. Regeringen bör vidta åtgärder för att öka myndigheternas befogenheter, möjlighet till kontroll och visitation samt minska möjligheterna till massrymningar. I yrkande 18 begärs ett tillkännagivande om avtal om utvisningar av utlänningar till säkra tredjeländer.

I kommittémotion 2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om att verka för verkställighetsavtal med andra länder. I yrkande 18 begärs ett tillkännagivande om lagring av DNA och personuppgifter. Foto, fingeravtryck och DNA-prov bör tas på asylsökande som har fått ett utvisningsbeslut för att förhindra att utvisade under annan identitet på nytt försöker komma in i landet. Uppgifterna bör sparas på obestämd tid. I yrkande 20 begärs ett tillkännagivande om lagstöd för tvångsutvisning. Polismyndigheten bör alltid ha rätt att använda tvång när utvisningar genomförs.

Adam Marttinen m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2019/20:555 yrkandena 24 och 25 tillkännagivanden om utredning av utvisningsavtal med tredjeländ och om avtal om utvisning med garantier. Asylsökande som har kopplingar till en terrororganisation eller begår grova våldsbrott kan ofta inte utvisas till sina hemländer på grund av på grund av en uppenbar eller påstådd risk att utsättas för omänsklig behandling. Detta bör lösas genom att regeringen sluter avtal med säkra tredjeländer om att ta emot personer som utvisas från Sverige men som i enlighet med principen om non-refoulement inte kan tas emot i sina hemländer. Även Storbritanniens modell för utvisningar av säkerhetsärenden, s.k. ”deportation with assurances” bör utredas. Modellen är väl utredd och prövad av EU-domstolen.

I kommittémotion 2019/20:761 av Markus Wiechel m.fl. (SD) begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska ta initiativ till förhandlingar om ramverk för diplomatiska garantier om human behandling, efter brittisk modell. Sverige bör följa Europarådets resolution och ta initiativ till bi- eller multilaterala ramavtal för utfärdande av garantier, något som skulle möjliggöra återsändande av IS-terrorister.

Lars Adaktusson (KD) begär i kommittémotion 2019/20:2818 yrkande 27 ett tillkännagivande om att regeringen bör undersöka möjligheten att på ett rättssäkert sätt intensifiera arbetet med att verkställa utvisningar genom avtal med diplomatiska garantier. Regeringen behöver undersöka möjligheten att på ett rättssäkert sätt intensifiera arbetet för att möjliggöra fler utvisningar, med hjälp av diplomatiska garantier.

I kommittémotion 2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om säkra länder. Efter ett domslut i EU-domstolen är det svårt för Sverige att avvisa en person med omedelbar verkan eftersom detta kräver att det finns en lista över säkra länder. Regeringens arbete som möjliggör återvändande till säkra ursprungsländer bör bedrivas skyndsamt. I yrkande 17 i denna del begärs ett tillkännagivande om avvisningar och utvisningar. Det är centralt att avvisningar och utvisningar fungerar väl för att Sverige som land ska kunna vara generöst och ge skydd till människor som är

i behov av det. Att avvika eller att ”gå under jorden” innebär dels stora risker för den enskilde, dels att parallellsambhällen riskerar att etableras. Det är en utveckling som måste motverkas. I yrkande 19 begärs ett tillkännagivande om fler återtagandeaftal med viktiga mottagarländer. För att möjliggöra fler avvísningar och utvisningar är det viktigt att Sverige ingår fler bilaterala överenskommelser med de viktigaste mottagarländerna för att dessa ska ta emot sina medborgare.

Även i motion 2019/20:535 av Magnus Jacobsson (KD) begärs ett tillkännagivande om att upprätta en lista med säkra länder.

I motion 2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att hbtq-personer inte ska skickas tillbaka till länder där de kan utsättas för extrem hederskultur. Mycket tyder på att det blir allt svårare att få asyl i Sverige, och många hbtq-flyktingar som trots dokumenterat skyddsbehov nekas asyl tvingas gömma sig för att undgå utvisning. Många får även avslag trots att deras familjer hotat dem till livet eller använt eller hotat att använda hedersvåld mot dem.

I motion 2019/20:577 av Gustav Fridolin m.fl. (MP) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om moratorium för avvísningar till Afghanistan. Det försämrade säkerhetsläget i Afghanistan, och det faktum att migrationsmyndigheter i flera andra EU-länder har dragit andra slutsatser om möjligheten att genomföra avvísningar dit, talar starkt för att införa ett sådant moratorium.

Utskottets ställningstagande

För att kunna upprätthålla en långsiktig, hållbar asyl- och migrationspolitik är det avgörande att personer som efter en rättssäker prövning av asylskälen har fått ett lagakraftvunnet avvísnings- eller utvisningsbeslut återvänder så snabbt som möjligt till sitt ursprungsland. De som återvänder bör i första hand göra det självmant och tyngdpunkten bör enligt utskottets mening även ligga på frivilligt återvändande. Det bör emellertid, som en sista utväg, även finnas en möjlighet att verkställa avlägsnandebeslut med tvång.

Polismyndigheten har sedan 2017 en möjlighet att återlämna ett ärende till Migrationsverket om det visar sig att personen vill medverka till ett frivilligt återvändande. Polismyndigheten har också fått utökade möjligheter att utföra arbetsplatsinspektioner, vilket har bidragit till att antalet sådana inspektioner har ökat och att polisen påträffar fler personer som håller sig undan.

Vidare kan utskottet konstatera att Migrationsverket enligt regleringsbrevet för 2020 ska analysera och redovisa bidragande faktorer och möjliga åtgärder för att öka självmant återvändande och för att minska andelen personer som avviker. Migrationsverket ska under arbetet med uppdraget inhämta synpunkter från Polismyndigheten. Uppdraget ska redovisas senast den 29 maj 2020.

Antalet förvar ökar och 2019 fanns det 528 platser. För att minska antalet personer vars identitet inte kan fastställas föreslår regeringen i en lagråds-

remiss i februari 2020 därutöver bl.a. att Migrationsverket och Polismyndigheten ska få möjlighet att fotografera en utlänning samt ta hans eller hennes fingeravtryck. En utlänning ska också i vissa fall kunna beviljas högst tre främlingspass under en femårsperiod och resedokument och främlingspass ska kunna återkallas.

Enligt folkrätten har alla stater en skyldighet att ta tillbaka sina medborgare. Utskottet kan konstatera att regeringen bedriver ett aktivt arbete för att underlätta återvändandet för utlänningar som saknar skyddsskäl. Sambandsmän bidrar på plats till att underlätta återvändandearbetet och har placerats ut på ambassader i flera nyckelländer, t.ex. Afghanistan och Libanon.

Därutöver noteras att utredningsbetänkandet Ett effektivare regelverk för utlänningsärenden med säkerhetsaspekter (SOU 2020:16) bereds inom Regeringskansliet. Utredningens förslag syftar till att det ska bli lättare att utvisa en utlänning om han eller hon kan antas komma att göra sig skyldig till en gärning som är belagd med straff enligt den nyligen föreslagna terroristbrottslagen eller på annat sätt kan utgöra ett allvarligt hot mot Sveriges säkerhet. Bland annat ska anmälningsskyldigheten kunna innefatta ett beslut om att utlänningsförbjuds att lämna ett bestämt vistelseområde, förutsättningarna för att få ta en utlänning i förvar förtydligas samt tiden som en utlänning får hållas i förvar ändras och ska under särskilda förhållanden kunna förlängas avsevärt från ett till maximalt tre år. Vidare noteras att regeringen har aviserat en bred översyn av lagstiftningen om utvisning på grund av brott där även frågor om verkställighet ska ingå (dir. 2019:32).

I övrigt noteras att Riksrevisionen i rapporten Återvändandeverksamheten – resultat, kostnader och effektivitet (RiR 2020:7) anser att regeringens arbete bör effektiviseras. Utifrån granskningen ger Riksrevisionsverket rekommendationer till regeringen, Migrationsverket, Polismyndigheten och Kriminalvården. Bland annat rekommenderas att regeringen ser över myndigheternas uppdrag och ansvarsfördelning samt överväger förändringar av myndigheternas organisation på området.

Mot bakgrund av det arbete som pågår anser utskottet att det i nuläget inte finns skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande med anledning av motionerna 2019/20:2882 (M) yrkandena 1–4, 2019/20:3051 (SD) yrkandena 17 och 19–21, 2019/20:3368 (M) yrkandena 11 och 16, 2019/20:541 (SD) yrkandena 18 och 20, 2019/20:3119 (SD) yrkande 17, 2019/20:3121 (SD) yrkandena 15 och 17 samt 2019/20:2988 (KD) yrkande 17 i denna del.

Ett fungerande samarbete med mottagarländer när det gäller återtagande är en förutsättning för att kunna verkställa avvisnings- och utvisningsbeslut. Utskottet konstaterar att regeringen har tillsett att avvisningar och utvisningar med tvång numera kan genomföras till länder dit det tidigare varit svårt, t.ex. Afghanistan och Marocko. Samtidigt fortsätter stödet till de gemensamma ansträngningarna på EU-nivå. År 2019 hade EU ingått 23 avtal och överenskommelser. Det noteras att den nya EU-kommissionen, som tillträdde sent 2019, väntas lämna besked om vilka förslag som de vill gå vidare med under våren 2020. Utskottet avstyrker med det anförda motionerna

2019/20:3368 (M) yrkande 19, 2019/20:1179 (M), 2019/20:3059 (M) yrkande 7, 2019/20:3119 (SD) yrkande 22, 2019/20:3051 (SD) yrkande 29, 2019/20:3121 (SD) yrkandena 11 och 18, 2019/20:555 (SD) yrkandena 24 och 25, 2019/20:541 (SD) yrkande 16, 2019/20:761 (SD), 2019/210:2818 (KD) yrkande 27 och 2019/20:2988 (KD) yrkande 19.

Det ska alltid göras en individuell prövning av eventuella verkställighetshinder vid verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning. Till exempel får en fördragsslutande stat inte utvisa eller avvisa en flykting till gränsen mot ett område där flyktingens liv eller frihet skulle hotas på grund av hans eller hennes ras eller religion, nationalitet, språk, sexuella läggning eller tillhörighet till en viss samhällsgrupp, politisk åskådning eller minoritet eller där den asylsökande riskerar att utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling. Detta följer av principen om non-refoulement, vilken har sitt ursprung i artikel 33 i Genèvekonventionen.

Utskottet noterar att departementspromemorian Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer för närvarande bereds inom Regeringskansliet (Ds 2020:2). Förslagen föränleds av EU-domstolens dom i mål C-404/17, A mot Migrationsverket. I avgörandet uttalar EU-domstolen att direktivet inte medger att en ansökan om internationellt skydd anses som uppenbart ogrundad om det framgår av landinformationen att sökanden kan ges ett godtagbart skydd i ursprungslandet och om sökanden har lämnat uppgifter som inte är tillräckliga för att internationellt skydd ska beviljas, när den medlemsstat i vilken ansökan lämnas in inte har antagit några bestämmelser för att genomföra begreppet säkert ursprungsland.

Promemorians förslag innebär att Migrationsverket ska kunna anse en ansökan som uppenbart ogrundad och besluta om avvisning med omedelbar verkställighet när sökanden kommer från ett land som finns upptaget på en förteckning över säkra ursprungsländer. Ett sådant beslut får dock bara fattas om landet även efter en individuell prövning av sökandens skäl kan betraktas som säkert för honom eller henne. Det föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att upprätta förteckningen. Enligt förslaget är Migrationsverket bäst lämpat att ha hand om den uppgiften.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att det inte nu finns skäl att göra ett tillkännagivande med anledning av motionerna 2019/20:3368 (M) yrkande 6, 12 och 13, 2019/20:3059 yrkande 2, 2019/20:3051 (SD) yrkande 5, 2019/20:1978 (L) yrkande 5, 2019/20:2988 (KD) yrkande 12, 2019/20:535 (KD) och 2019/20:577 (MP) yrkande 3. Motionerna avstyrks därmed.

Enligt utskottets mening måste hänsyn kunna tas till verkställighetshinder redan i samband med att beslutet fattas om avvisning eller utvisning. Det är inte rimligt att samhällets resurser att besluta om utvisning nyttjas om det står klart att beslutet inte kan verkställas. Utskottet är därför inte berett att tillstyrka motionsyrkanden om att förkorta processen för prövning av verkställighetshinder genom att hantera ärendena direkt i domstol eller när ett eventuellt fängelsestraff har avtjänats. Motionerna 2019/20:3059 (M) yrkande 6 och 2019/20:3368 (M) yrkande 27 avstryks därför.

Justitie- och migrationsministern Morgan Johansson angav i ett svar den 13 februari 2019 på en fråga (fr. 2018/19:105) om den s.k. preskriptionstiden bl.a. att reglerna om preskription har bedömts vara en rimlig tidsmässig balans mellan att å ena sidan förskona den enskilde från att under mycket lång tid behöva leva under hot om avlägsnande på grund av ett beslut som av någon anledning inte har kunnat verkställas, och å andra sidan motverka att utlänningar hindrar verkställigheten genom att hålla sig undan. Vidare har utskottet tidigare uttalat att det inte är önskvärt att förlänga eller ta bort den s.k. preskriptionstiden om fyra år (bet. 2018/19:SfU16). Utskottet vidhåller sitt ställningstagande och avstyrker därmed motionerna 2019/20:3368 (M) yrkande 20 och 2019/20:3121 (SD) yrkandena 8 och 9.

Utvisning på grund av brott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utvisning på grund av brott.

Jämför reservation 39 (M), 40 (SD) och 41 (KD) samt särskilt yttrande 3 (M).

Gällande ordning

Av 8 a kap. 1 § UtL framgår bl.a. att en utlänning, som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare får utvisas ur Sverige om han eller hon döms för ett brott som kan leda till fängelse. Utvisning får dock endast ske om personen döms till en svårare påföljd än böter och om gärningen är av ett sådant slag och övriga omständigheter är sådana att det kan antas att personen kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet här i landet, eller brottet med hänsyn till den skada, fara eller kränkning som det har inneburit för enskilda eller allmänna intressen är så allvarligt att personen inte bör få stanna kvar.

Av 8 a kap. 2 § andra stycket UtL framgår också att en utlänning som är flyktning och som behöver en fristad i Sverige får utvisas endast om han eller hon har begått ett synnerligen grovt brott och det skulle medföra allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta utlänningen stanna här. En utlänning får också utvisas om han eller hon i Sverige eller utomlands har bedrivit verksamhet som har inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta med en sådan verksamhet här.

Enligt 8 a kap. 2 § första stycket UtL ska en domstol när den överväger om en utlänning bör utvisas enligt 1 § ta hänsyn till utlänningens anknytning till det svenska samhället. Domstolen ska särskilt beakta

1. utlänningens levnadsomständigheter,

2. om utlänningen har barn i Sverige och, om så är fallet, barnets behov av kontakt med honom eller henne, hur kontakten har varit och hur den skulle påverkas av att utlänningen utvisas,
3. utlänningens övriga familjeförhållanden, och
4. hur länge utlänningen har vistats i Sverige.

Enligt 8 a kap. 3 § UtL får en utlänning utvisas endast när det finns synnerliga skäl, om han eller hon har vistats i Sverige med permanent uppehållstillstånd i minst fyra år när åtal väcks eller om han eller hon då har varit bosatt i Sverige i minst fem år. När en fråga om utvisning på grund av brott prövas ska hänsyn tas till om utlänningen inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs (8 a kap. 4 § UtL).

Vidare ska ett domstolsbeslut om utvisning på grund av brott enligt 8 a kap. 8 § UtL innehålla förbud för utlänningen att återvända till Sverige under en viss tid eller utan tidsbegränsning.

Om det inte finns förutsättningar att meddela en tidsfrist för frivillig avresa ska Polismyndighetens beslut om avvisning och Migrationsverkets beslut om avvisning eller utvisning förenas med ett återreseförbud, om inte särskilda skäl som kan hänföras till utlänningens personliga förhållanden talar mot att ett sådant förbud meddelas. Enligt 8 kap. 23 och 24 §§ UtL ska tiden för återreseförbud bestämmas till högst fem år. Om utlänningen utgör ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet får det dock bestämmas en längre tidsperiod.

Av 20 kap. 2 § UtL framgår bl.a. att en utlänning som uppsåtligen uppehåller sig i Sverige fastän han eller hon enligt ett verkställt beslut om utvisning inte har haft rätt att återvända hit döms till fängelse i högst ett år eller, om brottet är ringa, till böter.

Motionerna

Utvisning på grund av brott och återfallsbrottslighet m.m.

Johan Forssell (M) begär i kommittémotion 2019/20:3061 yrkande 13 ett tillkännagivande om att brott med ett straffvärde på sex till tolv månaders fängelse ska kunna leda till utvisning på grund av brott även i fall då återfallsrisk inte föreligger. En sådan regeländring är motiverad eftersom det bl.a. kan innebära att fler fall av brott med hat- eller hedersmotiv leder till utvisning än i dag

Även i kommittémotion 2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 30 begärs ett tillkännagivande om att brott med ett straffvärde på sex till tolv månaders fängelse ska kunna leda till utvisning för brott, även om återfallsrisk inte föreligger. I yrkande 36 begärs ett tillkännagivande om ett skärpt regelverk och tillämpning då utvisning för brott inte kan genomföras i direkt anslutning till att fängelsestraffet avtjänats. Frågan om verkställighets hinder bör alltid prövas i nära anslutning till att verkställighet kan bli aktuellt, dvs. då straffet har avtjänats, och inte långt i förväg, i samband med utvisning.

I motion 2019/20:2840 av Borianan Åberg (M) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att alla brott med straffvärde från sex månader och uppåt som huvudregel ska leda till utvisning. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att frågan om verkställighetshinder ska avgöras i anslutning till när utvisningen ska ske.

I motion 2019/20:1906 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att underlätta utvisningen ur landet om gärningsmannen saknar svenskt medborgarskap. Reglerna för att utvisa på grund av brott bör skärpas för att stoppa den kraftiga ökningen av sexualbrott i Sverige.

I motion 2019/20:2936 av Edward Riedl (M) begärs ett tillkännagivande om fler utvisningar av utländska medborgare som begår brott i Sverige. Kombinationen av milda straff och svårigheter med att verkställa utvisningar leder till att många utländska medborgare som begått brott blir kvar i Sverige. Regeringen bör se över regelverket i skärpande riktning.

I motion 2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att alla brott som ger fängelsestraff med få undantag också ska leda till utvisning av personer som inte är svensk medborgare.

I kommittémotion 2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 14, 15 och 17 begärs tillkännagivanden om att utvisning alltid ska prövas, om obligatorisk utvisning vid grov brottslighet och om utvisning på livstid. Reglerna bör därför ändras så att det blir obligatoriskt att pröva frågan om utvisning på grund av brott när fängelse är straffminimum och utvisning bör snarare vara regel än undantag. Utvisning på livstid bör alltid utdöms vid brott mot liv och hälsa, mot frihet och frid och för sexualbrott, narkotikabrott, stöld, rån och andra tillgreppsbrott.

I kommittémotion 2019/20:555 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 23 begärs ett tillkännagivande om utvisning vid terroristbrott.

Richard Jomshof m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2019/20:823 yrkande 18 ett tillkännagivande om utvisning av utländska våldtäktsmän. Reglerna bör ändras så att prövning om utvisning blir obligatorisk och utvisning snarare regel än undantag i dessa fall.

I motion 2019/20:722 av Markus Weichel (SD) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att sätta fotboja på brottsdömda personer med utvisningsbeslut. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att göra det straffbart att utebli från anmälningsplikten för en dömd person. Regeringen bör införa regler som säkerställer att samtliga brottsdömda med utvisningsbeslut tilldelas fotboja, och att brottsdömda till en början prioriteras. Regeringen bör även göra det straffbart att utebli från anmälningsplikten för en dömd person.

I motion 2019/20:3056 av Richard Jomshof (SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att utländska medborgare med kopplingar till islamistiska terrornätverk ska utvisas med omedelbar verkan och ett livstidsförbud att återvända.

I kommittémotion 2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 30 begärs ett tillkännagivande om att följa upp frågan om att döma till utvisning.

Reglerna bör ändras så att utvisning används i fler fall vid allvarlig brottslighet, t.ex. för den som döms för brott till fängelse mellan sex månader och ett år – oavsett om det föreligger risk för återfall eller inte. Utvisning bör även ske i fler fall när någon som har anknytning till Sverige har återfallit i brott. Det bör till t.ex. gälla hedersrelaterad brottslighet. Det finns också skäl att se över lagstiftningen när det gäller möjligheten att utvisa EU-medborgare med hänsyn till rörlighetsdirektivet.

I kommittémotion 2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 17 i denna del begärs ett tillkännagivande om avvisningar och utvisningar. Utvisning på grund av brott bör bli en betydligt vanligare rättsverkan än vad som är fallet idag. Det bör exempelvis alltid gälla den som döms till minst sex månaders fängelse. Om en utvisning på grund av brott inte går att verkställa, exempelvis för att det inte finns något mottagarland eller för att en verkställighet skulle innebära ett konventionsbrott, ska utvisningsbeslutet kunna genomföras när verkställighetshindren inte längre föreligger.

I partimotion 2019/20:2016 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 18 begärs ett tillkännagivande om att utvisning av personer utan svenskt medborgarskap alltid bör prövas även när det gäller grova vålds- och sexualbrott i nära relationer. Reglerna bör ändras så att grova vålds- och sexualbrott samt våld i nära relationer som är exempel på brottslighet som signalerar en form av hot både mot offret och mot andra människor i samma situation, oftare föranleder utvisning.

Anknytning

I kommittémotion 2019/20:3068 av Johan Forssell (M) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att den dömdes anknytning till Sverige ska väga mindre tungt när utvisningsfrågan prövas i förhållande till vad som är fallet i dag. Det bör i ökad utsträckning tas hänsyn till att en utländsk medborgare som utvisas kan hålla kontakt med familj och andra via telefon, e-post, m.m.

Även i kommittémotion 2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 31 begärs ett tillkännagivande om att den dömdes anknytning till Sverige ska väga mindre tungt när utvisningsfrågan prövas.

I motion 2019/20:897 av Lars Beckman m.fl. (M) begärs ett tillkännagivande om att betydligt fler utländska medborgare som begår hedersrelaterade brott samt vålds- och sexualbrott ska utvisas och att mindre hänsyn ska tas till deras anknytning till Sverige. Fler utländska medborgare som begår hedersrelaterade brott samt vålds- och sexualbrott bör utvisas under längre tid, och mindre hänsyn bör tas till deras anknytning.

I motion 2019/20:1074 av Louise Meijer (M) begärs ett tillkännagivande om att utreda hur fler utländska brottslingar kan dömas till utvisning genom att det inte tas lika stor hänsyn till anknytningen till Sverige när utvisningsfrågan prövas.

I motion 2019/20:2370 av Ellen Juntti (M) begärs ett tillkännagivande om att betydligt fler utländska brottslingar ska utvisas och fler på livstid samt att

mindre hänsyn ska tas till deras anknytning till Sverige. En person som begått exempelvis en grov gruppvåldtäkt bör alltid utvisas.

I motion 2019/20:2840 av Boriana Åberg (M) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att när en domstol överväger om en utlänning bör utvisas ska betydligt mindre hänsyn än i dag tas till utlänningens levnadsomständigheter, familjeförhållanden och tid i Sverige.

Återreseförbud

Johan Forssell (M) begär i kommittémotion 2019/20:3068 yrkande 7 ett tillkännagivande om att tiden för återreseförbud för brott ska förlängas och i yrkande 8 ett tillkännagivande om att straffen vid olovlig vistelse efter återreseförbud för brott ska skärpas. Om en person begår ett allvarligt brott såsom grov våldtäkt eller grovt rån och saknar anknytning till Sverige är det till rimligt med ett återreseförbud på livstid. I dag aktualiseras livstids återreseförbud i regel först vid ett straffvärde på åtta år eller längre. Vidare är det angeläget att den som begår brott och som följd av detta utvisas inte återvänder till Sverige i strid med återreseförbudet. Straffminimum för olovlig vistelse i strid med återreseförbud på grund av brott bör höjas från fängelse i 14 dagar till fängelse i sex månader.

Även i kommittémotion 2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 34 begärs ett tillkännagivande om att tiden för återreseförbud för brott ska förlängas och i yrkande 35 begärs ett tillkännagivande om att straffen vid olovlig vistelse efter återreseförbud för brott ska skärpas.

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet har tidigare uttalat att utlänningar som kommer för att vistas eller bo i Sverige ska följa svensk lagstiftning. Samtidigt underströks vikten av att det finns en balans mellan brottets allvar och de påföljder som det ska kunna medföra. Utskottet ansåg därför att regeringen bör se över lagstiftningen och återkomma med förslag som möjliggör att utvisning av utlänningar som begår brott i Sverige ska kunna ske i fler fall än vad som är fallet i dag och oavsett om det finns risk för återfall eller inte bör utvisning vara möjligt även för brott med ett lägre straffvärde än dagens praxis om ett år. Utskottet föreslog således att riksdagen skulle göra ett tillkännagivande till regeringen om att utvisning på grund av brott bör kunna komma i fråga i fler fall. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2018/19:SfU16, rskr. 2018/19:177).

Utskottet noterar att regeringen i skrivelsen 2019/20:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2019, anger att utredningsdirektiv håller på att tas fram.

Utskottet noterar även att regeringen i direktiven till Kommittén om den framtida svenska migrationspolitiken aviserar att en utredare ska ges i uppdrag att se över reglerna för utvisning på grund av brott och reglerna för att neka

eller återkalla uppehållstillstånd med anledning av brott samt hur dessa beslut ska kunna verkställas på ett rättssäkert och effektivt sätt (dir. 2019:32).

Vidare framgår av den sakpolitiska överenskommelsen från januari 2019 mellan regeringen och Centerpartiet och Liberalerna att reglerna för utvisning av icke-svenska medborgare som döms för hedersrelaterade brott och hatbrott ska skärpas och att frågan om utvisning alltid ska prövas vid sådana brott (p.42).

Utskottet noterar vidare att Utredningen om utlänningsärenden med säkerhetsaspekter nyligen överlämnat sitt betänkande (SOU 2020:16). Utredningen föreslår bl.a. en ny lag som gör det lättare att utvisa kvalificerade säkerhetshot och skärpta straff för utvisade som trotsar återreseförbud till Sverige eller bryter mot anmälningsskyldigheten. Utredningen har haft i uppdrag att se över lagen om särskild utlänningskontroll, utlänningslagen och utlänningsförordningen. Utskottet anser att pågående utredningar och beredningen av utredningsförslag bör avvaktas.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att det saknas skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande med anledning av motionerna 2019/20:897 (M), 2019/20:1074 (M), 2019/20:1906 (M) yrkande 2, 2019/20:2370 (M), 2019/20:2840 (M) yrkandena 1–3, 2019/20:2936 (M), 2019/20:3059 (M) yrkande 5, 2019/20:3061 (M) yrkande 13, 2019/20:3068 (M) yrkandena 6–8, 2019/20:3368 (M) yrkandena 30, 31 och 34–36, 2019/20:541 (SD) yrkandena 14, 15 och 17, 2019/20:555 (SD) yrkande 23, 2019/20:722 (SD) yrkandena 2 och 3, 2019/20:823 (SD) yrkande 18, 2019/20:3056 (SD) yrkande 1, 2019/20:3248 (C) yrkande 30, 2019/20:2988 (KD) yrkande 17 i denna del och 2019/20:2016 (L) yrkande 18.

Visering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om viseringsfrihet för Kosovo och visum för e-sport.

Gällande ordning

I rådets förordning (EG) nr 539/2001 regleras bl.a. vilka tredjeländers medborgare som behöver alternativt inte behöver visering.

Enligt förordning (EG) nr 810/2009, den s.k. viseringskodexen, som är direkt tillämplig i Sverige, ska en visering i regel vara tidsbegränsad och gälla för högst 90 dagar under en 180-dagarsperiod.

Enligt 2 kap. 3 § UtIL ska en utlänningsperson som reser in eller vistas i Sverige ha en Schengenvisering eller en nationell visering om han eller hon inte har uppehållstillstånd, ställning som varaktigt bosatt eller är nordisk medborgare. Undantag från kravet på visering gäller även bl.a. för EES-medborgare och asylsökande.

Enligt 3 kap. 4 § UtL får en nationell visering beviljas om det finns särskilda skäl. En sådan visering ger tillstånd att resa in i och vistas i Sverige. Viseringen får endast beviljas för längre tid än tre månader, dock högst ett år.

Visum kan beviljas för att bl.a. besöka släkt eller vänner, turistbesök, delta i idrottsturneringar, kulturellt utbyte, annat särskilt angett syfte av t.ex. personlig eller ekonomisk natur och genomresa med flyg (transit).

Motionerna

I motion 2019/20:436 av Rickard Nordin (C) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om att se över Migrationsverkets regler så att e-sportare räknas som andra atleter. Motionären anser att det bör bli lättare för personer från andra länder som vill komma och delta i e-sportens tävlingar.

Magnus Jacobsson (KD) begär motion 2019/20:11 yrkande 1 ett tillkännagivande om att regeringen ska verka för att Kosovo får visumfrihet. Viseringsfrihet för Kosovo skulle enligt motionären bidra till att EU:s, däribland Sveriges, handel med Kosovo skulle öka. Vidare har Sverige många invånare som har familjerelationer till Balkan och Kosovo och visumfrihet skulle underlätta dessa relationer.

Även i motion 2019/20:1859 av Adnan Dibrani (S) begärs ett tillkännagivande om att verka för visumfrihet för befolkningen i Kosovo. Motionären anför att viseringsfrihet bidrar till att öka den europeiska integrationen och är en viktig del av EU:s politik gentemot regionen.

Utskottets ställningstagande

Viseringsfrågor regleras på EU-nivå och är fullt ut harmoniserade. I viseringsförordningen regleras vilka tredjeländers medborgare som behöver visering respektive vilka som är undantagna från viseringskrav vid resa till ett EU-land. Utskottet kan således konstatera att Sverige inte ensidigt kan införa krav på visering gentemot vissa länder eller undanta länder från detta krav.

Sverige har sedan en lång tid varit stödjande i de västra Balkanländernas EU-närmande. Frågan om visumfrihet drevs aktivt under det svenska ordförandeskapet i EU 2009 då Serbien, Makedonien och Montenegro erhöll viseringsfrihet. För att bevilja viseringsfrihet för Kosovo krävs att EU:s medlemsstater fattar beslut med kvalificerad majoritet. Det är för närvarande inte känt när frågan kommer att behandlas av rådet för rättsliga och inrikes frågor (RIF). Frågan bereds även för närvarande inom Regeringskansliet och en säkerhets- och migrationsrelaterad analys pågår. Utskottet anser med det härtill anförda, med beaktande av det arbete som pågår, att det saknas skäl för riksdagen att nu göra ett tillkännagivande med anledning av motionerna 2019/20:11 (KD) yrkande 1 och 2019/20:1859 (S). Motionerna avstyrks.

E-sport (elektronisk sport) är ett samlingsbegrepp för tävlingar som utförs på datorer eller spelkonsoler där de tävlande spelar olika sorters datorspel mot varandra och omfattas inte av undantag från krav på visering. Utskottet har i

tidigare ställningstaganden, bl.a. 2017/18:SfU15, uttalat att utskottet inte är berett att föreslå speciella visumregler för e-sportare. Utskottet vidhåller denna uppfattning. Därmed avstyrks motion 2019/20:436 (C) yrkande 5.

Reservationer

1. Migrations- och flyktingpolitik, punkt 1 (M)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M) och Niklas Wykman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna

2019/20:524 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:577 av Gustav Fridolin m.fl. (MP) yrkande 2,

2019/20:1756 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C),

2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) yrkandena 1 och 2,

2019/20:2683 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 4, 5 och 26,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1–4, 12, 15, 31 och 32,

2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 1 och 3,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 3, 6–9, 14 och 21,

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2019/20:3147 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD) och

2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 34.

Ställningstagande

Sverige har tagit och tar ett stort ansvar för människor som har flytt från sina hemländer. Vi har i många år varit det EU-land, eller hört till den grupp av EU-länder, som haft störst mottagande av asylsökande i förhållande till folkmängd. De senaste fem åren har Sverige tagit emot 300 000 asylsökande och de kommande åren väntas ytterligare 21 000 asylsökande varje år. Sverige har nu en viktig uppgift att integrera de flera hundra tusen människor som redan har kommit under det senaste decenniet. Den uppgiften blir bara möjlig att lösa med en stram migrationspolitik under lång tid framöver. Sveriges integrationsproblem måste alltså vara ett viktigt ingångsvärde för en ny migrationspolitik. Migration och integration hör helt enkelt ihop. Sverige bör därför införa ett volymmål för asylmottagandet, som innebär ett betydligt mindre mottagande än i dag. Nivåerna ska inte överstiga dem i Norge, Finland och Danmark. Det innebär i nuläget 5 000 till 8 000 asylsökande per år, vilket

motsvarar mottagandet i Norge, Finland och Danmark 2018 med hänsyn tagen till folkmängd. Samma år tog Sverige emot 21 500 asylsökande.

2. Migrations- och flyktingpolitik, punkt 1 (SD)

av David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Tobias Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) yrkande 2,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1–4, 12, 15, 31 och 32,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 3, 6–9, 14 och 21 samt

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt

avslår motionerna

2019/20:524 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:577 av Gustav Fridolin m.fl. (MP) yrkande 2,

2019/20:1756 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C),

2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) yrkande 1,

2019/20:2683 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 4, 5 och 26,

2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 1 och 3,

2019/20:3147 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD),

2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 34 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Ett första steg mot att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik är att identifiera grundläggande principer som bör vara gällande och fungera som riktlinjer vid utformningen av lagstiftningen. Inför eller i samband med en inresa bör det vara möjligt att genomföra en vandelsprövning som säkerställer att brottslingar inte kommer till Sverige. I vissa fall bör det kunna säkerställas att ingen utlänning för med sig allvarliga sjukdomar till landet, genom krav på intyg eller genomförd hälsokontroll. Vidare ska den som vill vistas här säkerställa sin rätt till vistelse före inresan. Om vistelsen kräver visering eller uppehållstillstånd måste vistelsen vara motiverad, följa regelverken och inte medföra en orimlig försörjningsbörda för Sverige. Grundläggande villkor för inresa och vistelse i Sverige måste godkännas och bekräftas av den enskilde för att säkerställa kännedom om svenska lagar och regler. För att den som

avser att migrera till Sverige på förhand ska känna till krav och förväntningar och vilka möjligheter som finns för att bosätta sig här måste regelverken för uppehållstillstånd vara tydliga och lättillgängliga på olika språk. En möjlighet att med riktade kampanjer förklara hur migrationssystemet och samhället fungerar bör därför ses över.

Synnerligen och särskilt ömmande omständigheter som grund för uppehållstillstånd bör avskaffas. Grunden är godtycklig och saknar motsvarighet i internationell och europeisk rätt.

Sverige bör skärpa beviskraven i asylärenden och bevilja asyl endast om sökanden kan styrka asylskälen eller har kommit till Sverige utan att ha passerat ett säkert land på vägen. Enligt EU-rätten är en sådan skärpning möjlig. Asylprocessen ska ta veckor snarare än år och i huvudsak hinnas med under tiden sökanden vistas på ett transitcenter. Tills ett sådant system är på plats ska avtal med Migrationsverket om mottagande av asylsökande endast tecknas frivilligt av kommunerna.

Rätten för enskilda att kunna komma i säkerhet och få möjlighet till humanitär hjälp måste värnas. Så få som möjligt ska behöva fly och flykten ska ske på ett så säkert sätt som möjligt, under så kort tid som möjligt och inom en så kort sträcka som möjligt. Principen om att asyl ska sökas i första säkra land är grundläggande. Asyl bör beviljas i Sverige endast om något grannland drabbas av en humanitär kris. För en sådan eventualitet bör därför en beredskap byggas upp. Så länge Sverige inte utgör närområde till någon kris ska svensk flyktingpolitik fokusera på att bistå där flyktingar befinner sig, för att nå de mest utsatta så snabbt som möjligt.

Innan en ny tydlig lagstiftning baserad på de ovan nämnda principerna kan finnas på plats bör en ny tillfällig lag på garanterad miniminivå antas. Den s.k. gymnasielagen, som i praktiken har gjort långa väntetider till grund för uppehållstillstånd och möjliggjort för personer som inte har kunnat göra sin identitet ens sannolik, måste avskaffas.

Skuggsamhället i Sverige måste bekämpas och därför måste det vara oattraktivt för utlänningar att stanna kvar efter ett avslag på en ansökan om uppehållstillstånd. De med avslagsbeslut måste tydligt se att valet att stanna illegalt enbart kan sluta med besvikelse. Hela den svenska samhällsapparaten måste arbeta för att i princip omöjliggöra ett illegalt liv i Sverige. För att kunna motverka tendenser till utanförskap och kriminalitet måste skuggsamhället kartläggas.

Riksrevisionen har i en rapport pekat på att kraven på konsekvensanalyser inför migrationspolitiska beslut sällan har uppfyllts. Detta är anmärkningsvärt eftersom migrationspolitiken är det politikområde som har haft och har starkast påverkan på det svenska samhället. Regeringen bör ta initiativ för stärkta konsekvensanalyser liksom för tydlig och omfattande statistik för all migration. Sådant statistik är nämligen en förutsättning för korrekta konsekvensanalyser. Riksrevisionen har i en annan rapport granskat situationen som uppstod under hösten 2015 med särskilt syfte att dra lärdomar av skeendet. Rapporten visar på behovet av förbättrade informationsflöden och

ett tydligt samordningsansvar. För att undvika liknande skeenden framöver bör regeringen därför ta fram tydliga direktiv som säkerställer att varje aktivering av krisberedskap åtföljs av en rapportering till en högre instans, som i sin tur ska ta ansvar för ett enhetligt agerande hos samtliga aktörer och att samverkan sker där så behövs.

När det gäller det svenska kvotflyktningmottagandet bör prioritet ges till utsatta flyktinggrupper, särskilt kvinnor, barn, funktionshindrade och hbtq-personer.

3. Migrations- och flyktingpolitik, punkt 1 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:577 av Gustav Fridolin m.fl. (MP) yrkande 2 och avslår motionerna

2019/20:524 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:1756 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C),

2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) yrkandena 1 och 2,

2019/20:2683 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 4, 5 och 26,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1–4, 12, 15, 31 och 32,

2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 1 och 3,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 3, 6–9, 14 och 21,

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2019/20:3147 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD),

2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 34 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

De senaste årens omsvängning av migrationspolitiken har drabbat ensamkommande barn och unga hårt. Införandet av tillfälliga lagen, Migrationsverkets långa handläggningstider och turerna kring bestämmelserna om uppehållstillstånd för gymnasiestudier har skapat både mycket lidande och stor stress. Självmod och självskaðebeteende bland ensamkommande ökar samtidigt som rättssäkerheten brister inom asylprövningen och de åldersbedömningar som används möter skarp kritik. Det är därför nödvändigt att de ensamkommande asylsökande som har varit i Sverige i tre år eller mer får permanent uppehållstillstånd.

4. Migrations- och flyktingpolitik, punkt 1 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 4 och 26 samt avslår motionerna

2019/20:524 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:577 av Gustav Fridolin m.fl. (MP) yrkande 2,

2019/20:1756 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C),

2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) yrkandena 1 och 2,

2019/20:2683 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 5,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1–4, 12, 15, 31 och 32,

2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 1 och 3,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 3, 6–9, 14 och 21,

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2019/20:3147 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD),

2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 34 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Asylrätten ska värnas genom att en ordnad, human och långsiktigt ansvarsfull integrations- och migrationspolitik förs. Asylprövningen ska vara rättssäker och den som får nej på sin ansökan ska lämna landet. Söktrycket bör minskas med 70 procent genom att bl.a. tidsbegränsade uppehållstillstånd införs. Tillfälliga lagen har begränsat möjligheterna att få uppehållstillstånd, och bl.a. togs möjligheten att få uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter bort. Ett införande av en liknande humanitär skyddsgrund bör utredas av den migrationspolitiska kommittén.

En inspektion för migrationsfrågor bör inrättas. Den ska verka för rättssäkerhet och effektivitet, upptäcka systembrister, säkerställa korrekt tillämpning och ett fungerande samarbete mellan berörda myndigheter.

5. Giltighetstiden för uppehållstillstånd, punkt 2 (M)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M) och Niklas Wykman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:2833 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 3 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 3–5 och avslår motionerna

2019/20:220 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 23 och 24,

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 3,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 30 och

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 13.

Ställningstagande

I en ny permanent migrationslagstiftning ska tidsbegränsade uppehållstillstånd ingå som grund. System med tidsbegränsade uppehållstillstånd finns redan i dag i bl.a. Finland, Norge, Danmark, Tyskland, Frankrike och Nederländerna.

Att kunna behärska svenska språket är en nyckel till samhället – till arbete, social rörlighet och förståelse för våra institutioner. Därför ska grundläggande kunskaper i svenska språket vara ett krav för permanent uppehållstillstånd i en ny migrationslagstiftning.

För den som arbetar och försörjer sig själv ska det få positiva konsekvenser, även i ett migrationsperspektiv. Tidsbegränsat uppehållstillstånd ska därför kunna omvandlas till permanent uppehållstillstånd vid arbete och egen försörjning. En sådan möjlighet finns i tillfälliga lagen. Ett krav ska dock införas på arbete och egen försörjning i minst ett år innan ett permanent uppehållstillstånd kan beviljas. Det ska inte vara möjligt att uppfylla kravet genom inkomst från en subventionerad anställning.

6. Giltighetstiden för uppehållstillstånd, punkt 2 (SD)

av David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Tobias Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 30 och

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 13 och
avslår motionerna

2019/20:220 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 23 och 24,

2019/20:2833 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 3,

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 3 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 3–5.

Ställningstagande

Endast svenska medborgare bör ha en självklar och permanent rätt att vistas i Sverige, och en utlänning som har för avsikt att stanna permanent bör därför sträva efter att bli svensk medborgare. Ett uppehållstillstånd bör således alltid vara tidsbegränsat. Ett uppehållstillstånd bör vara tydligt kopplat till den grund på vilken det har beviljats och bör kunna ges olika längd och det bör finnas ett tydligt och enkelt system för förlängning av ett tillstånd.

7. Giltighetstiden för uppehållstillstånd, punkt 2 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:220 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 23 och 24 samt
avslår motionerna

2019/20:2833 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 3,

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 3,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 30,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 13 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 3–5.

Ställningstagande

Möjligheten att få permanent uppehållstillstånd bör utökas. Tillfälliga lagen innebär att arbete är den enda vägen till permanent uppehållstillstånd. För att kunna återförenas med sin familj gäller även ett strängt försörjningskrav. Det innebär att arbete och tillräcklig inkomst får större betydelse än skyddsbehov för den asylsökandes rätt att få stanna i Sverige och återförenas med sin familj.

Bestämmelserna skapar dessutom incitament för asylsökande att välja arbete framför utbildning, validering eller snabbspår. Så länge tillfälliga lagen gäller bör den incitamentsstruktur som gör att asylsökande väljer arbete förändras. En möjlighet till permanent uppehållstillstånd bör därför införas för dem som deltar i snabbspår, etableringsinsatser inom bristyrken eller subventionerade anställningar.

För att en anställning ska leda till permanent uppehållstillstånd enligt tillfälliga lagen måste anställningen ha anmälts till Skatteverket av arbetsgivaren. Permanent uppehållstillstånd får endast beviljas om en sådan anmälan har gjorts innan Migrationsverket fattar sitt beslut. Ordningen innebär att en omständighet som arbetstagaren inte kan råda över och svåriligen kan kontrollera får avgörande betydelse för möjligheten att få permanent uppehållstillstånd. En enkel administrativ miss av arbetsgivaren kan få stora konsekvenser. Underlåtenhet att anmäla skulle även kunna användas som ett instrument av oseriösa arbetsgivare som av olika anledningar vill ha arbetskraft med en svag rättslig ställning. Syftet med regeln, att det inte ska röra sig om skenanställningar, kan dessutom uppnås på annat sätt. Den särskilda anmälan till Skatteverket är därför onödig och bestämmelsen bör tas bort.

8. Återkallelse av uppehållstillstånd, punkt 3 (M, KD)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M), Niklas Wykman (M) och Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 9 och 10 samt avslår motionerna

2019/20:2417 av Jan Ericson och Ellen Juntti (båda M),

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 28,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 15 och 16 samt

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 13 och 14.

Ställningstagande

Migrationsverket bör ges ett särskilt uppdrag att prioritera och driva återkallelseärenden. I dagens lagstiftning finns möjlighet att återkalla uppehållstillstånd när oriktiga uppgifter ligger till grund för ett uppehållstillstånd. Denna möjlighet bör användas i större utsträckning, och Migrationsverket bör alltid genomföra en utredning om det finns anledning att tro att inkomna uppgifter är oriktiga.

Om en person har vistats i Sverige längre än fyra år krävs synnerliga skäl för att ett uppehållstillstånd ska kunna återkallas. Det innebär att även den som har lämnat oriktiga uppgifter och därigenom fått uppehållstillstånd i praktiken ges rätt att stanna i Sverige om de oriktiga uppgifterna inte upptäcks inom fyra år. Vi vill se en översyn av reglerna om återkallelse och att tiden innan det krävs synnerliga skäl för att återkalla ett uppehållstillstånd förlängs.

9. Återkallelse av uppehållstillstånd, punkt 3 (SD)

av David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Tobias Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 28,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 15 och 16 samt

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 13 och 14 samt

avslår motionerna

2019/20:2417 av Jan Ericson och Ellen Juntti (båda M) och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 9 och 10.

Ställningstagande

För att säkerställa efterlevnad av regelverken räcker det inte med skärpta krav och kontroller inför att beslut fattas. Behov finns också av att kontrollera att de omständigheter som gällde, eller förmodades gälla, när beslut fattades också kvarstår. Detta är viktigt inte minst för att motverka olika former av missbruk. Men det är också ett faktum att omständigheter kan förändras, och det bör alltid leda till en förnyad prövning när förhållandena i hemlandet har förändrats. Skyddsstatusförklaring bör återkallas med automatik när en skyddsbehövandes uppehållstillstånd löper ut och förlängning inte beviljas.

Migrationsverket bör ha ansvar för att regelbundet utföra olika former av kontroller, och tillföras resurser för detta. Kontrollerna kan med fördel ske automatiserat, t.ex. genom slagningar mot folkbokföringsregistret samt kontroll av utbetald lön och kontrolluppgifter. Möjligheter till förenklat utbyte av data på internationell nivå bör också utredas, t.ex. när det gäller resehandlingar, för att exempelvis kunna upptäcka vistelse i det land från vilket en person säger sig vara på flykt. När en kontroll leder till slutsatsen att grunderna för uppehållstillståndet saknas bör uppehållstillståndet som regel återkallas. Viss flexibilitet måste dock finnas om det finns särskilda skäl. Upphållstillstånd bör dock alltid återkallas om det uppdagas att innehavaren

farit med osanning eller på annat sätt förvanskat uppgifter. Likaså bör uppehållstillstånd alltid återkallas om innehavaren döms för grövre brott, och återkallelse alltid prövas i samband med åtal.

Enligt passlagen kan ett pass återkallas av olika anledningar. Många av bestämmelserna i passlagen gäller även främlingspass och resedokument, dock inte reglerna om återkallelse, varför det saknas möjlighet att återkalla dessa handlingar. Detta blir särskilt stötande i fall som rör hedersvåld och tvångsgiftermål, då en annan person än innehavaren själv förfogar över handlingen. Migrationsverket har tagit upp denna brist inom ramen för Utredningen om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv. Regeringen bör snarast möjliggöra återkallelse av främlingspass och resedokument enligt villkor liknade dem för pass. Detta kan dels ske genom förtydliganden i förordningsform, men i ett senare skede även i passlagen och utlänningslagen, i vilket fall Migrationsverkets förslag om att sammanföra regleringarna i en och samma lag bör beaktas.

10. Straff för människosmuggling, punkt 4 (M, KD)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M), Niklas Wykman (M) och Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 21 och avslår motionerna

2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 31,

2019/20:554 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 22,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 18 och

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 3 och 12.

Ställningstagande

Den som cyniskt utnyttjar andra människors utsatthet för egen vinning bör få ett kännbart straff. Straffen i Sverige för grov och organiserad människosmuggling bör skärpas väsentligt. Därtill bör Sverige driva på för höjda straff för människosmuggling i det EU-rättsliga regelverket.

11. Straff för människosmuggling, punkt 4 (SD)

av David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Tobias Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 31,

2019/20:554 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 22,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 18 och

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 3 och 12 samt avslår motion

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 21.

Ställningstagande

Fler än migranter kan utnyttja systemen, och det är viktigt med tydliga sanktionsmöjligheter mot t.ex. arbetsgivare som anlitar illegal arbetskraft och fastighetsägare som hyr ut en bostad till en person utan rätt att vistas i landet. Att medvetet bidra till en situation där personer som saknar rätt att vistas i landet ges möjlighet till just en sådan vistelse ska således vara straffbart. Även på internationell nivå bör sanktionsmöjligheter utredas.

Det måste finnas en tydlig linje att utlänningar som saknar rätt att vistas i Sverige inte ska få vara här. Tydligare påföljder behövs för dem som försöker förhindra att en person utan tillstånd utvisas. Att gömma tillståndslösa utlänningar strider inte mot svensk lag om det inte görs för ekonomisk vinning. Detta är en orimlig hållning. Att gömma, hjälpa eller på andra sätt underlätta för tillståndslösa att hålla sig undan från den svenska rättskipningen på liknande sätt som anges i 17 kap. 11 § BrB om skyddande av brottsling bör således kriminaliseras.

Människosmuggling till Sverige är en mycket allvarlig förseelse. Den kränker Sveriges nationella suveränitet, är en inkomstkälla för organiserad brottslighet, bidrar till lönedumpning, riskerar insmugglades liv vid farliga transporter, kan vara ett led i transport av terrorister eller krigsförbrytare och även vara en del i ett icke upptäckt led av organiserad människohandel och sexuellt utnyttjande av utsatta kvinnor och barn från fattiga länder. För att delvis stävja människosmugglingen till Sverige bör den som smugglats hit som huvudregel nekas asyl här. Straffen för människosmuggling och organiserande av människosmuggling bör ändras, vid ringa brott till fängelse i mellan sex månader och två år, vid brott av normalgraden till fängelse i mellan ett och fyra år och vid grovt brott till fängelse i mellan två och åtta år. Det s.k.

humanitära undantaget från straff för människosmuggling (NJA 2009 s. 424) bör utgå.

12. EU:s asyl- och migrationspolitik, punkt 5 (M)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M) och Niklas Wykman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 37 och 38 samt

avslår motionerna

2019/20:529 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 3,

2019/20:1241 av Magnus Manhammar (S),

2019/20:2055 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 9,

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 33–36,

2019/20:3244 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 1–3 och

2019/20:3302 av Teres Lindberg m.fl. (S) yrkande 5.

Ställningstagande

Flera miljoner människor har sökt asyl i Europa under de senaste åren och drivkraften att ta sig till Europa kan antas bestå för lång tid. EU:s asylpolitik har varit illa fungerande under lång tid. Den tar t.ex. inte hänsyn till ett lands förmåga till mottagande och integration, samtidigt som antalet människor på flykt är mycket stort. Vidare uppmuntrar dagens system till människosmuggling och livsfarliga resor över Medelhavet.

Sverige bör driva på för att dagens EU-gemensamma asylsystem på sikt ersätts med ett nytt asylsystem där asylprövning ska ske utanför eller vid EU:s gränser. Målet ska vara att förhindra att människor dör på Medelhavet, stoppa människosmuggling och ha kontroll över vilka människor som befinner sig i Europa. Ett förstärkt yttre gränsskydd i EU och ökat samarbete med länder utanför EU vad gäller återvändandet är viktiga delar i ett sådant system.

Kvotflyktssystemet är det mest rättvisa och säkra system som finns för ett lands mottagande av människor med skyddsbehov. Därför bör Sverige ställa krav på att alla EU:s medlemsstater deltar i och utökar sitt deltagande i FN:s kvotflyktssystem.

13. EU:s asyl- och migrationspolitik, punkt 5 (C)

av Solveig Zander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3244 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 1–3 och avslår motionerna

2019/20:529 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 3,

2019/20:1241 av Magnus Manhammar (S),

2019/20:2055 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 9,

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 33–36,

2019/20:3302 av Teres Lindberg m.fl. (S) yrkande 5 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 37 och 38.

Ställningstagande

För att få en hållbar migrationspolitik behöver EU ta ett betydligt större gemensamt ansvar för flyktingsituationen. Det är därför viktigt att de pågående omförhandlingarna på EU-nivå av den europeiska asylagstiftningen resulterar i ett fungerande omfördelningssystem som innebär ett större delat ansvar inom unionen. Sverige måste i detta arbete driva på för att EU tar ett gemensamt och solidariskt ansvar för flyktingar. En översyn krävs också för att ta fram förslag i syfte att styra om så att skyddsbehövande personer i första hand kommer till Europa på säkra och lagliga vägar.

Det gemensamma europeiska asylsystemet bör vara så robust att avtal med tredjeländer för att hindra migration inte ska behövas. Detta ska Sverige verka för. Om sådana avtal ändå sluts måste Sverige verka för att demokratiska principer, grundläggande mänskliga rättigheter, principen om non-refoulement, asylrätten och ett värdigt mottagande värnas.

14. EU:s asyl- och migrationspolitik, punkt 5 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 33–36 och avslår motionerna
2019/20:529 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 3,
2019/20:1241 av Magnus Manhammar (S),
2019/20:2055 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 9,
2019/20:3244 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 1–3,
2019/20:3302 av Teres Lindberg m.fl. (S) yrkande 5 och
2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 37 och 38.

Ställningstagande

För varje år ökar den humanitära krisen i världen. 13,6 miljoner människor tvingades under 2018 att fly. Även om krisen i huvudsak är något som drabbat och drabbar utvecklingsländerna har de sista åren också skakat om både EU och Sverige, där det stora antalet flyktingar och migranter orsakat stora påfrestningar i delar av samhället. Den politik och de system som finns har inte haft förmågan att hantera detta. EU:s gemensamma asylsystem har inte fungerat, och Dublinförordningen är inte utformad för att klara av den mängd asylsökande som EU och dess medlemsstater upplevde, inte minst under 2015. Regeringen bör därför i EU driva på för en reformering av Dublinförordningen. Utgångspunkten bör vara att personer som vill söka asyl i EU gör det vid gemensamma EU-beskickningar före inresa eller vid unionens yttre gräns och därefter fördelas mellan EU:s medlemsstater baserat på en specifik s.k. fördelningsnyckel. Hänsyn bör då tas till befolkningsstorlek, ekonomisk styrka och tidigare ansvarstagande på asylområdet.

Många ser sig hänvisade till flyktingsmugglare. Lagliga vägar in i EU behövs därför, och regeringen bör verka för att alla EU:s medlemsstater ska ta emot kvotflyktingar inom ramen för UNHCR:s vidarebosättningsprogram. Slutligen bör gemensamma steg tas av medlemsstaterna för att i samarbete med UNHCR möjliggöra ett system för s.k. nödvisering.

15. EU:s asyl- och migrationspolitik, punkt 5 (L)

av Arman Teimouri (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:2055 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 9 och avslår motionerna
2019/20:529 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 3,
2019/20:1241 av Magnus Manhammar (S),

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 33–36,
2019/20:3244 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 1–3,
2019/20:3302 av Teres Lindberg m.fl. (S) yrkande 5 och
2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 37 och 38.

Ställningstagande

Det behövs mer samarbete i ett starkare Europa. För att få till stånd en gemensam migrationspolitik i EU med delat ansvar för migrationen krävs att förslaget om en reviderad Dublinförordning antas. De länder som vägrar ta sin del av ansvaret bör få minskat stöd från EU. Den nya asylmyndigheten behöver få en starkare roll för att se till att regelverk efterlevs och att asylärenden behandlas med grund i pålitlig och likvärdig information.

För att skapa fler lagliga vägar in till Europa är ett EU-gemensamt system för vidarebosättning en viktig del som kan avlasta grannländerna i konflikternas närområden.

Slutligen bör EU:s delegationer förstärkas och ta över det konsulära stödet både till EU-medborgare och till den som söker Schengenvisum. Detta för att effektivisera arbetet och öka antalet platser för konsulär hjälp.

16. Fri rörlighet för EU-medborgare, punkt 6 (M)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M) och Niklas Wykman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3066 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2 och
avslår motionerna

2019/20:1550 av Pernilla Stålhammar (MP),

2019/20:2734 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1 och 5,

2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 16,

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 19 och 20 samt

2019/20:3204 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Antalet utsatta EU-medborgare kan uppskattas till ca 4 700 personer, enligt en lägesbild sammanställd av den nationella samordnaren för utsatta EU-medborgare. Syftet med den fria rörligheten har aldrig varit att människor

under lång tid och utan möjlighet till egen försörjning ska kunna uppehålla sig i andra EU-länder. Det behövs därför en översyn av hur reglerna om uppehållsrätten och den fria rörligheten tillämpas i Sverige kopplat till EU-medborgare som kommer till Sverige för att titta.

17. Fri rörlighet för EU-medborgare, punkt 6 (SD)

av David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Tobias Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 19 och 20 samt avslår motionerna

2019/20:1550 av Pernilla Ståhlhammar (MP),

2019/20:2734 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1 och 5,

2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 16,

2019/20:3066 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2 och

2019/20:3204 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Kravet på registrering av EU-medborgare som kommer till Sverige bör återinföras för att komma till rätta med missbruk av den fria rörligheten. Detta möjliggör för polisen att kontrollera vistelsetid i Sverige och utvisa de personer som missbrukar den fria rörligheten. En majoritet av de missbruk som uppdagas kan härledas till vissa enskilda medlemsstater. EU bör därför sätta press på dessa stater så att de följer sina åtaganden inom ramen för den fria rörligheten. Utöver detta bör Sverige också kunna vidta åtgärder som t.ex. att häva den fria rörligheten mot dessa stater.

18. Fri rörlighet för EU-medborgare, punkt 6 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:2734 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1 och 5 samt
avslår motionerna
2019/20:1550 av Pernilla Stålhammar (MP),
2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 16,
2019/20:3066 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2,
2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 19 och 20 samt
2019/20:3204 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD) yrkandena 1 och
2.

Ställningstagande

Det är viktigt att värna den fria rörligheten inom EU. De EU-medborgare som tillfälligt vistas i Sverige lever dock oftast under svåra förhållanden. För att den fria rörligheten ska fungera är det viktigt att det ramverk som finns efterföljs och att varje land ser till att dess medborgare får ett rimligt socialt skydd. Därför bör bl.a. nationella riktlinjer fastställas för utsatta EU-medborgare i Sverige, sanktioner införs mot EU-länder som kränker sina medborgares eller minoriteters rättigheter och ett sändebud utses med initiativrätt och ansvar för frågan om romers situation i Rumänien och Bulgarien. Registrering i syfte att säkerställa att man inte olovligt vistas i Sverige mer än tre månader bör också införas.

19. Fri rörlighet för EU-medborgare, punkt 6 (L)

av Arman Teimouri (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 16 och
avslår motionerna
2019/20:1550 av Pernilla Stålhammar (MP),
2019/20:2734 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1 och 5,
2019/20:3066 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2,
2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 19 och 20 samt
2019/20:3204 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD) yrkandena 1 och
2.

Ställningstagande

Den fria rörligheten inom EU måste gälla fullt ut även för samkönade par. EU-domstolen har i en dom från juni 2018 slagit fast att termen maka eller make inkluderar samkönade par och att den fria rörligheten inom EU gäller alla medföljande makar. Det är viktigt att Sverige arbetar i EU för att denna banbrytande dom ska få fullt genomslag.

20. Utvisning av EU-medborgare, punkt 7 (M, SD)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M), Niklas Wykman (M), David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Tobias Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:3061 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 14 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 32 och avslår motion

2019/20:2840 av Boriana Åberg (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Den fria rörligheten inom EU bör värnas. Avsikten med den fria rörligheten enligt det s.k. rörlighetsdirektivet är dock inte att underlätta för EU-medborgare att begå brott i Sverige. Regeringen bör därför se över och skärpa reglerna för utvisning av EU-medborgare. I översynen bör ingå en kartläggning och analys av praxis i övriga EU-länder.

21. Asylprocessen, punkt 8 (M)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M) och Niklas Wykman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 8 och 14 samt

avslår motionerna

2019/20:899 av Lars Beckman och Ellen Juntti (båda M),
2019/20:1358 av Alexandra Anstrell (M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2841 av Boriana Åberg (M),
2019/20:2946 av Edward Riedl (M),
2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 10,
2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 7, 8, 11 och 13 samt
2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Frågor som rör identitet hänger samman med ett lands säkerhet, allmän ordning och asylsystemets trovärdighet. Dessa frågor är därför av stor vikt.

Det är den som söker asyl i Sverige som ska göra sin identitet, sin ålder och sitt skyddsbehov sannolikt. Det är viktigt att denna princip upprätthålls. Det ska finnas skyldigheter för den som söker asyl som är tydligt angivna i lag, bl.a. att utan dröjsmål ansöka om asyl och att lämna identitetshandlingar. Det kan också handla om en skyldighet att komma vid kallelse, meddela adressändring, medverka till att identiteten utreds, medverka till DNA-prov för att fastställa familjerelationer samt vid behov medverka i en medicinsk åldersbedömning. Om skyldigheterna inte fullgörs ska det medföra konsekvenser. Det kan röra sig om exempelvis nedsättning av ersättning, visitation, beslag, husrannsakan eller förvar. Om den sökande inte medverkar till utredningen ska en asylansökan ytterst kunna avslås.

Asylsökandes pass och andra identitetshandlingar ska kunna tas i beslag i större utsträckning än i dag för att säkerställa att de som har nekats uppehållstillstånd lämnar landet.

22. Asylprocessen, punkt 8 (SD)

av David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Tobias Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:2841 av Boriana Åberg (M),
2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 7, 8, 11 och 13 samt
2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5 samt
avslår motionerna
2019/20:899 av Lars Beckman och Ellen Juntti (båda M),
2019/20:1358 av Alexandra Anstrell (M) yrkandena 1 och 2,

2019/20:2946 av Edward Riedl (M),
2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 10 och
2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 8 och 14.

Ställningstagande

Lagstiftningens utformning tillsammans med otillräckliga resurser har lett till arbetsmiljöproblem och hög omsättning av handläggare hos Migrationsverket, vilket i sin tur har lett till långa handläggningstider och att olika enheter har olika praxis. Regeringen bör ta initiativ till en tydligare struktur och likvärdiga beslutsprocesser och för att köbildning i ett ärendeslag inte ska drabba hela verksamheten. Det krävs även en bättre uppföljning och kontroll av beslut. Vidare behöver en genomlysning av Migrationsverket göras och åtgärder vidtas för att effektiviteten ska öka.

En ökad prioritering av säkerhetsarbetet kring asylsökande behövs, vilket visats av de senaste årens terroristbrott. Migrationsverket bör prioritera att utreda om asylsökande innebär säkerhetshot samt vid behov genomföra utbildningar för personalen. Det behövs även en ökad upptagning och större användning av biometriska data för att identifiera asylsökande som rört sig illegalt i Europa. Mer än fingeravtryck bör samlas in, och för familjer bör DNA-test för fastställande av släktskap vara obligatoriskt.

Om en asylsökande döms för ett brott med fängelse i straffskalan bör ansökan kunna avslås eftersom det indikerar att personen inte är lämplig att vistas i landet. Möjligheten att avslå en asylansökan för den som begår brott bör därför ses över.

EU-rätten tillåter att medlemsstater avbryter handläggning av asylärenden om den asylsökande exempelvis har försvunnit, avvikit eller vägrar att samarbeta i ärendet. Detta är rimligt och ger större möjligheter att motverka bruket att söka asyl för att sedan gå under jorden. Svensk lag reglerar dock inte dessa situationer, varför frågan bör utredas snarast för att ny lagstiftning ska komma på plats.

Migrationsverket är enligt lag skyldigt att fråga asylsökande om de föredrar en manlig eller kvinnlig utredare och tolk samt att tillgodose valet. Det gör det möjligt för sökande från en patriarkal struktur att få bekräftelse genom att det svenska samhället anpassar sig. Valmöjligheten kan i vissa fall vara motiverad men skickar fel signaler om svensk jämställdhet och regeringen bör ta initiativ för att ändra lagstiftningen.

23. Asylprocessen, punkt 8 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 10 och avslår motionerna

2019/20:899 av Lars Beckman och Ellen Juntti (båda M),

2019/20:1358 av Alexandra Anstrell (M) yrkandena 1 och 2,

2019/20:2841 av Boriana Åberg (M),

2019/20:2946 av Edward Riedl (M),

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 7, 8, 11 och 13,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5 samt

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 8 och 14.

Ställningstagande

Det är viktigt med korrekta beslutsunderlag i asylprocessen, och drivkrafterna bör stärkas för asylsökande att medverka till att identiteten fastställs. För att beslutsunderlaget ska bli komplett ska information om anhöriga lämnas i samband med asylansökan. Sökanden ska informeras om att inkorrekt information eller undanhållande av information påverkar trovärdigheten och möjligheten att få uppehållstillstånd.

24. Vissa typer av skyddsskäl, punkt 9 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 23 och avslår motionerna

2019/20:1268 av Aylin Fazelian (S),

2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkande 1,

2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 11 och

2019/20:3303 av Leila Ali-Elmi m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Sedan 2005 ska förföljelse på grund av tro, kön, könsidentitet eller sexuell läggning ge flyktingstatus. Det är mycket angeläget att stärka rättigheterna för dem som har drabbats av sådan förföljelse. För att korrekta beslut ska kunna fattas enligt regelverket måste kompetensen hos Migrationsverkets

handläggare vara hög och relevant. Flera viktiga åtgärder i form av referensgrupper, utbildningsinsatser och seminarier har vidtagits. När det gäller konvertiter till kristendom är det skiftet från en övertygelse till en annan som utreds av Migrationsverket och huruvida denna konversion är genuin. Efter kritik mot myndigheten har kunskapsfrågornas betydelse tonats ned till förmån för den asylsökandes egen berättelse om hur vägen till konversion har sett ut. Trots insatserna finns det fortfarande mycket som tyder på att lagstiftningens intention från 2005 inte har uppnåtts. Exempelvis visar en granskning av konvertitärenden på stora skillnader i bedömningarna, trots jämförbara situationer. Granskningen visar också påfallande skillnader i bedömningarna hos nämndemännen i migrationsdomstolarna. Migrationsverkets handläggning av konversionsärenden bör därför granskas.

25. Vissa typer av skyddsskäl, punkt 9 (L)

av Arman Teimouri (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkande 1 och

2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 11 och

avslår motionerna

2019/20:1268 av Aylin Fazelian (S),

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 23 och

2019/20:3303 av Leila Ali-Elmi m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Förföljelse eller välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sexuell läggning, kön eller könsuttryck är enligt gällande lag skäl för asyl, och den som förföljs kan beviljas flyktingstatus. Det finns dock anledning att noggrant analysera hur rättstillämpningen ser ut för asylsökande hbtq-personer. Hbtq-personer ska inte nekas asyl för att de tvingas stanna i garderoben, särskilt när själva anledningen till att de inte har kommit ut i hemlandet är landets förtryckande sociala och rättsliga normer. Det behövs en fördjupad utvärdering av praxisutvecklingen för asylsökande som hänvisar till könsrelaterad förföljelse, däribland såväl homo- och bisexuella som transpersoner. Dessutom behöver insatser göras för att stärka hbtq-kompetensen vid själva asylprövningen och det bör utredas om hbtq-organisationer bör tilldelas större ekonomiskt stöd för att kunna stötta asylsökande hbtq-personer.

26. Barn och unga i asylprocessen, punkt 10 (M, KD)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M), Niklas Wykman (M) och Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 11 och
avslår motionerna
2019/20:725 av Jörgen Grubb (SD),
2019/20:2745 av Juno Blom m.fl. (L) yrkande 9 och
2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 10.

Ställningstagande

En åldersbedömning av asylsökande barn och unga ska göras redan tidigt i asylprocessen. Detta är viktigt för att i så stor utsträckning som möjligt undvika att vuxna asylsökande placeras tillsammans med ensamkommande barn och unga, men också för att tillförsäkra att de resurser som ska gå till barn inte används till vuxna. Det är dock angeläget att de metoder som används utvärderas kontinuerligt och är rättssäkra.

27. Barn och unga i asylprocessen, punkt 10 (SD)

av David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Tobias Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 10 och
avslår motionerna
2019/20:725 av Jörgen Grubb (SD),
2019/20:2745 av Juno Blom m.fl. (L) yrkande 9 och
2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 11.

Ställningstagande

Medicinska åldersbedömningar är ett bra stöd för Migrationsverkets handläggare, och en viktig del i det underlag som krävs för att kunna fastställa identiteten hos en asylsökande utan identitetshandlingar. Detta är inte bara fundamentalt för rättssäkerheten, utan också en viktig säkerhetsfaktor när det gäller exempelvis boendeplacering. Det ska inte finnas någon risk att vuxna placeras på boenden avsedda för barn, eller tvärtom. Medicinska åldersbedömningar bör således vara obligatoriska i samtliga asylärenden där giltiga identitetshandlingar saknas, och det inte är uppenbart att den asylsökande är antingen minderårig eller vuxen.

28. Rätten för asylsökande att arbeta, punkt 11 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:220 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 12 och 13 samt avslår motion

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 8.

Ställningstagande

Regeringen bör genom regleringsbrevet ge Migrationsverket i uppdrag att informera om möjligheten till undantag från kravet på arbetstillstånd redan i samband med att en ansökan om uppehållstillstånd lämnas in. Endast ca 30 procent av de som söker asyl undantas från kravet på arbetstillstånd. Vidare bör rätten till arbete omfatta samtliga asylsökande för att stärka deras möjligheter på arbetsmarknaden och underlätta det fortsatta livet i Sverige.

29. Rätten för asylsökande att arbeta, punkt 11 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 8 och
avslår motion

2019/20:220 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 12 och 13.

Ställningstagande

Med ett stort antal asylansökningar och långa handläggningstider är det viktigt att stärka möjligheten till meningsfull sysselsättning och att ge så många som möjligt chans att arbeta. För asylsökande som vill börja arbeta finns flera praktiska hinder som måste undanröjas för att underlätta arbete från första dagen.

30. Ersättning till offentligt biträde, punkt 12 (M, SD)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M),
Niklas Wykman (M), David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson
(SD) och Tobias Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 28.

Ställningstagande

I dag saknas ett tak för hur många ersättningsberättigade timmar med offentligt biträde som tillåts i ett asylärende hos Migrationsverket. Ett tak bör införas på maximalt åtta timmar med offentligt biträde för en asylsökande i första instans. I genomsnitt beviljas i dag ersättning för tio till tretton timmar. Det finns exempel på EU-länder som inte på samma sätt som Sverige erbjuder kostnadsfritt offentligt biträde i första instans. Nederländernas modell ligger närmast Sveriges, men där har man ett tak på åtta timmars ersättning.

31. Mottagande av asylsökande, punkt 13 (M)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M) och
Niklas Wykman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 24–26 och avslår motionerna

2019/20:220 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 1, 3–5 och 26–28,

2019/20:1196 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S),

2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) yrkandena 3 och 4,

2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkandena 2–4,

2019/20:2684 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 12,

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 7 och 9,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 16, 18 och 22–26,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12 och

2019/20:3124 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 9 och 21.

Ställningstagande

Migrationsverket ska liksom andra myndigheter hushålla väl med statens resurser. För att öka kostnadskontrollen i myndighetens verksamhet bör stödboenden och schablonersättningar användas i större utsträckning i mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar. Statskontoret bör också snabbutreda om det finns förutsättningar att sänka de takpris som finns i dag för asylboenden samt om nuvarande avtalstider för dessa boenden är lämpliga eller bör förändras. För att få en jämnare fördelning bör upphandlingar från privata aktörer i kommuner som redan tar ett stort ansvar för asylsökande undantas. Regelverket för upphandlingar av asylboenden bör därför ändras.

32. Mottagande av asylsökande, punkt 13 (SD)

av David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Tobias Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 16, 18 och 22–26 samt

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12 och

avslår motionerna

2019/20:220 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 1, 3–5 och 26–28,

2019/20:1196 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S),

2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) yrkandena 3 och 4,

2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkandena 2–4,
2019/20:2684 av Richard Jomshof (SD),
2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 12,
2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 7 och 9,
2019/20:3124 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 9 och 21 samt
2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 24–26.

Ställningstagande

Det bör införas slutna asylboenden utöver dagens asylboenden och förvarsplatser. Dessa ska främst vara avsedda för asylsökande som enligt utlänningslagen kan tas i förvar, men som inte bedöms utgöra ett säkerhetshot mot Sverige eller svenska medborgare.

Dagersättningen till asylsökande bör också behovsprövas. Detta kan göras genom ett system där asylsökandes tillgångar registreras och föremål eller tillgångar av väsentligt ekonomiskt värde används för att bekosta delar av personens asylmottagande.

Det är väsentligt att Migrationsverkets och kommunernas kostnader för boenden hålls nere. Det har dock vid flera tillfällen framkommit att boenden som tillhandahållits för asylsökande varit obrukbara när de lämnats. Asylsökande bör därför i högre utsträckning hållas ansvariga för de boenden de erbjudits, och det bör utredas om de kan bli ersättningsskyldiga för skador som uppkommit på boenden.

Det har vidare visat sig att ensamstående kvinnor, kristna och hbt-personer riskerar att utsättas för hot och våld på boenden där främst ensamstående män från länder med starkt patriarkala system är i stor majoritet. Därför bör särskild hänsyn tas när minoritetsgrupper boendeplaceras, och att det vid hot- och våldssituationer ska vara det gärningspersonerna som omgående omplaceras eller sätts i förvar.

33. Mottagande av asylsökande, punkt 13 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:220 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 1, 3–5 och 26–28 samt

avslår motionerna

2019/20:1196 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S),

2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) yrkandena 3 och 4,

2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkandena 2–4,
2019/20:2684 av Richard Jomshof (SD),
2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 12,
2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 7 och 9,
2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 16, 18 och 22–26,
2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12,
2019/20:3124 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 9 och 21 samt
2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 24–26.

Ställningstagande

Den grundläggande kapaciteten i mottagandet behöver öka för att stärka beredskapen för den händelse att antalet personer som söker asyl i Sverige ökar på nytt.

Det är vidare oacceptabelt att privata aktörer tjänar stora pengar på undermåliga boenden för människor som söker skydd i Sverige utan att Migrationsverket agerar. Migrationsverket bör få i uppdrag att se över sina rutiner för upphandlingar av boenden så att myndighetens kravspecifikationer följs, och regeringen bör återkomma med förslag som innebär att vinstjakten i flyktingmottagandet stoppas.

Förändringen av lagen om mottagande av asylsökande (LMA), som innebär att den som får avslag på sin asylansökan, undantaget barn och barnfamiljer, mister rätten till bistånd och boende utgör det tydligaste exemplet på en lagändring som fått förödande effekter. Från att lagändringen trädde i kraft i juli 2016 till den 10 september 2019 hade, enligt uppgifter från Migrationsverket, 24 841 personer fått besked om att deras rätt till bistånd enligt LMA hade upphört. Av dem hade 4 183 lämnat landet frivilligt. Omkring 6 000 tros ha gått under jorden. Ambitionen att öka återvändandet har därmed knappast uppfyllts.

Regeringen bör därför riva upp förändringarna av LMA-lagen från 2016.

I det fall regeringen inte vill riva upp lagändringarna direkt, bör den åtminstone utvärdera lagen och dess konsekvenser när den nu varit i kraft i över tre år.

När det gäller tryggheten på asylboendena är det av största vikt att samtliga boende känner sig trygga. Att jämställdhetsintegrera hela mottagningsprocessen är en viktig del i att uppnå detta. Detta kräver ett ambitiöst och tidskrävande arbete som syftar till långsiktig förändring. Flera åtgärder behöver emellertid genomföras snabbare än vad en sådan process kräver. Bland annat krävs omgående en kunskapshöjning och förstärkt kompetens inom mottagandesystemet när det gäller både jämställdhetsfrågor och hbtq-frågor. Detta är extra viktigt för personal på asylboenden, där asylsökande tillbringar en stor del av sin tid.

Regeringen bör därför återkomma med förslag på hur kompetensen kring jämställdhetsfrågor och hbtq-frågor ska säkerställas på asylboenden.

34. Mottagande av asylsökande, punkt 13 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 7 och 9 samt
2019/20:3124 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 9 och 21 samt
avslår motionerna

2019/20:220 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 1, 3–5 och 26–28,

2019/20:1196 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S),

2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) yrkandena 3 och 4,

2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkandena 2–4,

2019/20:2684 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 12,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 16, 18 och 22–26,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 24–26.

Ställningstagande

En lång handläggningstid för asylsökande leder ofta till ovisshet om framtiden och passivitet. Asylsökande bör därför ha ett arbetskrav på sig om 16 timmar per vecka vid det egna asylboendet. Det innebär att den asylsökande förväntas bidra med exempelvis lokalvård, matsservering, trädgårdsarbete och vaktmästartjänster, alltså uppgifter som i dag åligger asylboendets personal att sköta. Den som inte deltar i utbildningen eller uppfyller arbetskravet kan få sin dagersättning nedsatt.

Asylsökande bör därutöver kunna arbeta utan avräkning mot dagersättningen för en lön på upp till 3 000 kronor brutto varje månad. Nuvarande ordning som innebär att dagersättningen sänks lika mycket som den inkomst som tjänas in bidrar inte till att ta till vara på människors inneboende drivkraft och hopp om att bygga en bättre framtid.

En lång väntetid på asylboendet innebär en tid av sysslöshet, passivitet, frustration och osäkerhet. Flera rapporter om tillbud, motsättningar och incidenter vittnar om boendemiljöer som i många fall är allt annat än önskvärda. Kristna, ateister, homosexuella och muslimska minoriteter är – vid sidan om kvinnor – några utsatta grupper på boendena.

Migrationsverket bör därför få i uppdrag att rikta särskild uppmärksamhet mot utsatta grupper på asylboenden, såsom kvinnor, hbtq-personer och konvertiter.

35. Mottagande av asylsökande, punkt 13 (L)

av Arman Teimouri (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 12 och avslår motionerna

2019/20:220 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 1, 3–5 och 26–28,

2019/20:1196 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S),

2019/20:1957 av Arman Teimouri (L) yrkandena 3 och 4,

2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkandena 2–4,

2019/20:2684 av Richard Jomshof (SD),

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 7 och 9,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 16, 18 och 22–26,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12,

2019/20:3124 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 9 och 21 samt

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 24–26.

Ställningstagande

Mottagandet av asylsökande måste ske på ett sätt som tydligt värnar hbtq-personers lika rättigheter. Återkommande inträffar allvarliga incidenter på boenden där asylsökande hbtq-personer har utsatts för hot eller attacker från andra boende. Hot eller kränkningar får aldrig accepteras, och alla incidenter som utgör lagbrott ska polisanmälas. Om en persons säkerhet inte kan garanteras på grund av att andra inte accepterar personens sexuella läggning eller könsuttryck är det den hotande som ska flytta.

Det är därför av största vikt att Migrationsverket gör allt vad som krävs för att upprätthålla de boendes trygghet, och att det från första dagen klargörs vilka lagar som gäller i Sverige.

36. Verkställighet av avvísings- och utvisningsbeslut, punkt 14 (M)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M) och Niklas Wykman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 6, 11–13, 16, 19, 20 och 27 samt

avslår motionerna

2019/20:535 av Magnus Jacobsson (KD),

2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 16, 18 och 20,

2019/20:555 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 24 och 25,

2019/20:577 av Gustav Fridolin m.fl. (MP) yrkande 3,

2019/20:761 av Markus Wiechel m.fl. (SD),

2019/20:1179 av Viktor Wärnick (M),

2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkande 5,

2019/20:2818 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 27,

2019/20:2882 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1–4,

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 12, 17 i denna del och 19,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 5, 17, 19–21 och 29,

2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 2, 6 och 7,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 17 och 22 samt

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 8, 9, 11, 15, 17 och 18.

Ställningstagande

Det bör införas en lagstiftning som aktualiseras genom ett regeringsbeslut i en krissituation, och som gör det möjligt att direktavvisa asylsökande till ett annat säkert land.

Regeringen bör ge Migrationsverket, Polismyndigheten och Kriminalvården i uppdrag att påtagligt öka antalet verkställda utvisningsbeslut. Det bör även tydliggöras för den enskilde att myndigheterna kan verkställa ett beslut om avvísning eller utvisning med tvång om inte personen återvänder självmant.

Migrationsverket bör skyndsamt införa en förteckning över säkra länder. En individuell prövning ska göras i varje fall, men en förteckning kan förenkla och snabba på hanteringen. En asylsökande från säkra länder ska bo på asylboenden under asyltiden. Därmed skulle kontakter med Migrationsverket

underlättas liksom det återvändande som sannolikt skulle bli aktuellt i dessa fall.

Vidare bör regelverket för förvar skärpas så att beslut om förvar kan bli aktuellt i fler fall. Detta kan åstadkommas genom att t.ex. Migrationsverkets riskbedömningar förbättras och att tidsfristerna förlängs. Därutöver bör Migrationsverket få ökade möjligheter till kroppsvisitation och till att söka igenom förvarstagnas rum. Det bör också vara tillåtet att begära identitetshandlingar av den som besöker ett förvar.

I dag kan den som nekats uppehållstillstånd få en ny ansökan prövad efter fyra år. Detta kan bidra till att människor håller sig undan. Reglerna för preskription för avslagsbeslut i asylärenden bör därför ändras så att tiden förlängs från fyra till tio år.

Vidare bör regeringen se över möjligheten att förkorta processen för prövning av verkställighetshinder. En mer effektiv ordning för invändning om verkställighetshinder kan vara att icke tidigare åberopade skyddsskäl i vissa fall kan framföras direkt i domstol i stället för till Migrationsverket.

Regeringen bör även ingå fler återtagandeavtal med mottagarländer utanför EU. Avtalen bör utformas så att de kan komma till praktisk användning och följas upp.

37. Verkställighet av avvísings- och utvisningsbeslut, punkt 14 (SD)

av David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Tobias Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 16, 18 och 20,

2019/20:555 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 24 och 25,

2019/20:761 av Markus Wiechel m.fl. (SD),

2019/20:2882 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1–4,

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 5, 17, 19–21 och 29,

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 17 och 22 samt

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 8, 9, 11, 15, 17 och 18 samt

avslår motionerna

2019/20:535 av Magnus Jacobsson (KD),

2019/20:577 av Gustav Fridolin m.fl. (MP) yrkande 3,

2019/20:1179 av Viktor Wärnick (M),

2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkande 5,

2019/20:2818 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 27,
2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 12, 17 i denna del och 19,
2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 2, 6 och 7 samt
2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 6, 11–13, 16,
19, 20 och 27.

Ställningstagande

Sverige har de senaste åren haft stora problem med att verkställa beslut om avvisning och utvisning samt med ett växande skuggsamhälle bestående av personer som vistas illegalt i landet. Situationen kräver ett helhetsgrepp med allt från ökade befogenheter för Polismyndigheten och Migrationsverket till fler förvarsplatser. Det krävs också bättre system för uppsikt av utlänningar utan uppehållstillstånd och verkställighet av utvisningar. Preskriptionstiden för Migrationsverkets beslut om avvisning eller utvisning bör avskaffas. Reglerna om ansökan om verkställighetshinder bör vidare förenklas så att uppenbart ogrundade ansökningar kan avvisas direkt. Dessutom bör reglerna för domstolsprövning av förvar ändras så att en omprövning av ett förvarsbeslut bara behöver göras när omständigheterna ändras, och inte med hänsyn till den tid en utlänning har hållits i förvar.

Under asylprocessen bör asylsökande utan undantag hållas under uppsikt. Reglerna bör därför ändras så att asylsökande som enligt nuvarande eller kommande EBO-lagstiftning väljer ett eget boende erbjuds elektronisk fotboja, armband eller motsvarande automatiserat system. Om den asylsökande bryter mot anmälningsplikten eller villkoren för det automatiserade systemet bör han eller hon hållas i förvar. Även en förhöjd risk för avvikande vid avvisningsbeslut bör vara grund för förvarstagande. Om den asylsökande bedöms kunna utgöra en säkerhetsrisk bör denne placeras i ett slutet förvar.

Rymningar från Migrationsverkets förvar bör göras straffbara. Vidare bör både installation av larmbågar som besökare ska passera och genomsökning av personliga tillhörigheter utan att skälig misstanke föreligger tillåtas. Visitation av förvarstagna före transporter ska också kunna ske. Genom dessa förslag höjs säkerheten vid Migrationsverkets förvar och risken för rymningar minimeras. Även personalens och förvartagnas säkerhet garanteras på ett bättre sätt.

För att kontrollera att utvisade

inte under annan identitet på nytt försöker komma in i landet och får uppehållstillstånd bör det införas regler om att foto, fingeravtryck och DNA-prov kan tas och lagras på obestämd tid. Det bör även tydliggöras i lag att polisen alltid har rätt att använda tvång vid genomförandet av utvisningar.

Arbetet med förslag som möjliggör återvändande till säkra ursprungsländer bör prioriteras. När det gäller avtal för utvisningar av utlänningar till säkra länder bör det utredas om särskilda avtal kan ingås med säkra tredjeländer dit

utvisning kan ske. Även Storbritanniens modell för utvisningar av säkerhetsärenden, s.k. deportation with assurances, bör utredas. Modellen är väl utredd och prövad av EU-domstolen.

Därutöver bör det utredas om transportörsansvaret kan utökas. Slutligen bör regeringen ge Migrationsverket i uppdrag att arbeta mer specifikt med återvändande genom utbyggda system för återetableringsstöd och utvecklade former av riktade bistånd.

38. Verkställighet av avvsnings- och utvisningsbeslut, punkt 14 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2019/20:535 av Magnus Jacobsson (KD),
 2019/20:2818 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 27 och
 2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 12, 17 i denna del och 19
 samt
 avslår motionerna
 2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 16, 18 och 20,
 2019/20:555 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 24 och 25,
 2019/20:577 av Gustav Fridolin m.fl. (MP) yrkande 3,
 2019/20:761 av Markus Wiechel m.fl. (SD),
 2019/20:1179 av Viktor Wärnick (M),
 2019/20:1978 av Arman Teimouri (L) yrkande 5,
 2019/20:2882 av Borian Åberg (M) yrkandena 1–4,
 2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 5, 17, 19–21 och 29,
 2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 2, 6 och 7,
 2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 17 och 22,
 2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 8, 9, 11, 15, 17 och 18
 samt
 2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 6, 11–13, 16,
 19, 20 och 27.

Ställningstagande

Det är väsentligt att återvändandet fungerar. En tydlig skillnad mellan ett ”ja” och ett ”nej” i asylprocessen är centralt för att legitimiteten i och förtroendet för asylrätten och migrationspolitiken ska upprätthållas. Att avvika eller att ”gå under jorden” innebär stora risker för den enskilde och riskerar dessutom

att parallellsamhällen etableras. Detta måste motverkas. För att Sverige ska kunna vara generöst och ge skydd till människor som är i behov av det måste arbetet med att verkställa avvisningar och utvisningar förbättras. Principen ”non-refoulement” innebär att Sverige har ett ansvar om man utvisat en person som sedan riskerar att utsättas för tortyr eller kränkande behandling i sitt hemland. Situationen kan dock lösas genom diplomatiska garantier, dvs. ett löfte från mottagarlandet om human behandling. Stor försiktighet måste alltid iakttas innan den här typen av avtal ingås. Vidare bör regeringen ingå fler bilaterala överenskommelser, återtagandeavtal, med de viktigaste mottagarländerna för att dessa ska kunna ta emot sina medborgare. Efter ett domslut i EU-domstolen är det svårt för Sverige att avvisa en person med omedelbar verkan eftersom detta kräver att det finns en lista över säkra länder. Regeringens arbete som möjliggör återvändande till säkra ursprungsländer bör bedrivas skyndsamt.

39. Utvisning på grund av brott, punkt 15 (M)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M) och Niklas Wykman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:3068 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 6–8 och

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 31 och 34–36,

bifaller delvis motionerna

2019/20:897 av Lars Beckman m.fl. (M),

2019/20:1074 av Louise Meijer (M),

2019/20:2370 av Ellen Juntti (M) och

2019/20:2840 av Boriana Åberg (M) yrkande 3 och avslår motionerna

2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 14, 15 och 17,

2019/20:555 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 23,

2019/20:722 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 2 och 3,

2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 18,

2019/20:1906 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2,

2019/20:2016 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 18,

2019/20:2840 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1 och 2,

2019/20:2936 av Edward Riedl (M),

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 17 i denna del,

2019/20:3056 av Richard Jomshof (SD) yrkande 1,

2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkande 5,
2019/20:3061 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 13,
2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 30 och
2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 30.

Ställningstagande

Den dömdes anknytning till Sverige bör väga mindre tungt när utvisningsfrågan prövas än vad som gäller i dag. Det bör räcka att den som utvisas kan hålla kontakt med familj och andra via telefon, e-post m.m. eller genom besök till den utvisades hemland. Om en person begår ett allvarligt brott som grov våldtäkt eller grovt rån och saknar anknytning till Sverige bör det leda till återreseförbud på livstid. I dag aktualiseras återreseförbud på livstid i regel först vid ett straffvärde på åtta år eller längre. Det är vidare angeläget att den som begår brott och som till följd av detta utvisas inte återvänder till Sverige i strid med återreseförbudet. Straffminimum för olovlig vistelse i strid med återreseförbud på grund av brott bör därför höjas från fängelse i 14 dagar till fängelse i sex månader.

40. Utvisning på grund av brott, punkt 15 (SD)

av David Lång (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Tobias Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 14, 15 och 17,

2019/20:555 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 23 och

2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 18 och
avslår motionerna

2019/20:722 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 2 och 3,

2019/20:897 av Lars Beckman m.fl. (M),

2019/20:1074 av Louise Meijer (M),

2019/20:1906 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2,

2019/20:2016 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 18,

2019/20:2370 av Ellen Juntti (M),

2019/20:2840 av Borian Åberg (M) yrkandena 1–3,

2019/20:2936 av Edward Riedl (M),

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 17 i denna del,

2019/20:3056 av Richard Jomshof (SD) yrkande 1,

2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkande 5,

2019/20:3061 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 13,
2019/20:3068 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 6–8,
2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 30 och
2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 30, 31 och
34–36.

Ställningstagande

Utvisning på grund av brott beslutas alltid av den domstol som handlägger brottmålet. Såväl åklagaren som domstolen kan avgöra om frågan ska tas upp eller inte. Det är emellertid inte rimligt att den som inte kan eller vill respektera våra lagar och regler får stanna i Sverige. Det bör därför vara obligatoriskt att pröva frågan om utvisning när en person som inte är svensk medborgare begått ett brott där fängelse är straffminimum. Det bör vidare tas mindre hänsyn till den dömdes anknytning till Sverige och en utlänning som begått brott i Sverige ska inte få stanna bara för att han eller hon har bott i Sverige i fem år, haft uppehållstillstånd i fyra år eller för att han eller hon har flyktingstatus. Utvisning på livstid ska alltid beslutas om gärningen avser brott mot liv och hälsa, brott mot frihet och frid, sexualbrott, narkotikabrott, stöld, rån och andra tillgreppsbrott. Om det av någon anledning är omöjligt att utvisa personen ska personen placeras i förvar till dess att han eller hon självmant väljer att lämna landet. Även när det gäller s.k. terroristbrott bör en fällande dom automatiskt innebära utvisning på livstid för den dömda efter avtjänat straff. Om det finns verkställighetshinder bör i dessa fall avtal upprättas med andra länder dit den utvisningsdömde kan skickas.

41. Utvisning på grund av brott, punkt 15 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 17 i denna del och avslår motionerna

2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 14, 15 och 17,

2019/20:555 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 23,

2019/20:722 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 2 och 3,

2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 18,

2019/20:897 av Lars Beckman m.fl. (M),

2019/20:1074 av Louise Meijer (M),

2019/20:1906 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2,

2019/20:2016 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 18,
2019/20:2370 av Ellen Juntti (M),
2019/20:2840 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1–3,
2019/20:2936 av Edward Riedl (M),
2019/20:3056 av Richard Jomshof (SD) yrkande 1,
2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M) yrkande 5,
2019/20:3061 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 13,
2019/20:3068 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 6–8,
2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 30 och
2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 30, 31 och
34–36.

Ställningstagande

Utvisning på grund av brott bör bli en betydligt vanligare rättsverkan än vad som är fallet i dag. Det bör exempelvis alltid gälla den som döms till minst sex månaders fängelse. Om en utvisning på grund av brott inte går att verkställa, exempelvis för att det inte finns något mottagarland eller för att en verkställighet skulle innebära ett konventionsbrott, ska utvisningsbeslutet kunna genomföras när verkställighetshinder inte längre föreligger.

Särskilda yttranden

1. Migrations- och flyktingpolitik, punkt 1 (V)

Christina Höj Larsen (V) anför:

Med anledning av det arbete som pågår i den migrationspolitiska kommittén har Vänsterpartiet valt att inte lägga fram sina migrationspolitiska förslag under den allmänna motionstiden detta riksdagsår. Vår flyktingpolitik presenteras närmare i motion 2018/19:297 En mänsklig och rättssäker flyktingpolitik.

Vänsterpartiets flyktingpolitik bygger på solidarisk realism. Det betyder att vår politik grundar sig i asylrätten, i solidariteten mellan människor och i en robust välfärd. Därmed placerar vi oss tydligt i de grundläggande politiska konflikter som skär genom debatten i Sverige och övriga västvärlden: konflikten om fördelningen av samhällets resurser och konflikten mellan solidarisk vänsterpolitik och reaktionär nationalism.

Utifrån denna utgångspunkt är det för Vänsterpartiet självklart att förespråka permanenta uppehållstillstånd, en omfattande rätt till familjeåterförening utan försörjningskrav samt en möjlighet att få uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl. Den tillfälliga lagen har skapat stort lidande, och inte bidragit med något positivt till vårt samhälle. Den bör därför rivas upp snarast möjligt.

2. Giltighetstiden för uppehållstillstånd, punkt 2 (KD)

Camilla Brodin (KD) anför:

Kristdemokraterna väckte under allmänna motionstiden 2019/20 inte något yrkande om språkrav m.m. som villkor för permanent uppehållstillstånd. Vi redovisar därför vår ståndpunkt i denna fråga i detta särskilda yttrande. Det bör införas ett krav på godkänt språkprov och samhällsorienteringsprov för att få permanent uppehållstillstånd. Genom ett språkrav införs ett verktyg för att på individnivå öka incitamenten att lära sig svenska, medan ett krav på godkänt prov i samhällsorientering ökar incitamenten för och underlättar en tidig integration.

3. Utvisning på grund av brott, punkt 15 (M)

Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M) och Niklas Wykman (M) anför:

Fler utländska medborgare som begår brott ska utvisas – även om de har permanenta uppehållstillstånd. Eftersom vi förutsätter att regeringen tillgodoser riksdagens tillkännagivande från förra våren (bet. 2018/19:SfU16, rskr. 2018/19:177) om att utvisning på grund av brott bör användas i fler fall

avstår vi från att i detta betänkande ge uttryck för en avvikande uppfattning genom att reservera oss. Vi kommer fortsatt att noga följa regeringens arbete och beredningen av det tidigare tillkännagivandet.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:11 av Magnus Jacobsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att Kosovo får visumfrihet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:220 av Christina Höj Larsen m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på hur den grundläggande kapaciteten i asylmottagandet kan ökas och beredskapen för ytterligare tillfälliga påfrestningar stärkas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på hur kompetensen i jämställdhets- och hbtq-frågor ska säkerställas på asylboenden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändringarna i lagen om mottagande av asylsökande (LMA) från 2016 ska rivas upp och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utvärdera LMA och dess konsekvenser och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i Migrationsverkets regleringsbrev bör ge myndigheten i uppdrag att informera om möjligheterna till undantag från krav på arbetstillstånd i samband med att ansökan om uppehållstillstånd lämnas in, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att utvidga rätten till arbete så att den omfattar samtliga asylsökande och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att införa en möjlighet till permanent uppehållstillstånd för dem som deltar i snabbspår, etableringsinsatser inom bristyrken eller subventionerade anställningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bestämmelsen om att en särskild underrättelse från arbetsgivaren till Skatteverket ska vara ett krav för att en person med tillfälligt

- uppehållstillstånd ska kunna få permanent uppehållstillstånd bör strykas och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som innebär att det sätts stopp för vinstjakten i flyktingmottagandet och tillkännager detta för regeringen.
 27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Migrationsverket i uppdrag att se över sina rutiner för upphandlingar av boenden så att myndighetens kravspecifikationer följs och tillkännager detta för regeringen.
 28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över utformningen av schablonersättningen för ensamkommande i åldrarna 18–20 år till kommunerna och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:436 av Rickard Nordin (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över Migrationsverkets regler så att e-sportare räknas som andra atleter och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:524 av Richard Jomshof (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta det svenska folket få besluta om den svenska invandringspolitiken i en folkomröstning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:529 av Désirée Pethrus (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för ett gemensamt asylmottagande och registrering inom unionen med delat ansvar och omfördelning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:535 av Magnus Jacobsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta en lista med säkra länder och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:541 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvisning alltid ska prövas och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatorisk utvisning vid grov brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för verkställighetsavtal med andra länder och tillkännager detta för regeringen.

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvisning på livstid och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lagring av DNA och personuppgifter och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lagstöd för tvångsutvisning och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera undangömmandet av tillståndslösa utlänningar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:554 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för människosmuggling och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:555 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvisning vid terroristbrott och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda utvisningsavtal med tredjeland och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda avtal om utvisning med garantier och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:577 av Gustav Fridolin m.fl. (MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag på lagstiftning som ger permanenta uppehållstillstånd till personer som kom som ensamkommande asylsökande och varit i Sverige i tre år eller mer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om moratorium för avvisningar till Afghanistan och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:722 av Markus Wiechel (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sätta fotboja på brottsdömda personer med utvisningsbeslut och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det straffbart att utebli från anmälningsplikten för en dömd person och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:725 av Jörgen Grubb (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en retroaktiv åldersbedömning på de ensamkommande som anlänt de fem senaste

åren med utvisning som följd vid uppenbart fusk och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:761 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta initiativ till förhandlingar om ramverk för diplomatiska garantier om human behandling, efter brittisk modell, och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:823 av Richard Jomshof m.fl. (SD):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvisning av utländska våldtäktsmän och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:897 av Lars Beckman m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betydligt fler utländska medborgare som begår hedersrelaterade brott samt vålds- och sexualbrott ska utvisas och att mindre hänsyn ska tas till deras anknytning till Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:899 av Lars Beckman och Ellen Juntti (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avslag och utvisning om brott begås under tiden man är asylsökande och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1074 av Louise Meijer (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur fler utländska brottslingar kan dömas till utvisning genom att det inte tas lika stor hänsyn till anknytningen till Sverige när utvisningsfrågan prövas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:1179 av Viktor Wärnick (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera återvändandearbetet med de utlänningar som har ett lagakraftvunnet avslagsbeslut på sin ansökan om asyl genom förbättrade diplomatiska relationer med de aktuella hemländerna, bl.a. genom skärpta krav för biståndsutbetalningar, och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1196 av Jasenko Omanovic och Malin Larsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa möjligheter till ökad samverkan mellan landets kommuner/regioner och staten/Migrationsverket i syfte att uppnå bättre asylmottagande och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1241 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler lagliga vägar för att söka asyl och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1268 av Aylin Fazelian (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att kvinnors egna asylskäl utreds och prövas på ett tillfredsställande sätt och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1358 av Alexandra Anstrell (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra en snabbare handläggning, och eventuell utvisning, av asylsökande som gör sig skyldiga till brott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra en snabbare handläggning, och eventuell utvisning, av ensamkommande som fått åldern uppskriven och begår brott under tiden för asylutredning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:1550 av Pernilla Stålhammar (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i EU driva på så att skydds nätet för akut sjukvård för EU-medborgare blir mer välfungerande inom EU och så att administrationen förenklas och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1756 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler funktioner måste ges mandat att identifiera brottsoffer för människohandel och ansöka om reflektionsperiod, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:1859 av Adnan Dibrani (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för visumfrihet för befolkningen i Kosovo och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1906 av Josefin Malmqvist (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta utvisning ur landet i de fall gärningsmannen saknar svenskt medborgarskap, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:1957 av Arman Teimouri (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur Sverige kan få en mer jämställd asylinvandring och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det svenska kvotsystemet ska prioriteras till utsatta flyktinggrupper, särskilt kvinnor, barn, funktionshindrade och hbtq-personer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att särskilda asylboenden för utsatta kvinnor bör upphandlas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kvinnors säkerhet måste prioriteras på asylboenden och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1978 av Arman Teimouri (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ifall hbtq-organisationer bör tilldelas större ekonomiskt stöd för att kunna stötta asylsökande hbtq-personer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hbtq-certifiera asylboenden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se till att hbtq-asylsökande får tillgång till lämplig vård för posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ifall hbtq-asylsökande bör placeras i särskilda asylboenden för hbtq-personer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ingen hbtq-person ska skickas tillbaka till länder där man utsätts för extrem hederskultur, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:2016 av Johan Pehrson m.fl. (L):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvisning av personer utan svenskt medborgarskap alltid ska prövas även avseende grova vålds- och sexualbrott samt våld i nära relationer och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2055 av Johan Pehrson m.fl. (L):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en gemensam migrationspolitik och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2370 av Ellen Juntti (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betydligt fler utländska brottslingar ska utvisas och fler på livstid samt att mindre hänsyn ska tas till deras anknytning till Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2417 av Jan Ericson och Ellen Juntti (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återtagande av tillfälligt uppehållstillstånd vid semester i hemlandet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2683 av Richard Jomshof (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en annonskampanj i likhet med vad Danmark tidigare har gjort i syfte att minska antalet asylsökande och anhöriginvandrare som tar sig till Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:2684 av Richard Jomshof (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa ett system som innebär att asylsökande som kommer till Sverige ska kunna få sina värdesaker beslagtagna med syftet att delfinansiera de asylsökandes uppehälle under asylprocessen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:2734 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fri rörlighet och fattiga EU-medborgare och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om registrering av EU-medborgare som varit här längre än tre månader och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2745 av Juno Blom m.fl. (L):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barn som söker asyl, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvärdering av rättstillämpningen avseende asylsökande hbtq-personer och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tryggheten på asylboenden för hbtq-personer och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om EU:s familjebegrepp och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2818 av Lars Adaktusson m.fl. (KD):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör undersöka möjligheten att på ett rättssäkert sätt intensifiera arbetet med att verkställa utvisningar genom avtal med diplomatiska garantier och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2833 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att grundläggande kunskaper i svenska språket ska vara ett krav för permanent uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2840 av Boriana Åberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla brott med straffvärde från sex månader och uppåt som huvudregel ska leda till utvisning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att när en domstol överväger om en utlänning bör utvisas ska betydligt mindre hänsyn än i dag tas till utlänningens levnadsomständigheter, familjeförhållanden och tid i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frågan om verkställighet ska avgöras i anslutning till när utvisningen ska ske och ingen hänsyn ska tas till detta vid domstolens avgörande och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att medborgare i EES-/EU-länder ska kunna dömas till utvisning i betydligt större utsträckning än i dag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2841 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att avslå asylansökan för personer som begår brott och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2882 av Boriana Åberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra rymningar från Migrationsverkets förvar straffbara och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta installation av larmbågar som besökare passerar och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta genomsökning av personliga tillhörigheter utan att skäligen misstanke föreligger och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta visitation av förvarstagna före transporter och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2936 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler utvisningar av utländska medborgare som begår brott i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:2946 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en skärpt lagstiftning för brott som begås under pågående asylprocess och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2988 av Hans Eklind m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna asylrätten genom att föra en ordnad, human och långsiktigt ansvarsfull integrations- och migrationspolitik och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i utlänningslagen bör införas en huvudregel om tidsbegränsade treåriga uppehållstillstånd för den som har beviljats asyl och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en humanitär skyddsgrund och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om asylansökningsområden och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att asylsökande ska arbeta 16 timmar i veckan på asylboendet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för asylsökande att arbeta från första dagen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett fribelopp för asylsökande som får ett reguljärt arbete och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av korrekta beslutsunderlag och om att stärka drivkrafterna för asylsökande att medverka till att identiteten fastställs och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rättssäkra åldersbedömningar i asylprocessen och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om säkra länder och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avvísningar och utvisningar och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler återtagandeavtal med viktiga mottagarländer och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre rättssäkerhet för personer som riskerar förföljelse på grund av tro, kön eller sexuell läggning och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en inspektion för migrationsfrågor och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler lagliga vägar in i EU och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en reformering av Dublinförordningen och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla EU:s medlemsländer ska ta emot fler kvotflyktingar inom ramen för UNHCR:s vidarebosättningsprogram och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nödvisum och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3051 av Paula Bieler m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hjälp i närområdena och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principen om första säkra land och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en informationskampanj gällande villkor i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om upprättandet av transitcenter vid gränsen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om säkra ursprungsländer och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad prioritering på säkerhetsarbete kring asylsökande och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större användning och upptagning av biometriska data och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatoriska medicinska åldersbedömningar och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jämställdhetsarbete i mottagningen och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta beviskrav i asylärenden och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade krav på asylsökande att medverka och samarbeta i asylprocessen och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statligt huvudansvar för mottagandet och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om frivilligt kommunalt mottagande av ensamkommande och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppsikt över asylsökande genom olika former av anmälningsplikt och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om slutna asylboenden och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större möjligheter till förvarstagning och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler förvarsplatser och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa obligatorisk domstolsprövning av förvar och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat självbekostande av mottagande och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bekostandet via lånesystem och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ersättningsskyldighet för skador på boenden och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stödboendeform som norm för äldre ensamkommande asylsökande och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad säkerhet för särskilt utsatta religiösa, etniska och sexuella minoriteter på asylboenden och tillkännager detta för regeringen.

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återkallelse av uppehållstillstånd grundat i skydd och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att underlätta återvandring och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att permanenta den del av den tillfälliga lagen som avser tidsbegränsade uppehållstillstånd för skyddsbehövande och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett avskaffande av synnerligen och särskilt ömmande omständigheter och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett avskaffande av den s.k. gymnasielagen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3056 av Richard Jomshof (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utländska medborgare med kopplingar till islamistiska terrornätverk ska utvisas med omedelbar verkan och ett livstidsförbud att återvända och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3059 av Fredrik Schulte (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att strama upp asylmottagandet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en snabb handläggning och avvisning av asylsökande från säkra länder och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det framtida asylmottagandet uteslutande bör ske via FN:s kvotflyktingsystem och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla brott som ger fängelsestraff med få undantag också ska leda till utvisning av personer som inte är medborgare och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frågan om utvisning bör prövas i samband med att ett eventuellt fängelsestraff har avtjänats och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvisning till ett tredjeland som Sverige mot ersättning sluter avtal med för att hantera situationer då det föreligger verkställighetshinder för utvisning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3061 av Johan Forssell m.fl. (M):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att brott med ett straffvärde på sex till tolv månaders fängelse ska kunna leda till utvisning på grund av brott även i fall då återfallsrisk inte föreligger och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över frågan om huruvida förutsättningarna för utvisning på grund av brott kan utökas för EU-medborgare och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3066 av Johan Forssell m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur reglerna om den fria rörligheten tillämpas i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3068 av Johan Forssell m.fl. (M):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den dömdes anknytning till Sverige ska väga mindre tungt när utvisningsfrågan prövas i förhållande till vad som är fallet i dag och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tiden för återreseförbud på grund av brott ska förlängas och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att straffen vid olovlig vistelse efter återreseförbud på grund av brott ska skärpas och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3119 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om grundprinciper för en ansvarsfull migrationspolitik och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett helhetsgrepp kring utlänningslagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om likvärdighet, rättssäkerhet och effektivitet i Migrationsverkets verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om effektivare prövningsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkta krav på konsekvensanalyser och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydlig och omfattande statistik för all migration och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrade informationsflöden och samordningsansvar och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tillfällig lag om garanterad miniminivå och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett kommunalt villkorat mottagande av vidarebosatta flyktingar och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillfälliga uppehållstillstånd med tydlig koppling till beviljandegrund och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vandelsprövning, hälsokontroll, villkorskännedom samt avsiktsförklaringar och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelbundna och automatiserade kontroller av uppehållsgrunder och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återkallelser av uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrat arbete med verkställandet av avvisningar och utvisningar och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sanktioner mot andra parter och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en flyktingpolitik baserad på effektivitet och närhetsprinciper och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett förbättrat arbete med återvändande och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3121 av Paula Bieler m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett samlat grepp mot illegal migration och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kartläggning av skuggsamhället och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera undangömmandet av illegala migranter och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa preskriptionstiden för utvisningsbeslut och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa möjligheten att ansöka om prövning av verkställighetshinder och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökat transportörsansvar och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpt straff för människosmuggling och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat fokus på återkallelse av uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa möjlighet att återkalla främlingspass och resedokument och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade möjligheter till förvarstagning av utlänningar som ska utvisas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra säkerheten på landets förvar och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avtal om utvisningar av utlänningar till säkra tredjeländer och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om registreringskrav för EES-medborgare och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att straffa EU-medlemsstaters missbruk av den fria rörligheten och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3124 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Migrationsverket att rikta särskild uppmärksamhet mot utsatta grupper på asylboenden, såsom kvinnor, hbtq-personer och konvertiter, och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nyanlända ska kunna arbeta utan avräkning mot dagersättningen upp till en inkomst om 3 000 kronor brutto i månaden och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3147 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten med ett system där man tar hänsyn till flyktingars kvalifikationer i samband med vidarebosättning för att möjliggöra en snabbare anpassning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3204 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra registrering av EU-medborgare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp dagens rapportering och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3244 av Johanna Jönsson m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur man kan styra om så att skyddsbehövande människor i första hand kommer till Europa på säkra och lagliga vägar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva på för att EU tar ett gemensamt och solidariskt ansvar för flyktingar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att asylpolitiken på EU-nivå är så robust att avtal med tredjeländ för att hindra migration inte ska behövas, men att man om sådana avtal ändå sluts bör verka för att värna demokratiska principer, grundläggande mänskliga rättigheter, principen om non-refoulement, asylrätten och ett värdigt mottagande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:3248 av Johan Hedin m.fl. (C):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp frågan om att döma till utvisning och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om 30 dagars reflektionsperiod för offer för människohandel och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3302 av Teres Lindberg m.fl. (S):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska tillse att hbtq-plus-flyktingar tillförsäkras en rättvis och rättssäker behandling inom ramen för EU:s gemensamma asylsystem och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3303 av Leila Ali-Elmi m.fl. (MP):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra rättssäkerheten för asylsökande hbtq-personer och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3368 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha en stram, human och långsiktigt hållbar migrationspolitik och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör införa ett volymmål för asylmottagandet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i en permanent migrationslagstiftning i Sverige ska ingå tillfälliga uppehållstillstånd som grund, ett strikt regelverk för familjeåterförening och skarpa försörjningskrav vid anhöriginvandring, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska ställas krav på grundläggande kunskaper i det svenska språket samt krav på jobb och egen försörjning för permanent uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om försörjningskravets närmare utformning, bl.a. vad gäller krav på varaktig försörjningsförmåga och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha en lagstiftning som gör det möjligt att i en krissituation avvisa asylsökande till ett annat säkert land och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att asylsökande ska ha skyldigheter som tydligt anges i lag och att det ska leda till konsekvenser om skyldigheterna inte fullgörs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dagens möjlighet till återkallelse av uppehållstillstånd till följd av oriktiga uppgifter ska användas i större utsträckning och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återkallelse av uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Migrationsverket, polisen och Kriminalvården ska ges i uppdrag att påtagligt öka antalet verkställda utvisningsbeslut och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Migrationsverket skyndsamt ska införa en förteckning över s.k. säkra länder och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att asylsökande från s.k. säkra länder ska bo på asylboenden under asyltiden och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pass och andra identitetshandlingar ska kunna tas i beslag i asylprocessen i större utsträckning än i dag och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förlängda tidsfrister och ökad säkerhet vid Migrationsverkets förvar och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler återtagandeaftal med länder utanför EU och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att preskriptionstiden för avslagsbeslut i asylärenden ska förlängas från fyra år till tio år och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att straffen för allvarliga fall av människosmuggling ska skärpas i Sverige och EU och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödboenden och schablonersättningar vid mottagande av ensamkommande barn och ungdomar ska användas i ökad utsträckning och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Statskontoret ska ges i uppdrag att snabbutreda om takpriset för Migrationsverkets boenden bör sänkas och om avtalstiderna för dessa boenden bör förändras och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Migrationsverket ska driva boenden i egen regi i större utsträckning och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en möjlighet att förkorta processen för prövning av verkställighetshinder ska ses över och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett tak om maximalt åtta timmar för offentligt biträde i asylärenden i första instans ska införas och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att brott med ett straffvärde på sex till tolv månaders fängelse ska kunna leda till utvisning på grund av brott, även i fall då återfallsrisk inte föreligger, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den dömdes anknytning till Sverige ska väga mindre tungt när utvisningsfrågan prövas och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över utökade förutsättningar för utvisning på grund av brott för EU-medborgare och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tiden för återreseförbud på grund av brott ska förlängas och tillkännager detta för regeringen.

35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att straffen vid olovlig vistelse efter återreseförbud på grund av brott ska skärpas och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett skärpt regelverk och tillämpning då utvisning på grund av brott inte kan genomföras i direkt anslutning till fängelsestraffets längd och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ställa krav på att alla EU:s medlemsstater deltar i och utökar sitt deltagande i FN:s kvotflyktssystem och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara drivande för att dagens EU-gemensamma asylsystem på sikt ersätts med ett nytt EU-gemensamt asylsystem och tillkännager detta för regeringen.